

FEM•ABLE

FEM-ABLE

Promoting women's participation
in the political domain

FEM-ABLE strategijų įgyvendinimo gerosios praktikos projekto partnerių šalyse

D4.1 projekto rezultatas

B dalis

CESIE, Visi partneriai

Iš dalies finansuojama pagal Europos Sąjungos Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą.

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

DOKUMENTO INFORMACIJA

Pavadinimas	
Projekto akronimas	FEM-ABLE
Projekto pavadinimas	Motery dalyvavimo politinėje veikloje skatinimas
Projekto trukmė	2023-2025
Projekto numeris	CERV-2022-GE Nr. 101088295
Darbo paketas	DP4 Siūlomų nacionalinių strategijų panaudojimas
Užduotis	T4.1, T4.2, T4.3
Projekto rezultatas	D4.1 "FEM-ABLE" PRIEMONIŲ RINKINIO ĮGYVENDINIMAS IR NACIONALINIAI PAVYZDŽIAI
Statusas	Pirma versija
Versijos numeris	2.0
Atsakingas vykdytojas	CESIE
Platinimo lygis	PUB-viešas
Terminas	M22 - 31 st 2024 m. spalio mėn.
Pateikimo data	

ĮVADAS

Šis dokumentas yra kertinis FEM-ABLE projekto rezultatas, kuriame užfiksuota septyniose šalyse partnerėse vykdytos įgyvendinimo veiklos esmė: Portugalijoje, Lietuvoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje, Kipre ir Švedijoje. Ši išsami ataskaita atspindi bendras partnerystės pastangas ir pasiekimus skatinant lyčių lygybę politikoje ir priimant sprendimus.

Dokumentą sudaro du pagrindiniai skyriai, kurių kiekvienas skirtas svarbiausiems projekto tikslų aspektams:

A skirsnis: **IŠSAMI FEM-ABLE PRIEMONIŲ RINKINIO ĮGYVENDINIMO ŠALYSE PARTNERĖSE APŽVALGA**

Šiame skyriuje išsamiai aprašomas FEM-ABLE lyčių lygybės strategijų įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu. Jame dokumentuojama vykdyta veikla, pateikiama rezultatų analizė ir apmąstomas platesnis poveikis. Vertinant FEM-ABLE priemonių rinkinio veiksmingumą, šiame skyriuje įvertinamas jo vaidmuo skatinant lyčių lygybę įvairiuose socialiniuose ir kultūriniuose kontekstuose.

B dalis: **EUROPINĖ PERSPEKTYVA DĖL LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOJE: NACIONALINIŲ ATVEJŲ APRAŠYMŲ RINKINYS**

Šiame skyriuje pateikiama keletas nacionalinių atvejų tyrimų, kuriuose pristatomos sėkmingos šalių partnerių iniciatyvos. Šiuose pavyzdžiuose aptariami iššūkiai, su kuriais susidurta, taikomi novatoriški sprendimai ir veiksmingos strategijos. Kiekvienoje šalyje išskiriama bent po vieną geriausią praktiką, todėl šis rinkinys yra šaltinis, kuriuo galima įkvėpti būsimas pastangas siekti lyčių lygybės politinėse srityse.

Kartu šie skyriai sudaro vientisą pasakojimą, kuriame ne tik dokumentuojama projekto pažanga, bet ir vertingas šaltinis politikos formuotojams, specialistams ir advokatams, siekiantiems teisingesnės ir įtraukesnės politinės aplinkos visoje Europoje.

TURINYS

Įvadas.....	3
TURINYS.....	4
B.2.1 PORTUGALIJA, LUSÕFONA.....	7
B.2.2.2 LIETUVA, SIF.....	15
B.2.3 GRAIKIJA, WDB.....	23
B.2.4 ITALIJA, CESIE	31
B.2.5 ISPANIJA, La Xixa	41
B.2.6 KIPRAS, CSI	50
B.2.7 ŠVEDIJA, RVB.....	60
B.3 Ateities veiksmų kryptys	69
B.4 IŠVADOS.....	71

B SKIRSNIS:
EUROPINĖS LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOJE
PERSPEKTYVOS: NACIONALINIŲ PAVYZDŽIŲ
ANALIZĖ

B.1 ĮVADAS

FEM-ABLE projektu siekiama skatinti lyčių lygybę politiniuose ir sprendimų priėmimo vaidmenyse visoje Europoje, **įgyvendinant specialiai pritaikytas strategijas ir dalijantis gerąja patirtimi**. Surinkti atvejo tyrimai yra esminis šios misijos elementas, nes juose pateikiamos įžvalgos apie sėkmingas iniciatyvas, iššūkius, su kuriais susiduriama, ir pamokas, išmoktas **įvairiuose nacionaliniuose kontekstuose**. Šių studijų tikslas - **sustiprinti projekto poveikį pateikiant įgyvendinamas rekomendacijas ir įkvepiančius naujus požiūrius į lyčių nelygybės mažinimą**.

Šiame skirsnyje pateiktais atvejų tyrimais siekiama dvejopos paskirties: juose **fiksuojama** kiekvienoje šalyje partnerėje **pasiekta pažanga** ir suteikiamas **pagrindas mokymuisi ir bendradarbiavimui tarp šalių**. Nagrinėjant taikytas strategijas ir jų rezultatus, atvejo tyrimai padeda geriau suprasti, kaip veiksmingai skatinti lyčių lygybę politikoje ir lyderystėje įvairiose kultūrinėse, politinėse ir institucinėse srityse. Šis rinkinys yra **šaltinis praktikams, politikos formuotojams ir advokatams, siekiantiems skatinti lygybę**.

B.2 ATVEJO ANALIZĖS RENGIMAS

Šis skyrius yra pagrindinis dokumento skyrius, kuriame pateikiami pagal šalis suskirstyti atvejų tyrimai ir išryškinama bent po vieną geriausią kiekvieno partnerio praktiką. Kiekvienas atvejo tyrimas atliekamas pagal struktūrizuotą metodą:

- ▽ **Įvadas ir kontekstas:** Lyčių lygybės politikoje ir vadovavimo srityje apžvalga. **Dėl gilesnio šalies konteksto ir parengtų strategijų supratimo žr. atitinkamas nacionalines ataskaitas ir lyčių lygybės strategijas.*
- ▽ **Veiklos apžvalga:** Pagrindinės intervencijos ir įgyvendinimo veiklos, vykdytos pagal projekto programą kiekvienoje šalyje, aprašymas.
- ▽ **Iššūkiai ir sprendimai:** Kliūčių, su kuriomis susidurta įgyvendinant projekto veiklą, analizė ir novatoriški sprendimai.
- ▽ **Geroji įgyvendinimo praktika:** Išryškinti veiksmingus ir pritaikomus metodus, pagrįstus projekto veikla.
- ▽ **Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo:** Pasiūlymai, kaip padidinti įgyvendintų strategijų matomumą, tvarumą ir mastelio didinimą.

Tokia struktūra leidžia pateikti įžvalgų ir konkrečių pavyzdžių apie pažangą siekiant lyčių lygybės.

B.2.1 PORTUGALIJA, LUSÒFONA

B.2.1.1 Įvadas ir kontekstas

Portugalijoje šiuo metu moterys sudaro 36,1 proc. parlamento narių, o tai rodo pažangą lyčių atstovavimo srityje, nors ji vis dar mažesnė už ES vidurkį. Šalies kelionei lyčių lygybės link turėjo įtakos istoriniai įvykiai, ypač Estado Novo diktatūra (1926-1974 m.) ir po jos sekusi 1974 m. balandžio 25 d. revoliucija. Diktatūros pabaiga buvo lemiamas momentas feministiniams judėjimams Portugalijoje, nes atvėrė duris didesnėms socialinėms ir politinėms laisvėms, todėl moterys galėjo atviriau ginti savo teises. Šis palikimas buvo aptartas pirmajame seminare, kuriame buvo nagrinėjama, kaip diktatūra slopino feministines pastangas ir kaip porevoliucinis laikotarpis sudarė sąlygas feministiniams judėjimams suklestėti.

Lusofonos universitete lyčių lygybė yra vienas iš svarbiausių dalykų, įtrauktų į akademines programas, ypač į socialinių mokslų, komunikacijos ir teisės kursus. Universitete puoselėjamas įsipareigojimas siekti įtraukties ir įvairovės¹, pripažįstant, kad aukštajam mokslui tenka lemiamas vaidmuo formuojant visuomenės požiūrį. Integruodamas lyčių lygybę į savo mokymo programą, Lusofonos universitetas siekia suteikti studentams žinių ir priemonių, kurios padėtų kovoti su lyčių nelygybe ir užtikrintų, kad būsimi lyderiai ir specialistai būtų pasirengę pasisakyti už teisingesnę visuomenę. Šis dėmesys praktiniam mokymui atitinka platesnę universiteto misiją - suteikti ne tik teorinių žinių, bet ir įgūdžių, padedančių spręsti realias socialines problemas.

B.2.1.2 Veiklos apžvalga

2024 m. gegužės-liepos mėn. Lusofonos universitetas surengė mišrų renginį ir du asmeninius seminarus, skirtus Portugalijos nacionalinei lyčių lygybės politikoje strategijai populiarinti. Šie renginiai buvo 4-ojo darbo paketo (WP4) dalis ir buvo skirti skleisti informaciją, didinti informuotumą ir skatinti dialogą apie kliūčių, trukdančių moterims dalyvauti politikoje, įveikimą. Per šias iniciatyvas įvairios suinteresuotosios šalys, įskaitant studentus, aktyvistus, politikos formuotojus ir akademikus, dalyvavo kritinėse diskusijose, kad pasiūlytų įgyvendinamas strategijas, kaip sukurti įtraukesnę politinę aplinką.

Renginys "Pokalbiai už lygybę"

Veiklos apimtis

Mišrus renginys "Pokalbiai už lygybę" vyko 2024 m. gegužės 23 d. José Araújo auditorijoje, Lusofonos universitete Lisabonoje. Renginio, kurį kartu organizavo Komunikacijos mokslų studijas baigiantys studentai, tikslas buvo paskatinti diskusijas apie moterų dalyvavimą politikoje ir jo kliūtis. Auditoriją daugiausia sudarė studentai nuo 18 iki 20 metų, o tai atitinka universiteto tikslinę demografinę grupę.

Pagrindiniai akcentai

Renginyje vyko debatai, kuriuos vedė studentai, o juose dalyvavo žymūs akademinės bendruomenės, politikos ir žiniasklaidos atstovai. Buvo diskutuojama apie pilietinį judėjimą už lygybę, moterų politinio dalyvavimo kliūtis, feminizmo kryžminimą ir vyrų kaip sąjungininkų

¹ Daugiau informacijos rasite [2021-2027 m. Lusofonos švietimo įstaigų lyčių lygybės ir įvairovės plane](#).

vaidmenį. Sesijos metu buvo pabrėžta lyčių lygybės skatinimo visose politinėse srityse svarba ir iškelti svarbūs klausimai dėl nepakankamo afroamerikiečių moterų atstovavimo akademiniame bendruomenėje ir politikoje.

Veiksmingumas ir poveikis

Renginys sėkmingai sukūrė interaktyvią dialogo platformą, o paskutinio kurso studentų dalyvavimas organizaciniame procese praturtino jų mokymosi patirtį. Įtraukdamas studentus į kritinį mąstymą ir diskusijas apie lyčių nelygybę, renginys įkvėpė imtis veiksmingų strategijų, kad būtų galima propaguoti sisteminius pokyčius. Visų pirma, platus dalyvių susitapatinimas su feministiniais principais sustiprino kolektyvinį įsipareigojimą siekti lyčių lygybės.

"Porto moterų filmų festivalis ir Casa das Associações" seminaras

Veiklos apimtis

Pirmasis seminaras įvyko 2024 m. liepos 9 d., bendradarbiaujant su Porto Femme kino festivaliu ir Casa das Associações. Renginio, vykusio Porto mieste esančioje Casa das Associações, tikslas buvo užmegzti istorinių ir šiuolaikinių feministinių kovų sąsajas. Per dokumentinio filmo peržiūrą buvo galima susipažinti su moterų vaidmeniu Portugalijos Estado Novo diktatūros laikais ir dabartine moterų dalyvavimo politikoje padėtimi.

Pagrindiniai akcentai

Seminaras prasidėjo filmo "*Novíssimas Cartas Portuguesas*", kuriame vaizduojama Portugalijos moterų kova diktatūros laikais ir jų vaidmuo priešinant patriarchalinėms struktūroms, peržiūra, tuo pačiu tiesiant tiltą su dabartiniu feminizmu. Po filmo peržiūros vyko diskusija, kurią vedė savivaldybės deputatė Susana Constante Pereira ir mokslo darbuotoja Diana Loureiro. Diskusijų metu buvo aptarti iššūkiai, su kuriais susiduria moterys, derindamos profesinį ir asmeninį gyvenimą, lyčių stereotipai ir žiniasklaidoje pateikiamas feminisčių portretas. Taip pat buvo kalbama apie tarpsektoriškumą, feminizmą sveikatos priežiūros srityje ir feministinio judėjimo sąstingį.

Veiksmingumas ir poveikis

Į diskusiją buvo įtrauktos moterys, atstovaujančios asocijuotam aktyvumui, kurios atliko svarbų vaidmenį skatinant diskusiją ir prisidėjo prie vertingų požiūrių į sisteminę kliūtį, su kuriomis susiduria moterys politikoje. Seminare buvo pabrėžta, kaip svarbu susieti istorines feministines kovas su šiuolaikiniais iššūkiais, užtikrinant, kad praeities judėjimų palikimas ir toliau įkvėptų ateities kartas.

"Diskusijos apie moterų dalyvavimą politiniame gyvenime" Seminaras

Veiklos apimtis

2024 m. liepos 27 d. vykusiame antrajame seminare daugiausia dėmesio skirta moterų dalyvavimui politinėse partijose iš skirtingų ideologinių ir kartų perspektyvų. Diskusijoje dalyvavo įvairių politinių pažiūrų moterys - nuo kairiųjų iki centro ir dešiniųjų partijų, taip pat asocijuotų judėjimų aktyvistės.

Pagrindiniai akcentai

Debatuose buvo nagrinėjami lyčių stereotipai, vyrų dominavimas politinėje erdvėje ir Portugalijos pariteto įstatymo apribojimai. Dalyviai taip pat aptarė visuomenės suvokimo svarbą ir nuolatinio dialogo poreikį siekiant keisti visuomenės požiūrį į moteris politikoje. Seminare nagrinėti iššūkiai,

su kuriais susiduria moterys, derindamos šeimos ir profesinius įsipareigojimus, ir paraginta taikyti teisingesnę vaiko priežiūros atostogų politiką. Taip pat buvo išsakytas susirūpinimas dėl moterų sveikatos klausimų, pavyzdžiui, menstruacijų atostogų ir priežiūros krizės, ignoravimo.

Veiksmingumas ir poveikis

Šiame seminare buvo galima įvairiapusėiškai ištirti moterų vaidmenį politinėse partijose ir asocijuotuose judėjimuose. Į renginį buvo įtraukti įvairūs požiūriai, todėl jis atskleidė sudėtingus lyčių lygybės politinėse struktūrose aspektus. Dalyviai pabrėžė, kad siekiant pašalinti šias sisteminės kliūtis reikia tęsti aktyvią veiklą ir tarppartinį bendradarbiavimą.

Išvada

Trys Lusofonos universiteto organizuoti renginiai suteikė svarbių įžvalgų apie kliūtis, su kuriomis susiduria moterys, siekdamos lyčių lygybės politiniame gyvenime. Per debatus, seminarus ir diskusijas šie renginiai sėkmingai įtraukė įvairias dalyvių grupes į lyčių, rasės, klasės, seksualumo ir politinės ideologijos sankirtų nagrinėjimą. Mišrus renginys ir seminarai ne tik palengvino prasmingą dialogą, bet ir įkvėpė dalyvius imtis veiksmų propaguojant didesnę politinę įtrauktį. Apskritai ši veikla prisidėjo prie FEM-ABLE projekto tikslų įgyvendinimo, Nacionalinės strategijos sklaidos, lyčių lygybės skatinimo ir moterų nuolatinio politinio dalyvavimo kultūros puoselėjimo.

B.2.1.3 Iššūkiai ir sprendimai

Poveikio vertinimo apklausa

Didžioji dauguma dalyvių neužpildė apklausos, o tai labai trukdo įvertinti tikrąjį renginių poveikį. Dėl tokio mažo atsakymų skaičiaus duomenys gali būti neobjektyvūs, nes gali netiksliai atspindėti platesnę dalyvių populiaciją. Tie, kurie užpildė apklausą, galėjo turėti tvirtesnę nuomonę arba labiau domėtis tema, todėl rezultatai galėjo būti iškreipti.

Be to, daugelis dalyvių dėl apklausos trukmės ir klausimų sudėtingumo ją nutraukė įpusėjęs. Kai kuriuos dalyvius nuo apklausos pildymo greičiausiai atbaidė suvokiamas klausimų sudėtingumas, o kitiems galėjo pasirodyti, kad apklausos forma neatitinka veiklos pobūdžio. Klausimai reikalavo tam tikrų išankstinių žinių ar konceptualaus supratimo, kuris ne visada buvo natūraliai įdiegtas per pačią veiklą. Todėl kartais tarpininkams tekdavo iš anksto pristatyti konkrečias sąvokas diskusijų metu, kad dalyviai žinotų atsakymams reikalingą kontekstą. Toks priverstinis temų įvedimas galėjo nulemti dalyvių įsitraukimą į medžiagą, galimai apribodamas natūralią diskusijų eigą ir jų nuoširdžius apmąstymus nagrinėjamaiais klausimais.

Dėl nepakankamo apklausos turinio ir renginio veiklos suderinamumo išryškėja poreikis ateityje sukurti labiau pritaikytas vertinimo priemones. Apklausos turėtų būti parengtos taip, kad atspindėtų faktinę renginių struktūrą ir pagrindinį dėmesį, užtikrinant, kad dalyviai galėtų prasmingai atsakyti ir nesijaustų pervargę ar nepasirengę. Be to, siūlant glaustesnes apklausas su paprastesniais klausimais, būtų galima padidinti užpildytų anketų skaičių ir gauti patikimesnių duomenų apie renginio poveikį. Integruojant grįžtamojo ryšio rinkimo metodus realiuoju laiku, pavyzdžiui, trumpas apklausas užsiėmimo metu arba refleksijas po renginio, taip pat būtų galima pagerinti atsakymų kokybę ir kiekybę.

Ribota dalyvių įvairovė

Pirmajame renginyje, vykusiam Lisabonos Lusofonos universitete, dalyvavo palyginti daug dalyvių, nes jam buvo naudinga akademinė aplinka ir studentų įsitraukimas per mokslo metus. Tačiau du seminarai, surengti liepos mėnesį Casa das Associações Porto mieste, sulaukė mažesnio dalyvių skaičiaus. Prie to labai prisidėjo tai, kad seminarai vyko vasaros atostogų metu, nes studentai, kurie yra pagrindinė tikslinė auditorija, negalėjo atvykti arba buvo mažiau įsitraukę ne pagal savo akademinį tvarkaraštį. Seminarų rengimas mokslo metais, kai studentai ir dėstytojai aktyviau dalyvauja su universitetais susijusiuose renginiuose, galėtų padėti padidinti dalyvių skaičių ir užtikrinti, kad diskusijos apie lyčių lygybę pasiektų tikslinę auditoriją.

Tačiau organizuojant renginius akademinėse institucijose, net ir mokslo metais, kyla dar vienas iššūkis - ribota dalyvių įvairovė. Nors universitetai natūraliai pritraukia studentus ir dėstytojus, šis dėmesys gali atstoti kitų išsilavinimų ir socialinių bei ekonominių sluoksnių atstovus. Žmonės, turintys žemesnį formalųjį išsilavinimą arba priklausantys skirtingoms amžiaus grupėms, dažnai turi mažiau galimybių dalyvauti šiuose renginiuose. Porto mieste vykusių seminarų atveju, pasirinkus Casa das Associações, buvo bandoma pasiekti platesnę auditoriją už tipinės universitetinės aplinkos ribų, tačiau liepos mėnesį pasirinktas laikas riboja šias galimybes.

Be to, organizuojant renginius tik Lisabonoje ir Porte, dviejuose didžiausiuose Portugalijos miestuose, gali būti ribojama dalyvių geografinė įvairovė. Mažesniuose miestuose ir kaimo vietovėse dažnai nėra tokių pačių galimybių dalyvauti diskusijose lyčių lygybės ir socialiniais klausimais. Ši regioninė centralizacija gali prisidėti prie dalyvavimo ir įsitraukimo skirtumų, nes už šių didžiųjų miestų ribų gyvenantys asmenys gali jaustis atskirti nuo šių svarbių pokalbių arba negalintys jų pasiekti.

Siekiant išspręsti abi problemas - laiko ir vietos įvairovės - būsimi renginiai galėtų būti strategiškai organizuojami akademiniais metais, tačiau taip pat galėtų būti organizuojami ne tik Lisabonoje ir Porte, bet ir kituose miestuose. Rengdami renginius mažesniuose miestuose ar kaimo vietovėse, organizatoriai galėtų įtraukti daugiau dalyvių, suteikti platformą įvairesnėms nuomonėms ir užtikrinti, kad pokalbis apie lyčių lygybę pasiektų įvairius šalies regionus. Išplėtus šių iniciatyvų geografinę aprėptį, pokalbis taptų įtraukesnis ir paveikesnis.

B.2.1.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

POKALBIAI UŽ LYGYBĘ	
ŠALIS	Portugalija. Įgyvendina Lusofonos universitetas
APRAŠYMAS	Pagrindinis šios veiklos tikslas - įpareigoti studentus kartu organizuoti renginį, kad jie mokytųsi apie moterų dalyvavimą politikoje. Renginiai įtraukia jaunimą ir universitetų studentus į diskusijas apie lyčių lygybę, daugiausia dėmesio skiriant moterų atstovavimui politikoje. Renginys sukurtas kaip hibridinis formatas, leidžiantis dalyvauti tiek asmeniškai, tiek internetu, o tai išplečia jo aprėptį ir prieinamumą. Jame vyksta diskusijos ir pasisakymai, kuriuose dalyvauja žymūs politikos, akademinės bendruomenės ir žiniasklaidos veikėjai, skatinantys diskusijas svarbiausiais lyčių klausimais.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Pasirengimo renginiui / studentų organizavimo etapai: ○ Kvieskite pranešėjus: Mokiniai turi pasirinkti ir pakviesti pranešėjus, kurie, jų manymu, yra svarbūs ir įdomūs tiek politikos, tiek įvairių moterų atstovavimo temomis.

	○ Nustatykite temas ir klausimus: Kad mokiniai galėtų mokytis veikdami, jie turi pasirinkti įvairias kalbėtojų temas jungiančią potemę ir parengti klausimus. Be to, renginio dieną du mokiniai turėtų atlikti pokalbių moderatorių vaidmenį. ○ Moksliniai tyrimai: Grupė studentų turi parengti temos kontekstualizavimą nacionaliniu ir Europos lygmeniu. Šis pristatymas turėtų būti pristatytas seminaro pradžioje, prieš kalbėtojus. ○ Skelbti ir platinti: Grupė mokinių turi būti atsakinga už renginio aprašymo rašymą, pranešimo spaudai rašymą ir išsiuntimą bei socialinės žiniasklaidos valdymą. ○ Įvykio dokumentavimas: Už fotografavimą ir filmavimą turėtų būti atsakingi keli mokiniai. Be to, reikėtų parašyti renginio santrauką, kurią būtų galima paskelbti po renginio. ○ Įvykio padariniai: Bendrai studentai turėtų apmąstyti, ką jie nuveikė, ko išmoko, ką padarė geriau ar blogiau, ką galėtų patobulinti ir kaip įvykis paveikė dėstytojus ir studentus. Paties renginio organizavimas: ○ Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas: Kartu su universiteto studentais. ○ Renginių dizainas: Renginys yra hibridinio formato, sudarytas iš fizinių ir virtualių komponentų, diskusijų ir kviestinių ekspertų. ○ Dalyvių atranka: Kviečiame dalyvauti universitetų studentus ir plačiąją visuomenę, o politinius veikėjus ir lyčių lygybės šalininkus - tikslingai. ○ Vykdydas: Moderuojamos asmeninės ir internetinės diskusijos, kuriose gali dalyvauti auditorija, taip pat klausimų ir atsakymų sesijos.
PASIEKTAS POVEIKIS	Renginys sėkmingai padidino informuotumą apie lyčių nelygybę politinio atstovavimo srityje. Universiteto studentams buvo sukurta platforma, kurioje jie galėjo dalyvauti prasmingame dialoge ir geriau suprasti lyčių lygybės svarbą politinėje erdvėje.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS	- Lusofonos universiteto dėstytojai ir studentai - Politiniai atstovai ir lyčių lygybės šalininkai - Žiniasklaidos atstovai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Vieta universitete. ✓ Universiteto studentų klasė. ✓ Mišraus (asmeninio ir virtualaus) dalyvavimo technologija ✓ Rinkodaros ir informavimo pastangos siekiant surinkti dalyvius ✓ Kviestiniai pranešėjai
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	○ Mokinių lūkesčių valdymas ○ Užtikrinti tvirtą dalyvavimą internetu hibridiniame formate, nes virtualūs dalyviai mažiau linkę įsitraukti į diskusijas.
IŠMOKTOS PAMOKOS	○ Mišriems renginiams reikia papildomų įtraukimo strategijų, kad internetiniai dalyviai ir toliau dalyvautų viso renginio metu. ○ Mokslo metai yra tinkamiausias metas organizuoti universitete vykstančius renginius, kad studentai kuo labiau įsitrauktų.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šį modelį galima pritaikyti visuose universitetuose, sujungiant akademinį dalyvavimą su platesnėmis viešomis diskusijomis apie lyčių lygybę. Mišrus formatas gali būti naudojamas ir kitose švietimo įstaigose, kad būtų išplėstas informavimo mastas.

KARTŲ FEMINISTINĖS KOVOS	
COUNTRY	Portugalija. Įgyvendina Lusofonos universitetas
APRAŠYMAS	Šio seminaro tikslas - ištirti feminizmo ir politinio dalyvavimo sąsajas, ypatingą dėmesį skiriant istorinėms ir šiuolaikinėms feministinėms kovoms. Po dokumentinio filmo peržiūros vyks diskusijos, kuriose dalyvaus politiniai veikėjai ir aktyvistai, pabrėžiantys moterų vaidmenį vadovaujant ir priimant sprendimus.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	○ Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas: Dalyvauja kino festivalis, asocijuoti bendruomenių centrai, savivaldybių atstovai ir aktyvistai. ○ Renginių dizainas: Po dokumentinio filmo peržiūros vyksta ekspertų vedamos diskusijos apie istorines ir šiuolaikines feministines kovas. ○ Dalyvių atranka: Dalyvių atranka: tiek mokslininkai, tiek aktyvistai, daugiausia dėmesio skiriant jaunesnei auditorijai. ○ Vykdytas: Dėmesys sutelkiamas į istorinių apmąstymų ir šiuolaikinių feministinių problemų derinimą, paliekant erdvės auditorijos sąveikai.
PASIEKTAS POVEIKIS	Šis seminaras pagilino dalyvių supratimą apie Portugalijos feminizmo istoriją diktatūros laikotarpiu ir jos ryšį su šiuolaikinėmis kovomis. Filmą peržiūra ir diskusija pagilino žinias ir įkvėpė tolesniam dialogui apie moterų vaidmenį lyderystėje ir politikoje.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS	- Porto moterų filmų festivalis - Vietos politiniai veikėjai ir aktyvistai - Akademinei bendruomenei ir studentai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Vieta bendruomenės centre ✓ Dokumentinio filmo rodymo teisės ✓ AV įranga filmų peržiūroms ir diskusijoms ✓ Kviestiniai pranešėjai ✓ Palengvinimas ir logistinė parama
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	○ Mažesnis dalyvių skaičius, iš dalies dėl to, kad tvarkaraštis sudarytas vasaros atostogų metu. ○ Sunkumai pritraukiant dalyvius ne iš akademinių sluoksnių.
IŠMOKTOS PAMOKOS	○ Seminarų rengimas mokslo metų metu galėtų padidinti dalyvių, ypač studentų ir jaunųjų aktyvistų, skaičių. ○ Derinant istorines perspektyvas su šiuolaikinėmis problemomis, diskusija tampa dar turiningesnė.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šią seminaro struktūrą, kurioje istoriniai apmąstymai derinami su šiuolaikinėmis feministinėmis problemomis, galima pakartoti kituose miestuose ar šalyse, taip suteikiant šabloną, kaip integruoti vietinę feministinę istoriją su vykstančiu aktyvizmu.

MOTERŲ DALYVAVIMAS POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLOJE	
ŠALIS	Portugalija. Įgyvendina Lusofonos universitetas
APRAŠYMAS	Šiame seminare daugiausia dėmesio skiriama moterų vaidmenims ir iššūkiams politinėse partijose. Skirtingų politinių ideologijų ir kartų dalyviai dalijasi įžvalgomis, kaip skatinti lyčių lygybę politinėje erdvėje. Renginio metu sudaromos sąlygos išsamiai aptarti lyčių stereotipų poveikį ir strategijas, kaip padidinti moterų atstovavimą politikoje.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	○ Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas: Įtraukiami politiniai lyderiai, partijų atstovai ir aktyvistai. ○ Renginių dizainas: Renginio struktūra: diskusija, skirta lyčių problemoms politinėse partijose. ○ Dalyvių atranka: Kviečiamos moterys iš įvairių politinių partijų ir asociacijų. ○ Vykdytas: Renginyje akcentuojamas tarppartinis bendradarbiavimas ir atviras dialogas dėl bendrų iššūkių.

PASIEKTAS POVEIKIS	Renginyi padėjo dalyviams iš skirtingų politinių sluoksnių apmąstyti iššūkius, su kuriais susiduria moterys politikoje, skatino glaudesni bendradarbiavimą ir įkvėpė dalyvius pasisakyti už partijų vidaus reformas, kad būtų remiama lyčių lygybė.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSI OS ŠALYS	○ Moterys iš įvairių politinių partijų ○ Asocijuotų judėjimų aktyvistai ○ Lyčių studijas tyrinėjantys mokslininkai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	○ Susitikimų erdvė ○ Politinių partijų ir asociacijų atstovai ○ Palengvinimas ir logistinė parama
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	○ Skirtingų politinių ideologijų valdymas bendroje diskusijų erdvėje. ○ Užtikrinti, kad visiems dalyviams būtų atstovaujama vienodai, nepaisant to, kad kai kurie dalyviai turi didesnę politinę įtaką.
IŠMOKTOS PAMOKOS	○ Tarppartinės diskusijos yra vertingos, tačiau norint užtikrinti subalansuotą indėlį, labai svarbu jas moderuoti. ○ Politinių partijų bendradarbiavimo skatinimas gali padėti aktyviau propaguoti lyčių lygybės reformas.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Tarppartinis bendradarbiavimas lyčių lygybės srityje gali būti taikomas regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu. Modelis, kai įvairių politinių ideologijų atstovai kviečiami aptarti bendrų su lytimi susijusių iššūkių, galėtų paskatinti glaudesni bendradarbiavimą propaguojant reformas visame politiniame spektre.

B.2.1.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Sklaida ir komunikacija

Norint sėkmingai skleisti informaciją apie tokius renginius, kokius organizuoja Lusofonos universitetas, labai svarbu sukurti patikimą daugiakanalę komunikacijos strategiją, skirtą daugeliui suinteresuotųjų šalių. Viena iš pagrindinių rekomendacijų - veiksmingiau išnaudoti skaitmenines platformas. Socialinę žiniasklaidą, universiteto interneto svetaines ir el. pašto naujienlaiškius galima naudoti siekiant didinti informuotumą apie būsimus renginius ir palaikyti dalyvavimą po renginio. Sukurdami aiškų ir nuoseklų buvimą internete, organizatoriai gali didinti laukiamumą ir pasiekti tiek studentus, tiek plačiąją visuomenę. Tokių platformų, kaip "Instagram", "LinkedIn" ir "Facebook", naudojimas gali padėti įtraukti jaunesnę auditoriją ir kartu palaikyti profesinius ryšius su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, pavyzdžiui, politikos formuotojais, akademikais ir aktyvistais. Mišrių renginių naudojimas taip pat suteikia galimybę pritraukti ir vietinę, ir tarptautinę auditoriją, taip išplečiant renginio poveikio mastą.

Kitas svarbus komponentas - kurti specialiai pritaikytą komunikacijos medžiagą, kuri atitiktų skirtingų tikslinių grupių poreikius. Pavyzdžiui, studentai gali geriau reaguoti į vizualiai patrauklų, glaustą turinį, kuriame pabrėžiama praktinė dalyvavimo nauda, pavyzdžiui, mokymosi galimybės ar karjeros plėtra. Tuo tarpu suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, politikos formuotojams ar pramonės lyderiams, gali labiau patikti oficialesni pranešimai ar kvietimai, kuriuose pabrėžiama renginio atitiktis platesnėms lyčių lygybės iniciatyvoms, pavyzdžiui, projektui FEM-ABLE. Be to, kuriant lengvai įsisavinamas seminarų ir renginių turinio santraukas, pavyzdžiui, svarbiausius rezultatus ar citatas, galima palaikyti pagreitį po renginių ir skatinti tolesnes diskusijas. Šiuo turiniu galima dalytis trumpais vaizdo įrašais, infografikomis ar tinklaraščio įrašais, kad būtų palaikomas nuolatinis dalyvavimas.

Taip pat svarbu bendradarbiauti su kitomis institucijomis ir organizacijomis, kad būtų sustiprintos komunikacijos pastangos. Užmegzdami partnerystę su feministinėmis grupėmis, politinėmis organizacijomis ir švietimo įstaigomis, renginių organizatoriai gali praplėsti savo

auditoriją ir pasinaudoti šių partnerių organizacijų tinklais. Bendros komunikacijos strategijos gali apimti kryžminę reklamą socialinėje žiniasklaidoje, dalijimąsi elektroninio pašto sąrašais arba bendrą tolesnių diskusijų organizavimą. Ši strategija ne tik praplečia renginių pasiekiamumą, bet ir stiprina ryšius tarp skirtingų sektorių, įsipareigojusių siekti lyčių lygybės. Bendradarbiavimas su vietos žiniasklaidos priemonėmis ir tinklaraščiais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama socialiniams ir politiniams klausimams, yra dar vienas būdas išplėsti renginių rezultatų pasiekiamumą ir įtraukti platesnę bendruomenę.

Galiausiai, komunikacijos pastangos turėtų būti sutelktos į įtraukties ir prieinamumo užtikrinimą. Tai apima renginių medžiagos rengimą įvairiomis kalbomis, neįgaliesiems prieinamų formatų naudojimą ir lengvai suprantamų santraukų pateikimą tiems, kuriems nesvetimas akademinis ar politinis žargonas. Renginių organizavimas keliuose miestuose, įskaitant mažesnius ar kaimo vietas, taip pat gali užtikrinti, kad diskusijos apie lyčių lygybę neapsiribotų tik didžiųjų miestų centrais. Į sklaidos planą įtraukdamas šias įtraukias strategijas, Lusofonos universitetas gali užtikrinti, kad šių renginių poveikis neapsiribotų akademinėje aplinka ir pasiektų įvairius visuomenės sluoksnius.

Advokatavimas ir naujas bendradarbiavimas

Propaguojant lyčių lygybę ir dalyvavimą politiniame gyvenime, daugiausia dėmesio reikėtų skirti suinteresuotųjų šalių, kurios gali skleisti informaciją įvairiuose visuomenės sektoriuose, tinklų kūrimui. Pagrindinė rekomendacija – pasisakyti už teisėkūros reformas, skatinančias moterų dalyvavimą politikoje, pavyzdžiui, toliau stiprinti Portugalijos pariteto įstatymą. Bendradarbiaujant su politikos formuotojais, feministinėmis organizacijomis ir bendruomenių lyderiais, galima sutelkti bendras pastangas siekiant šių reformų vietos ir nacionaliniu lygmenimis. Tokie renginiai, kaip Lusofonos universiteto organizuojami renginiai, suteikia galimybę didinti jaunimo, aktyvistų ir politikų informuotumą, skatinant bendrą supratimą apie lyčių lygybės svarbą valdyme. Ateityje propagavimo pastangomis turėtų būti siekiama šias diskusijas paversti realiais politikos pokyčiais, tiesiogiai bendraujant su įstatymų leidėjais ir valstybės pareigūnais.

Kitas svarbus šių propagavimo pastangų aspektas yra naujų bendradarbiavimo ryšių užmezgimas, ypač su aukštosiomis mokyklomis. Jau švietimo sistemos pradžioje pradėjus kalbėti apie moterų dalyvavimą politikoje, sukuriamas pagrindas ilgalaikiams visuomenės pokyčiams. Bendradarbiaudamas su vidurinėmis mokyklomis, Lusofonos universitetas ir jo bendradarbiai gali rengti seminarus, debatus ir švietimo programas, kuriose nuo mažens pabrėžiama moterų vaidmens politikoje svarba. Ši partnerystė taip pat gali apimti mokymus mokytojams, kurie padėtų rengti diskusijas apie lyčių lygybę ir dalyvavimą politikoje, taip užtikrinant, kad šios temos būtų prasmingai įtrauktos į mokymo programą. Toks ankstyvas įsitraukimas ne tik šviečia mokinius, bet ir skatina juos tapti aktyviais dalyviais formuojant lygesnę visuomenę.

Be to, partnerystės su nevyriausybėmis organizacijomis (NVO) ir bendruomenės grupėmis, kurios rūpinasi lyčių lygybe, gali padėti sustiprinti propagavimo pastangas. Bendradarbiaudamos su grupėmis, kurios jau palaiko tvirtus ryšius su bendruomene, šios iniciatyvos gali pasiekti platesnę auditoriją, ypač iš nepakankamai atstovaujamos aplinkos. NVO taip pat gali padėti organizuoti renginius ir seminarus ne didžiuosiuose miestuose, taip užtikrinant, kad lyčių lygybės propagavimas pasiektų kaimo ir nepalankioje padėtyje esančias bendruomenes. Toks

decentralizuotas požiūris yra labai svarbus skatinant lyčių lygybę visoje šalyje, nes užtikrina, kad propagavimo pastangos būtų įtraukios ir atspindėtų įvairią Portugalijos moterų patirtį.

Galiausiai svarbu apsvarstyti galimybę užmegzti partnerystę su privačiuoju sektoriumi, kad būtų skatinama lyčių lygybė vadovavimo srityje. Bendradarbiavimas su įmonėmis ir verslo asociacijomis gali paskatinti įdarbinimo praktiką, atsižvelgiant į lyčių lygybę, ir skatinti moteris užimti vadovaujančias pareigas ne politikoje. Toks bendradarbiavimas gali būti abipusiai naudingas, nes įmonės gali prisidėti prie lyčių lygybės iniciatyvų, o advokatūros grupėms suteikia papildomų išteklių ir platformų savo tikslams propaguoti. Išplėtus bendradarbiavimą ne tik su akademine ir valstybine institucijomis, bet ir su mokyklomis, NVO ir įmonėmis, propagavimo pastangos gali tapti veiksmingesnės ir pasiekti platesnę ir įvairesnę auditoriją.

B.2.2.2 LIETUVA, SIF

B.2.2.2.1 Įvadas ir kontekstas

Valdžios srityje, kurioje vertinama lyčių lygybė priimant sprendimus politinėje, ekonominėje ir socialinėje srityse, Lietuva užėmė 18 vietąth ES (2022 m.), surinkusi 45,4 balo, ir ji pagerėjo (+ 6,1 balo). Tai buvo geriausias pagerėjimas tarp ES valstybių narių šioje srityje nuo 2019 m. Šį pokytį lėmė pažanga ekonominių sprendimų priėmimo srityje (+ 9,7 balo nuo 2019 m.), po to sekė politinių sprendimų priėmimo srities pagerėjimas (+ 6,2 balo nuo 2019 m.).

Politinės galios subdomenas skirtas moterų ir vyrų atstovavimui nacionaliniuose parlamentuose, vyriausybėse, regioninėse ir (arba) vietos asamblėjose.

Pagal politinę galią 2022 m. Lietuva surinko 54,7 balo. Moterys sudarė 42,2 proc. ministrų ir viršijo ES vidurkį (33,4 proc.). Tik 28,4 % parlamento narių buvo moterys, t. y. mažiau nei ES vidurkis (33 %). Regioninėse asamblėjose moterys sudarė 30,2 % narių, ES vidurkis - 29,4 %.

2023 m. Lietuvos **rezultatas dar labiau išaugo**: valdžios sritis buvo 48,6, o politinė valdžia - 59,1. Lietuva turi moterį ministrę pirmininkę ir yra viena iš penkių iš 27 valstybių narių. Lietuvoje Vyriausybė buvo subalansuota pagal lytį (2023 m.), tokia ji yra 11 valstybių narių.

Nacionalinė lyčių lygybės strategija FEM-ABLE, parengta įgyvendinant projektą FEM-ABLE, yra labai svarbi priemonė, padedanti šalinti kliūtis, trukdančias moterims dalyvauti politinėje veikloje. Šia strategija siekiama išardyti giliai įsišaknijusias socialines, struktūrines ir kultūrines kliūtis, kurios riboja moterų dalyvavimą politiniame vaidmenyje.

Strategija parengta taikant įtraukų, dalyvaujamąjį metodą ir pagrįsta vietos ir nacionaliniais tyrimais, įskaitant FEM-ABLE nacionalinės ataskaitos įžvalgas. Šioje ataskaitoje įvertinta lyčių lygybės padėtis Lietuvoje, daugiausia dėmesio skiriant politiniam atstovavimui, teisei sistemai, paramos mechanizms ir visuomenės požiūriui.

Remiantis šiomis išvadomis, nacionalinė strategija skirta pagrindiniams iššūkiams, trukdantiems moterims dalyvauti politikoje.

Nacionaline lyčių lygybės strategija siekiama padidinti moterų dalyvavimą politiniame gyvenime ir rinkimuose pasitelkiant kelias svarbias iniciatyvas. Joje daugiausia dėmesio skiriama lyčių

lygybės įtraukimui į politines darbotvarkes, politinių galių suteikimui moterims ir visuomenės informuotumo apie moterų vaidmens politikoje svarbą didinimui. Strategijoje išdėstyti pagrindiniai veiksmai, pavyzdžiui, įstatymų keitimas siekiant užtikrinti lyčių pusiausvyrą politinėse partijose, švietimo priemonių, skirtų moterims motyvuoti, kūrimas. Joje taip pat raginama remti politiką, padedančią moterims derinti šeimos įsipareigojimus ir politinę karjerą, taip pat sukurti duomenų stebėsenos sistemas pažangai stebėti. Tinklaveikos, mentorystės programos ir stiprinami moterų politiniai tinklai taip pat yra esminiai strategijos komponentai, kuriais siekiama sukurti ilgalaikę moterų lyderystę Lietuvos politikoje.

Lietuvoje vykusiais renginiais ir seminarais buvo siekiama skatinti strategiją, skatinant dialogą tarp suinteresuotųjų šalių, suteikiant joms galimybę pasidalyti nuomonėmis ir idėjomis bei ieškoti bendrų sprendimų.

B.2.2.2.2 Veiklos apžvalga

2024 m. balandžio–spalio mėnesiais Socialinių inovacijų fondas organizavo vieną asmeninį renginį su moterų NVO atstovėmis – skėtinės organizacijos – Lietuvos moterų lobistinės organizacijos – narių vadovėmis, du asmeninius seminarus politikėms ir moterų lyderėms bei vieną internetinį renginį visuomenei. Visų renginių tikslas buvo populiarinti FEM-ABLE Nacionalinę lyčių lygybės politikoje strategiją ir aptarti praktinius strategijos, kuria siekiama sukurti įtraukesnę politinę aplinką, įgyvendinimo žingsnius. Šie renginiai buvo 4-ojo darbo paketo (WP4) dalis ir buvo skirti skleisti informaciją, didinti informuotumą ir skatinti dialogą apie moterų dalyvavimo politikoje kliūčių įveikimą.

Renginys "Susitikimas su Lietuvos moterų lobistine organizacija"

Renginys vyko 2024 m. balandžio 16 d. viešbutyje "Metropolis", S. Daukanto g. 21, Kaune, nuo 10 iki 14 val. Jame dalyvavo 31 dalyvė, visos moterys, tarp jų ir Lietuvos moterų lobistinės organizacijos atstovės. Buvo siekiama aptarti moterų politinio atstovavimo Lietuvoje ir ES klausimus.

Pagrindiniai akcentai

Dalyviai buvo pasveikinti ir supažindinti su renginio tikslais. Sesija prasidėjo FEM-ABLE projekto pristatymu, kuriame buvo pristatyta jo veikla ir rezultatai, po to vyko diskusijos apie dabartinę moterų padėtį politikoje. PowerPoint pristatyme buvo pristatyta FEM-ABLE lyčių lygybės strategija, kurioje išsamiai aprašytos teisėkūros priemonės ir parama moterims politikėms. Plakate buvo pristatoma moterų padėtis Lietuvos politikoje, pabrėžiama dalyvavimo politikoje nauda ir politinės partijos raginamos įsipareigoti siekti lyčių lygybės. Buvo pristatyta šalių partnerių geroji praktika, skirta moterų dalyvavimui politikoje skatinti, dalyviams išdalinta dalomoji medžiaga. Fokusuotoje diskusijoje buvo nagrinėjamas moterų organizacijų vaidmuo didinant moterų politinį aktyvumą per Europos Parlamento ir Seimo rinkimus.

Veiksmingumas ir poveikis

Renginio metu buvo surengtos kritinės diskusijos apie moterų dalyvavimo politikoje skatinimo strategijas ir politinių partijų lyčių lygybės įsipareigojimų stebėseną. Rekomendacijos apėmė laiškų partijoms lyčių lygybės klausimais rengimą, bendradarbiavimo su moterimis politikėmis skatinimą ir seminarų organizavimą, siekiant ugdyti politinių partijų gebėjimus vykdyti lyčių

lygybės politiką. Rezultatai apėmė pasirengimą būsimiems susitikimams ir seminarams, skirtiems lyčių lygybei Lietuvoje skatinti.

"Politikų klubai MILDA" Seminarai

Buvo surengti du seminarai, kuriuose buvo pristatyta Nacionalinė lyčių lygybės strategija ir pristatyta geroji patirtis, sukaupta projekto tyrimo etape. Abiejuose užsiėmimuose buvo siekiama aptarti būdus, kaip skatinti lyčių lygybę dalyvaujant politiniame gyvenime, ypač atsižvelgiant į Lietuvos vietos politinį kraštovaizdį ir artėjančius spalio 13 d. vyksiančius rinkimus. Seminarai buvo suplanuoti kaip interaktyvios sesijos, skatinančios pagrindinių suinteresuotųjų šalių informuotumą ir skatinančios kritines diskusijas.

Seminaro informacija

Pirmasis seminaras vyko Prienuose, Lietuvoje, 2024 m. rugpjūčio 28 d., nuo 11 iki 16 val., antrasis – Kaune, Lietuvoje, 2024 m. rugsėjo 27 d., nuo 10 iki 15 val. Dalyviai: Kiekviename seminare dalyvavo po 6 moteris politikės iš įvairių politinių partijų, seminaras organizuotas bendradarbiaujant su politikų klubais, MILDA.

Pagrindiniai akcentai

Seminarai prasidėjo pranešimais apie FEM-ABLE projektą, jo veiklas ir rezultatus bei pagrindinių duomenų apie moterų dalyvavimą politikoje Lietuvoje ir ES apžvalgą. Vėliau dalyvės prisistatė ir pasidalijo iššūkiais, su kuriais susiduria savo politinėje karjeroje, taip skatindamos palankią diskusijų aplinką. Buvo parodytas vaizdo įrašas, pristatantis Lyčių lygybės indeksą ir įžvalgas apie politinę galią, skatinantis susimąstyti apie lyčių lygybės poreikį politikoje. Po įžanginės dalies buvo pristatyta strategija, kurioje išryškintos priemonės ir įrankiai, skirti lyčių lygybei politiniame kontekste pasiekti. Diskusijos porose buvo organizuojamos siekiant pristatyti FEM-ABLE gerąją praktiką, skatinant bendromis jėgomis kurti veiksmingas strategijas. Diskusijų metu buvo aptartas CEDAW ir būtini teisėkūros patobulinimai, reikalingi Lietuvoje, kad būtų remiama lyčių lygybė.

Veiksmingumas ir poveikis

Abiejuose seminaruose buvo sėkmingai sukurta platforma, kurioje moterys politikės galėjo dalyvauti prasmingose diskusijose apie kliūtis, trukdančias joms dalyvauti politikoje. Interaktyvus formatas skatino dalyves dalytis asmenine patirtimi, taip didinant tarpusavio paramą ir supratimą.

Renginys "Diskusijos dėl lyčių lygybės strategijos"

2024 m. spalio 8 d. vykusiame internetiniame renginyje buvo siekiama aptarti moterų politinio atstovavimo svarbą ir paraginti dalyvius pasisakyti už moterų balsavimą per spalio 13 d. vyksiančius nacionalinius rinkimus. Pasitelkiant Nacionalinę lyčių lygybės strategiją ir gerosios praktikos pavyzdžius, surinktus per projekto tyrimo etapą, renginyje daugiausia dėmesio skirta kliūtimis, su kuriomis moterys susiduria dalyvaudamos politikoje, ir lyčių lygybės naudai Lietuvos vietos politinėje erdvėje. Užsiėmimas buvo skirtas didinti informuotumą ir skatinti kritines diskusijas tarp įvairių suinteresuotųjų šalių.

Dalyviai: Dalyviai: 30 asmenų iš įvairių sektorių, įskaitant universitetus, švietimo centrus, NVO ir privačias organizacijas. Auditoriją sudarė 24 moterys ir 6 vyrai, todėl buvo atstovaujama įvairiems požiūriams.

Pagrindiniai akcentai

Renginys prasidėjo FEM-ABLE komandos pristatymu, kuriame buvo pristatyta projekto veikla ir pasiekimai. Dalyviai buvo supažindinti su dabartine moterų politikų padėtimi Lietuvoje ir ES, taip pat su FEM-ABLE lyčių lygybės strategija, įskaitant pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo ir paramos moterims politikėms priemonės. Buvo parodyti du paveikūs vaizdo įrašai: "Kas yra lyčių lygybė?" ir "Kuriame ateitį dabar". Vėliau vyko diskusija apie stereotipus ir kliūtis, su kuriomis susiduria moterų politikės, pabrėžiant lyčių lygybės užtikrinimo būtinybę. Palengvintos diskusijos paskatino suinteresuotąsias šalis apsisvarstyti, kaip jos gali prisidėti prie lyčių lygybės: 1) pedagogus - skatinti lyčių lygybę švietimo įstaigose; 2) verslininkus: moterų lyderių identifikavimas ir rėmimas.

Veiksmingumas ir poveikis

Internetinis renginys veiksmingai skatino bendradarbiavimo aplinką, kurioje dalyviai galėjo įsitraukti į prasmingas diskusijas apie moterų politinį atstovavimą. Dalyviai įgijo išsamų supratimą apie struktūrines, kultūrines ir socialines kliūtis, kurios riboja moterų dalyvavimą politikoje, ir apie tai, kaip jas galima pašalinti. Renginys paskatino diskusijas apie lyčių kvotų ir kitų politinių priemonių vaidmenį, atkreipiant dėmesį į sėkmingas kitų šalių iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti moterų atstovavimą politikoje. Buvo pabrėžta moterų mokymo ir įgalinimo eiti vadovaujančias pareigas svarba, diskutuota apie mentorystės programas, viešąjį kalbėjimą ir kampanijų valdymą. Diskusijose pabrėžta būtinybė į politinius procesus įtraukti jaunas moteris ir marginalizuotoms bendruomenėms priklausančias moteris, taip užtikrinant platesnį balsų spektrą valdyme. Dalyviai įvardijo praktinius veiksmus, kaip siekti lyčių lygybės politinio atstovavimo srityje, skatinti suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą ir įtvirtinti kolektyvinį įsipareigojimą skatinti moterų dalyvavimą politikoje.

Apskritai renginys ne tik padidino informuotumą apie lyčių lygybės politikoje svarbą, bet ir paskatino dalyvius priimti konkrečius įsipareigojimus pasisakyti už moterų atstovavimą būsimuose rinkimuose.

B.2.2.2.3 Iššūkiai ir sprendimai

Toliau skyriuje išsamiai aprašomi iššūkiai, iškilę įgyvendinant renginius, ir jų sprendimo būdai.

Sunku pasiekti politinius veikėjus ir vietos suinteresuotąsias šalis

Pasiekti politinius veikėjus ir vietos suinteresuotuosius subjektus buvo tam tikrų sunkumų, tačiau, siekdami išspręsti šiuos klausimus, veiksmingai panaudojome savo tinklus. Moterų klubai "MILDA" atliko labai svarbų vaidmenį palengvinant ryšius ir suburiant moteris politikės dviejų renginių metu. Pasinaudodami šiuose tinkluose užmegztais ryšiais, galėjome padidinti pagrindinių suinteresuotųjų šalių dalyvavimą ir paskatinti prasmingą dialogą. Šis bendradarbiavimo metodas ne tik sustiprino mūsų informavimo pastangas, bet ir pabrėžė bendruomeniškumo ir solidarumo svarbą siekiant mūsų tikslų.

EK platforma neveikė

Kai renginių pabaigoje platinome QR kodus, skirtus vertinimo klausimynams, viename iš renginių susidūrėme su problema, nes neveikė EK platforma nacionalinėmis kalbomis. Norėdami išspręsti šią problemą, po renginio išsiuntėme elektroninius laiškus su renginio vertinimo nuorodomis.

Mažiau įtraukianti internetinė renginio forma

Įgiję patirties įgyvendinant seminarus ir tiesioginius renginius, taip pat internetinį renginį, galime teigti, kad produktyvesni ir galintys labiau įtraukti dalyvius yra tiesioginiai renginiai. Pastarasis renginys internetu pareikalavo daugiau SIF darbuotojų pastangų diskusijai moderuoti. Renginio internetu formatas suteikė vertingų įžvalgų, tačiau nustatėme, kad tiesioginiai susitikimai apskritai buvo labiau įtraukiantys ir produktyvesni. Remdamiesi abiejų tipų renginių patirtimi, galime teigti, kad asmeninis bendravimas stiprina dalyvių ryšius, skatina bendradarbiavimą ir dialogą.

B.2.2.2.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

RENGINYS SU MOTERŲ NEVYRIAUSYBINĖMIS ORGANIZACIJOMIS	
ŠALIS	Lietuva. Įgyvendina SIF
APRAŠYMAS	FEM-ABLE projekto metu parengta Lietuvos lyčių lygybės strategija, kurią siūloma nuolat įgyvendinti įvairiais lygmenimis, remiasi trimis ramsčiais: 1) Įgalinti moteris aktyviai dalyvauti rinkimuose ir išreikšti savo paramą moterų teisėms. 2) Bendravimas su politinėmis partijomis siekiant skatinti lyčių lygybę ir reikalauti, kad politinėje darbotvarkėje pirmenybė būtų teikiama moterų klausimams. 3) Rinkėjų raginimas remti moteris nacionaliniuose rinkimuose. Ši strategija anksčiau buvo pristatyta ir aptarta su didžiausia Lietuvos moterų skėtinė organizacija - Lietuvos moterų lobistine organizacija, vienijančia 40 nevyriausybinių organizacijų visoje Lietuvoje. Renginys organizuotas 2024 m. balandį, prieš Europos Parlamento rinkimus ir artėjančius Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus. Todėl jis buvo organizuotas kaip įkvepiantis renginys, siekiant sutelkti moterų NVO lyderes strategijai įgyvendinti, suteikti joms praktinių įrankių ir gerosios praktikos pavyzdžių ateities veiksmų planams rengti.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Socialinių inovacijų fondas yra vienas iš Lietuvos moterų lobistinės organizacijos (LŽLOB) steigėjų, todėl su valdyba buvo sutarta, kad geriausia būtų organizuoti tiesioginį renginį, kuris vyktų kartu su LŽLOB metiniu susirinkimu.
PASIEKTAS POVEIKIS	Renginio metu buvo surengtos kritinės diskusijos apie moterų dalyvavimo politikoje skatinimo strategijas ir politinių partijų lyčių lygybės įsipareigojimų stebėseną. Rekomendacijos apėmė laiškų partijoms lyčių lygybės klausimais rengimą, bendradarbiavimo su moterimis politikėmis skatinimą ir seminarų organizavimą, siekiant ugdyti politinių partijų gebėjimus vykdyti lyčių lygybės politiką.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS	Moterų nevyriausybinių organizacijų vadovai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Vieta: išnuomos patalpos Kaune, Lietuvos viduryje esančiame mieste, nes tai geriausia vieta pasiekti iš atokių vietovių. ✓ Posėdžių salė ir erdvės diskusijoms mažose grupėse. ✓ Kompiuteris su interneto ryšiu, projektorius, įranga vaizdo įrašų žiūrėjimui ir tinklalaidžių analizei mažose grupėse. ✓ Dalomoji medžiaga, įskaitant lankstinuką, nacionalinę strategiją, plakatus, ppt pristatymus su QR kodais, kuriuose pateikiama nuoroda į "FEM-ABLE" svetainę, "Facebook", poveikio klausimyną ir CERV apklausą.

IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Didžiausias iššūkis moterų NVO požiūriu įgyvendinant strategiją - išteklių trūkumas nuolatiniam strategijos įgyvendinimui. Būtina organizuoti ne tik advokacijos kampanijas prieš rinkimus, bet ir susitikimus su politikais, peržiūrėti politines programas lyčių lygybės požiūriu, o svarbiausia - įgalinti moteris tapti politikėmis, rinkti moterų politikų - konkurencingų būsimų kandidačių - rezervą.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Norint įgyvendinti lyčių lygybės strategiją, būtina nuolat dirbti ir sutelkti visus įmanomus išteklius. Todėl buvo įgyvendinti keli papildomi žingsniai: - per LGLO valdybos posėdžius buvo aptarti praktiniai advokacijos kampanijos žingsniai, parengti, suderinti ir prieš rinkimus išsiųsti laiškai politinėms partijoms. Moterų nevyriausybinių organizacijų aktyviai dalyvavo įvairiose socialinėse kampanijose, skirtose lyčių lygybei propaguoti 2024 m. Seimo rinkimuose. Taigi, svarbiausia pamoka - aktyvus praktinių veiksmų moderavimas po įkvepiančio įvykio.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Moterų NVO dalyvavimas įgyvendinant lyčių lygybės strategijas yra labai svarbus, todėl būtų puiku dalytis praktika su NVO; moterų lyderėmis ir aktyvistėmis.

SEMINARAS SU MOTERIMIS POLITIKĖMIS

ŠALIS	Lietuva. Įgyvendina SIF.
APRAŠYMAS	Įvairiuose Lietuvos miestuose susikūrė moterų klubai MILDA (Moterų iniciatyva už demokratiją Lietuvoje), vienijantys įvairių politinių partijų atstoves. Aktyviausias klubas įkurtas Kauno mieste. Šiam klubui vadovauja viena iš klubo narių moterų politikų - rotacijos principu. Klubas narės reguliariai renkasi į susitikimus, kuriuose aptariamos teminės temos. Kituose Lietuvos miestuose moterų politikų klubai įsteigti neseniai, kituose, pavyzdžiui, Prienuose, - dar tik bręsta idėja tokius klubus kurti. Siekiant sustiprinti šiuos klubus, pagal FEM-ABLE projektą buvo surengti du seminarai. Vienas seminaras vyko Prienų mieste, į kurį buvo pakviestos moterys politikės ir aktyvistės, norinčios dalyvauti politikoje ir turinčios idėją įkurti MILDA klubą Prienuose. Kitas seminaras - Kauno MILDA klubo narės ir kitoms politikėms - kandidatėms nacionalinio Seimo rinkimuose. Abiejuose seminaruose buvo pristatyta "FEM-ABLE" nacionalinė lyčių lygybės strategija, taip pat gerosios praktikos pavyzdžiai, surinkti per projekto tyrimo etapą. Pagrindinis klausimas buvo aptarti lyčių lygybės skatinimo būdus politinio dalyvavimo srityje, daugiausia dėmesio skiriant Lietuvos vietos politinės aplinkos ir artėjančių spalio 13 d. rinkimų kontekstui.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Kvietimai buvo išsiųsti aukštas pareigas savivaldybėse užimančioms politikėms, savivaldybių tarybų atstovėms, moterų klubų MILDA narėms. Kvietime buvo trumpai aprašyta projekto idėja ir seminaro tikslas. Seminaro metu buvo naudojami įvairūs metodai: pristatymai, atvejų analizė, diskusijos grupėse, tinklalaidės klausymasis, vaizdo įrašų analizė. Seminaro loginė struktūra: • Lyčių lygybė apskritai ir politinėje srityje • Kodėl politikoje būtina lyčių pusiausvyra • Iššūkiai ir kliūtys moterims politikėms siekiant geresnio atstovavimo politikoje • Projekto "FEM-ABLE" gerosios patirties ir asmeninės patirties analizė • Ateities planų nustatymas
PASIEKTAS POVEIKIS	Abiejuose seminaruose buvo sėkmingai sukurta platforma, kurioje moterys politikės galėjo dalyvauti prasmingose diskusijose apie kliūtis, trukdančias joms

	dalyvauti politikoje. Interaktyvus formatas skatino dalyves dalytis asmenine patirtimi, taip didinant tarpusavio paramą ir supratimą. Prienų politikės nusprendė dar kartą susitikti ir išsamiau aptarti MILDA klubo kūrimo Prienuose idėją. Moterys politikės iš Kauno, nepaisydamos visų iššūkių, bando siekti geresnių pozicijų savo partijose.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS	- Moterys politikės - Moterys lyderės
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Vieta: nuomojamos patalpos Prienų mieste ir Kauno mieste. ✓ Posėdžių salė ir stalas diskusijoms mažose grupėse ar porose. ✓ Kompiuteris su interneto ryšiu, projektorius, įranga vaizdo įrašams žiūrėti ir tinklalaidėms analizuoti mažose grupėse. ✓ Dalomoji medžiaga, įskaitant lankstinuką, nacionalinę strategiją, plakatus, PPT pristatymus su QR kodais, kuriuose pateikiama nuoroda į "FEM-ABLE" svetainę, "Facebook", poveikio klausimyną ir CERV apklausą.
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Moterys politikės pastebėjo lyčių nelygybę politikoje. Kai kurios iš jų abejoja galimybe dalyvauti moterų politikų klubo MILDA veikloje. Kaip geras argumentas, pagrindžiantis klubų MILDA kūrimo idėją, yra pavyzdys, kad Lietuvos Respublikos Seime yra įkurta laikinoji moterų parlamentarių grupė, kurios tikslas - kelti lyčių nelygybės problemas.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Mažų grupių mokymas - geriausias būdas organizuoti renginį. Rekomenduojama renginius organizuoti ne savivaldybėje ar moterų politikų darbo vietoje, sukurti padirsinančią ir saugią atmosferą ir leisti moterims kalbėti atvirai, užtikrinant, kad jų nuomonė, išsireiškimai nebus paviešinti.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šį seminarą būtų galima pakartoti ir kituose Lietuvos miestuose ar kitose šalyse, siekiant suburti moteris iš įvairių politinių partijų ir aptarti, kaip įgalinti moteris politikas siekti geresnių pozicijų partijose, kurioms jos priklauso, ir aptarti lyčių lygybės problemas, kurias reikėtų iškelti ir įtraukti į politinę darbotvarkę kaip prioritetinę temą.

B.2.2.2.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Rekomendacijos dėl sklaidos

Naudokite daugiapakopės sklaidos kanalus: siekdami užtikrinti, kad projekto poveikis pasiektų plačią ir įvairią auditoriją, skleiskite projekto informaciją Europos, nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Naudokite įvairius kanalus, įskaitant partnerių svetaines, socialinę žiniasklaidą, elektroninius laiškus ir renginių pristatymus. Pasinaudokite savo tinklais, kad pasidalytumėte informacija ir pakviestumėte dalyvius.

Naudokite vaizdinę žiniasklaidą ir skaitmeninį turinį: kurkite aukštos kokybės dalijamąjį turinį, pavyzdžiui, infografiką, vaizdo įrašus ir liudijimus, kuriais informuojama apie lyčių pusiausvyros atstovavimo politikoje svarbą. Nuosekliai dalinkitės šiuo turiniu socialiniuose žiniasklaidos kanaluose, kad padidintumėte matomumą.

Dalyvavimas nacionalinio ir ES lygmens renginiuose: dalyvaukite nacionalinėse propagandos kampanijose, seminaruose ir viešuose renginiuose, kuriuose projekto išvadomis, medžiaga ir gerąja patirtimi galima tiesiogiai pasidalyti su visuomene, pilietinės visuomenės nariais ir politiniais suinteresuotaisiais subjektais.

Seminarai ir renginiai: organizuokite renginius ir plačiajai auditorijai pristatykite geriausią savo projekto patirtį ir pamokas. Pakvieskite dalyvauti pilietinės visuomenės, politinių partijų ir švietimo įstaigų narius. Šiuose užsiėmimuose turėtų būti akcentuojamos moterų politinio dalyvavimo skatinimo strategijos ir dalijamasi sėkmingais metodais iš jūsų patirties.

Rekomendacijos dėl propagavimo

Įtraukti politines partijas į dialogą dėl lyčių pusiausvyros: bendradarbiaukite su politinėmis partijomis, kad būtų skatinama į lyčių lygybę įtraukianti praktika, pavyzdžiui, lyčių kvotos arba subalansuota kandidatų atranka. Pasisakykite už partijų pažadus, kad jų politinėse darbotvarkėse pirmenybė būtų teikiama moterų klausimams. Dalinkitės sėkmingų lyčių pusiausvyros iniciatyvų ir teigiamo moterų atstovavimo poveikio pavyzdžiais.

Didinti visuomenės informuotumą: pradėti plačiajai visuomenei skirtas informavimo kampanijas, kad būtų paneigti lyčių stereotipai ir pabrėžta subalansuoto politinio atstovavimo svarba. Naudokite viešus pranešimus, mokomuosius vaizdo įrašus ir infografiką, kad parodytumėte, kaip moterų lyderės teigiamai prisideda prie įvairialypės politikos formavimo. Vykdydami kampanijas skatinkite rinkėjus aktyviai remti moteris kandidatės per rinkimus.

Stiprinti advokacijos tinklus: stiprinti advokacijos veiklą užmezgant ryšius su NVO ir moterų organizacijomis ES šalyse, kad būtų galima dalytis strategijomis, ištekliais ir patirtimi. Kurdamos šiuos tinklus NVO gali sukurti galingą, vieningą balsą, kuriuo būtų pasisakoma už lyčių pusiausvyrą tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu. Toks regioninis bendradarbiavimas taip pat pagerina dalijimąsi ištekliais ir išplečia kiekvienos organizacijos propagavimo pastangų aprėptį.

Bendradarbiaukite su vyriausybe ir politikos formuotojais, kad pasiektumėte ilgalaikių pokyčių: įtraukite nacionalinius politikos formuotojus, kad jie įsipareigotų nuolat remti moterų dalyvavimą politikoje. Pasisakykite už teisės aktų pakeitimus, kuriais remiama lyčių lygybė politikoje, pavyzdžiui, kvotas ir lyčių lygybės politiką. Pateikite oficialias politines rekomendacijas, kad įrodytumėte subalansuoto atstovavimo naudą visuomenei.

B.2.3 GRAIKIJA, WDB

B.2.3.1 Įvadas ir kontekstas

Nacionalinė lyčių lygybės politikoje skatinimo strategija

Graikijos WDB, kaip ir visi kiti partneriai savo šalyse, įgyvendino **išsamią nacionalinę strategiją**:

Pirmiausia siekiama padidinti moterų atstovavimą sprendimų priėmimo srityje visais valdžios lygmenimis. Bendrieji jos tikslai - skatinti politinę aplinką, kuri remia lyčių lygybę, neutralizuoja stereotipus ir suteikia moterims reikiamų įgūdžių bei pasitikėjimo savimi, kad jos galėtų dalyvauti politinėje veikloje. Svarbiausia šios strategijos dalis - visuomenės informavimo kampanijos ir mentorystės programos, užtikrinančios, kad moterys įgytų visuomenės pripažinimą ir praktinių priemonių, padedančių sėkmingai veikti politinėje arenoje.

Pagrindinės sritys, kurioms skiriamas dėmesys, yra **mentorystės ir mokymo programų** kūrimas, informuotumo apie lyčių įvairovę politikoje didinimas ir moterų vadovių tinklų kūrimas. Strategijoje pirmenybė teikiama **pavyzdžių ugdymui**, kartu sprendžiant visuomenės normų, trukdančių moterims dalyvauti politikoje, problemą. Joje taip pat pabrėžiamas švietimas ir gebėjimų stiprinimas, padedant moterims ugdyti įgūdžius, reikalingus veiksmingam dalyvavimui politikoje, ir skatinant bendradarbiavimo aplinką, kurioje į lyčių lygybę žiūrima kaip į bendras visų lyčių pastangas.

Strategija **grindžiama praktiniais veiksmais**, pavyzdžiui, nacionalinės mentorystės programos sukūrimu, lyderystės mokymais padedančioms politikėms ir lyčių lygybės skatinimu per žiniasklaidos kampanijas. Šis metodas yra labai įgyvendinamas dėl esamų tinklų, Graikijos technologinės infrastruktūros ir didėjančios visuomenės paramos lyčių lygybei. Tačiau jis susiduria su vidutinio ir mažo įgyvendinamumo iššūkiais tokiose srityse kaip politinė parama ir giliai įsišaknijusios kultūrinės normos, kurios gali sulėtinti pokyčių tempą.

Renginių ir seminarų reikalingumas

Buvo manoma, kad šie renginiai yra labai svarbūs sprendžiant mažo moterų atstovavimo vietos politikoje problemą ir siekiant sukurti **įtraukesnę politinę aplinką**. Renginiai buvo skirti tiesiogiai spręsti šią problemą, sukuriant erdves, kuriose moterys galėtų įgyti daugiau galių, būti informuotos ir skatinamos siekti politinių vaidmenų, taip padedant mažinti lyčių atstovavimo politikoje atotrūkį.

Susirinkus politikams, suinteresuotosioms šalims ir bendruomenės nariams, renginiais buvo siekiama pakeisti visuomenės požiūrį į moteris politikoje ir pabrėžti **įvairovės svarbą** politinėje lyderystėje. Be to, diskusijose, seminaruose ir mentorystės programose moterims buvo suteikta praktinių priemonių ir strategijų, leidžiančių joms įveikti kliūtis ir aktyviai dalyvauti politikoje, taip skatinant ilgalaikius kultūrinius ir institucinius pokyčius.

Šie renginiai ne tik suteikė daugiau galių atskiroms moterims, bet ir paskatino **politikus vyrus bei plačiąją visuomenę suvokti**, kad būtina užtikrinti lyčių pusiausvyrą politiniame gyvenime. Vietos politikų ir suinteresuotųjų šalių dalyvavimas leido diskutuoti apie tai, kaip galima pertvarkyti politines institucijas, kad jos taptų palankesnės moterims, užtikrinant, kad politinės erdvės būtų ne tik prieinamesnės moterims, bet ir įtraukesnės į jų valdymo ir politikos formavimo procesus.

Vietos seminaruose buvo siekiama spręsti tokias problemas, kaip lyčių stereotipai, mentorystės galimybių moterims trūkumas ir nepakankamas mokymas, kaip orientuotis politiniuose procesuose.

B.2.3.2 Veiklos apžvalga

Graikijos WDB, kaip ir visi kiti partneriai savo šalyse, surengė 3 seminarus ir renginius pagal FEM-ABLE programą.

Seminaras "Moterų politikų susitikimas"

Šio seminaro tikslas buvo įtraukti dalyvius į prasmingas diskusijas ir veiklą, skirtą moterų dalyvavimui politinėje veikloje didinti. Užsiėmimai buvo parengti taip, kad būtų interaktyvūs, juose buvo pateikta ir teorinė sistema, ir praktinės užduotys, susijusios su dalyvavimu politikoje ir lyčių lygybe.

Ji vyko 2024 m. gegužės 22 d.nd "Hugs spiritual art cafe" daugiafunkcinėje salėje ir truko 2.30 val. Seminare sėkmingai dalyvavo 12 įtakingų dalyvių iš **įvairių politinių sluoksnių**, įskaitant vietos ir nacionalinio lygmens veikėjus, pavyzdžiui, kandidatus į merus, regionų tarybų narius ir merų pavaduotojus, besispecializuojančius tokiose srityse kaip kultūra ir aplinka.

Seminaro metu buvo skaitomos paskaitos, vyko interaktyvios diskusijos grupėse ir praktinės užduotys. Tokiu būdu buvo siekiama palengvinti mokymąsi iš patirties ir aktyvų dalyvavimą, daug dėmesio skiriant moterų iššūkiams ir galimybėms politinėje sferoje suprasti.

Darbotvarkė apėmė įvairias temas, įskaitant:

- Įvadas į dalyvavimą politikoje
- Lyčių lygybė politikoje
- Strategijos, kaip suteikti moterims daugiau galių užimant politines pareigas

Užsiėmimų struktūra buvo suderinta su Nacionaline lyčių lygybės strategija, taip užtikrinant jų aktualumą ir poveikį.

"Atvira diskusija su politikėmis" Renginys

Šiame renginyje vyko diskusija, kurioje dalyvavo 30 dalyvių ir 5 gerbiami pranešėjai. Joje daugiausia dėmesio skirta moterų dalyvavimo politikoje skatinimui, aptariant iššūkius ir galimybes moterims užimti politinio lyderio vaidmenį. Interaktyvioje diskusijoje buvo galima gilintis į įvairias strategijas ir visuomenės vaidmenis, kurie galėtų padėti šiai iniciatyvai.

Ji vyko 2024 m. gegužės 22 d.nd "Hugs spiritual cafe" daugiafunkcinėje salėje ir truko 2 valandas. Renginyje dalyvavo 30 dalyvių iš įvairių sričių, atspindinčių platų bendruomenės, besidominčios lyčių ir politikos klausimais, spektrą.

Diskusija buvo organizuota taip, kad būtų sudarytos sąlygos išsamiam pokalbiui apie moterų dalyvavimo politinėje veikloje stiprinimą, laikantis **dvių etapų požiūrio: (1) FEM-ABLE projekto pristatymas ir (2) interaktyvi diskusija.**

Diskusijų temos buvo skirtos kelioms svarbiausioms sritims, pavyzdžiui, moterų dalyvavimo didinimo strategijoms, visuomenės ir žiniasklaidos vaidmeniui, tinklų kūrimui ir paramai.

Renginys "Moterų politikų pristatymas "Ted-talk" stiliumi

Antrasis ir paskutinis renginys vyko birželio 29 d.th 2024 Retimne, kuriame dalyvavo įspūdingas 150 dalyvių skaičius. Renginyje įtikinamą pagrindinę kalbą pasakė **Pepi Mpiriraki**, kurios didžiulė patirtis tiek vietos valdžios institucijose, tiek privačiame sektoriuje suteikė neįkainojamų įžvalgų. Renginyje sėkmingai derėjo **įkvepiantis pranešimas** ir išsamus FEM-ABLE projekto ir jo strategijų, kuriomis siekiama didinti moterų dalyvavimą politinėje veikloje, pristatymas.

Renginyje dalyvavo 150 įvairių dalyvių, tarp kurių buvo daug moterų, o tai rodo, kad daugiausia dėmesio buvo skiriama moterų verslumui ir politiniam dalyvavimui.

B.2.3.3.3 Iššūkiai ir sprendimai

Apmąstydamą įgyvendinimo procesą, WDB nurodė įvairias problemas, su kuriomis susidūrė, ir jų sprendimo būdus. Šiomis įžvalgomis galima remtis vykdant būsimus projektus arba pritaikant FEM-ABLE priemonių rinkinį.

Toliau aprašomi ***iššūkiai, su kuriais teko susidurti***,

Kultūrinis pasipriešinimas

Kai kurie vietos gyventojai priešinosi diskusijoms apie lyčių lygybę, laikydami jas nebūtinomis. WDB tai sprendė įtraukdama vietos sėkmės istorijas, bendruomenės pavyzdžius ir įrodymais pagrįstus duomenis, kad pabrėžtų lyčių lygybės naudą politikoje ir taip paskatintų atviresnes diskusijas.

Nepakankamas informuotumas apie lyčių lygybės politikos įgyvendinimą

Kai kurie vietos politikai nežinojo, kaip formuoti lyčių lygybės politiką ir kaip įtraukti lyčių lygybės priemones į savo politines darbotvarkes. WDB surengė praktinius, praktinius mokymus, kuriuose buvo supaprastinta lyčių lygybės politikos koncepcija, parodant politikams, kaip integruoti šiuos principus į savo esamas sistemas. Kontekstui suteikti buvo naudojamos realios kitų Europos šalių atvejų studijos.

Įvairios auditorijos įtraukimas

Sudominti įvairią auditoriją, ypač jaunesnius dalyvius, pasirodė sudėtinga, nes pastaraisiais metais Graikijoje pastebima bendra jaunų žmonių susilaikymo nuo politikos tendencija. Siekiant pritraukti jaunesnius žmones, turinys buvo pritaikytas taip, kad būtų interaktyvesnis, ir tai pasiteisino. Prieiga prie jaunesnio dalyvių tinklo taip pat buvo pasiekta pasinaudojus pačių mūsų bendruomenės narių tinklu.

Toliau aprašomos ***įžvalgos, gautos*** įgyvendinant projektą:

Vietinio konteksto svarba

Siekiant užtikrinti diskusijų aktualumą, labai svarbu buvo pritaikyti turinį taip, kad jis atspindėtų vietos valdymo struktūras ir kultūrinius niuansus. Tai, kas veikia miestuose, paprastai skiriasi nuo kaimo vietovių, todėl lankstumas užtikrinant požiūrį užtikrina geresnį įsitraukimą.

Skaitmeninė prieiga kaip lyginamoji priemonė

Mišrūs formatai, kuriuose galima dalyvauti virtualiai, padėjo įveikti geografinius apribojimus ir išplėsti programos pasiekiamumą didesniai skaičiui moterų, ypač atokiaose vietovėse.

Labai svarbus ankstyvas suinteresuotųjų šalių pritarimas

Norint sumažinti pasipriešinimą ir paskatinti bendradarbiavimą, labai svarbu buvo įtraukti politinius suinteresuotuosius subjektus proceso pradžioje, rengiant įtraukias diskusijas ir pristatant lyčių lygybės naudą.

Bendradarbiavimo dvasia

Įvairių suinteresuotųjų subjektų įtraukimas skatino bendradarbiavimo dvasią, kuri skatino visos bendruomenės įsipareigojimą siekti lyčių lygybės. Bendradarbiavimas su vietos organizacijomis, žiniasklaida ir bendruomenės grupėmis padėjo WDB padidinti savo poveikį. Ateities projektuose reikėtų ir toliau ieškoti tokių partnerystių, kad būtų sustiprintas informavimas ir dalyvavimas.

B.2.3.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

MENTORYSTĖS PROGRAMA MOTERIMS POLITIKĖMS	
ŠALIS	Kreta, Graikija. Įgyvendina WDB
APRAŠYMAS	Šia praktika sukurama struktūruota mentorystės programa, jungianti patyrusias moteris politikas ir lyderes su pradedančiomis kandidatėmis į politikus. Programos tikslas - teikti rekomendacijas, paramą ir bendravimo galimybes, kad moterys galėtų lengviau orientuotis politinėje aplinkoje ir tobulinti savo lyderystės įgūdžius.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	• <u>Programos kūrimas</u>: Apibūdinkite mentorystės programos tikslus, struktūrą ir numatomus rezultatus, užtikrindami aiškią sistemą tiek mentoriams, tiek globojamiesiems. • <u>Mentorių įdarbinimas</u>: Nustatyti ir įdarbinti patyrusias moteris politikas ir lyderes, norinčias pasidalyti savo patirtimi ir įžvalgomis. • <u>Mentoriaus paraiškos teikimo procesas</u>: Sukurti globėjų atrankos kriterijus ir paraiškų teikimo procesą, kad būtų galima atrinkti moteris, norinčias siekti politinės karjeros. • <u>Suderinimo procesas</u>: Sukurkite poras tarp mentorių ir globotinių pagal bendrus interesus, tikslus ir kilmę, kad paskatintumėte prasmingus ryšius. • <u>Mokymas ir orientavimas</u>: Organizuokite orientacinius užsiėmimus mentoriams ir globotiniams, kad nustatytumėte lūkesčius, apibrėžtumėte tikslus ir bendravimo protokolus. • <u>Nuolatinė parama</u>: Palengvinkite reguliarias kontrolines sesijas ir suteikite išteklių mentorių poroms, kad jos galėtų išlikti įsitraukusios ir stebėti pažangą.
PASIEKTAS POVEIKIS	• Padidėjo globotinių pasitikėjimas ir pasirengimas kandidatuoti į politikus, dėl to pastebimai padaugėjo moterų, dalyvaujančių vietos ir regionų politikoje. • Sustiprinti politikoje dalyvaujančių moterų tinklai, sukuriant palankią bendruomenę, kuri skatina bendradarbiavimą ir bendrą mokymąsi.

	didesnis moterų lyderių matomumas, skatinantis daugiau moterų svarstyti politinės karjeros galimybes ir dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSI OS ŠALYS	- Įsitvirtinusios moterų politikės ir lyderės - Vietos moterų organizacijos - Švietimo įstaigos arba politinio mokymo programos - Bendruomenės rėmimo grupės
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Finansiniai ištekliai programos administravimui, įskaitant renginius ir mokymo medžiagą. ✓ Žmogiškieji ištekliai programai koordinuoti ir remti ✓ Mokymo sesijų ir mentorystės susitikimų vieta arba internetinės platformos.
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Sunkumus pritraukti pakankamai mentorų dėl laiko stokos pavyko sušvelninti siūlant lanksčias mentorystės formas (pvz., virtualius susitikimus). Užtikrinti nuoseklų mentorų ir ugdytinių įsitraukimą buvo siekiama pasitelkiant reguliarias patikras ir grįžamojo ryšio mechanizmus.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Aiškiai apibrėžtų tikslų ir lūkesčių svarba tiek mentoriams, tiek ugdytiniams, nes tai padeda užmegzti produktyvesnius santykius. Mentorų mokymas apie efektyvius koučingo metodus pagerins globojamiems asmenims teikiamos paramos kokybę.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šį mentorystės programos modelį galima pritaikyti įvairiuose kontekstuose ir regionuose, jį pakoregavus atsižvelgiant į vietos kultūrinį ir politinį kraštovaizdį. Sistemą galima lengvai pritaikyti atsižvelgiant į skirtingų bendruomenių poreikius ir patirtį.

BENDRUOMENĖS DALYVAVIMAS PER VIETINES ADVOKATŲ GRUPES.	
ŠALIS	Kreta, Graikija. Įgyvendina WDB
APRAŠYMAS	Ši praktika orientuota į moterų teisių gynimo grupių, skirtų moterų klausimams politikoje spręsti, steigimą. Šios grupės tarnauja kaip diskusijų, mobilizacijos ir pilietinio aktyvizmo platformos, organizuoja bendruomenės forumus ir informavimo programas, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie moterų atstovavimo politikoje svarbą.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	<u>Suinteresuotųjų šalių įtraukimas</u>: nustatyti ir įtraukti bendruomenės lyderius, vietos nevyriausybines organizacijas ir moterų organizacijas, kad būtų remiamas advokacijos grupių kūrimas. <u>Grupių formavimas</u>: įsteigti vietos propagandos grupes, kurios turėtų aiškius tikslus ir daugiausia dėmesio skirtų lyčių lygybei politikoje. <u>Mokymai</u>: rengti seminarus, kuriuose grupės nariai būtų mokomi veiksmingų advokacijos metodų ir bendruomenės organizavimo.

	• <u>Bendruomenės forumai</u>: reguliariai organizuokite forumus politiniams klausimams ir moterų atstovavimui aptarti, į kuriuos kvieskite vietos politikus ir suinteresuotąsias šalis. • <u>Informavimo programos</u>: kurkite informavimo strategijas, skirtas platesnei bendruomenei įtraukti, įskaitant socialinės žiniasklaidos kampanijas, informacines brošiūras ir bendruomenės renginius.
PASIEKTAS POVEIKIS	• Padidėjo bendruomenės informuotumas lyčių lygybės klausimais. • Įgalino moteris aktyviai dalyvauti vietos politikoje, todėl vietos rinkimuose padaugėjo moterų kandidačių. • Sukurtas bendruomenės moterų palaikymo tinklas, skatinantis jų įsitraukimą į politinį procesą. • Sustiprinti politikoje dalyvaujančių moterų tinklai, sukuriant palankią bendruomenę, kuri skatina bendradarbiavimą ir bendrą mokymąsi. • didesnis moterų lyderių matomumas, skatinantis daugiau moterų svarstyti politinės karjeros galimybes ir dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSI OS ŠALYS	- Vietos NVO - Moterų organizacijos - Bendrijos lyderiai - Vietos valdžios atstovai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Finansinė parama renginio organizavimui ir medžiagoms ✓ Žmogiškieji ištekliai, skirti mokymui ir palengvinimui ✓ Bendruomenės forumų ir seminarų rengimo vietos
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Tradicinių bendruomenės narių pasipriešinimas moterų vaidmeniui politikoje buvo sprendžiamas vykdant informavimo kampanijas ir pristatant moterų lyderių sėkmės istorijas. Įsteigus specialų organizacinį komitetą, buvo sprendžiami tokie logistiniai klausimai kaip renginio vietų užtikrinimas ir tvarkaraščių derinimas.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Buvo pabrėžta vietos konteksto svarba pritaikant propagandinius pranešimus bendruomenės dalyvavimui, o tai padeda veiksmingiau vykdyti informavimo veiklą. Siekiant skatinti atvirą dialogą apie lyčių lygybę, labai svarbu stiprinti bendruomenės pasitikėjimą.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šią praktiką galima pritaikyti įvairioms kultūrinėms aplinkybėms, keičiant informavimo strategijas ir pagrindines sritis, atsižvelgiant į vietos iššūkius ir galimybes. Įgaliojimo grupių steigimo sistema gali būti pritaikoma ir kituose regionuose, susiduriančiuose su panašiomis lyčių lygybės problemomis.

B.2.3.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Rekomendacijos dėl sklaidos

- **Konferencijos ir seminarai:** Naudokite renginius, kad pademonstruotumėte sėkmingą praktiką ir pritrauktumėte suinteresuotąsias šalis.
- **Socialinės žiniasklaidos kampanijos:** Pasinaudokite socialinės žiniasklaidos platformomis, kad dalytumėtės įžvalgomis ir skatintumėte informuotumą.
- **Naujienlaiškiai ir leidiniai:** Reguliariai informuoti suinteresuotąsias šalis apie lyčių lygybės iniciatyvų pažangą ir rezultatus.
- **Atvejo analizės ataskaitos:** Paskelbti išsamias ataskaitas, kuriose būtų dokumentuoti atvejų tyrimai, metodikos, rezultatai ir įgyta patirtis, ir pateikti jas kaip atsisiunčiamus išteklius atitinkamose interneto svetainėse.
- **Internetiniai seminarai ir internetiniai mokymai:** Reguliariai organizuokite internetinius seminarus, kuriuose būtų aptariama sėkminga praktika ir kuriuose dalyvautų kviestiniai pranešėjai, galintys pasidalyti įžvalgomis ir asmeninėmis istorijomis.
- **Pagrindinės žinutės**
 - Politikos pokyčiai
 - Bendruomenės įgalinimas
 - Viešojo gynyba
 - Verslo partnerystė

Rekomendacijos dėl propagavimo

Politikos santraukos ir pozicijos dokumentai: Parengti glaustas politikos santraukas, kuriose būtų apibūdinta lyčių lygybės strategijų įgyvendinimo nauda, paremta FEM-ABLE projekto duomenimis ir sėkmės istorijomis.

Dalyvaukite tiesioginėje lobistinėje veikloje: Organizuoti susitikimus su pagrindiniais politikos formuotojais, kuriuose būtų pristatytos atvejų analizės ir įrodymais pagrįstos rekomendacijos, kaip priimti lyčių lygybės strategijas.

Mobilizacija iš apačios. Skatinti bendruomenės narius remti lyčių lygybės iniciatyvas organizuojant vietines kampanijas ir peticijas, kurios rodo visuomenės paramą politikos pokyčiams.

Sukurkite patariamuosius komitetus: Įsteigti patariamuosius komitetus, kuriuose dalyvautų moterų lyderės ir suinteresuotosios šalys, kurie teiktų rekomendacijas ir paramą įgyvendinant lyčių lygybės praktiką politikos lygmeniu.

Bendradarbiavimo galimybės

- Partnerystė su NVO ir pilietine visuomene: Bendradarbiaukite su nevyriausybinėmis organizacijomis, kurios rūpinasi moterų teisėmis, politiniu dalyvavimu ir socialiniu teisingumu, siekdamos panaudoti išteklius ir tinklus didesniai poveikiui.
- Bendradarbiavimas su akademinėmis institucijomis: Bendradarbiavimas su universitetais ir mokslinių tyrimų institucijomis siekiant atlikti lyčių lygybės strategijų veiksmingumo tyrimus ir skleisti išvadas akademiniiais kanalais.

- Tarpsektorinis bendradarbiavimas: Išnagrinėti partnerystę su privataus sektoriaus organizacijomis, siekiančiomis įvairovės ir įtraukties, ir skatinti iniciatyvas, skatinančias moterų dalyvavimą politikoje.
- Tinklo renginiai: Organizuoti tinklaveikos renginius, kuriuose susitinka įvairių sektorių (valdžios, pilietinės visuomenės, akademinės bendruomenės ir verslo) atstovai, kad dalytųsi patirtimi ir skatintų bendrus bendrų iššūkių sprendimus.
- Tarptautiniai tinklai: Bendradarbiaukite su tarptautinėmis organizacijomis ir tinklais, kurių veikla susijusi su lyčių lygybe (pvz., "JT Moterys", Europos moterų lobistai), kad pasidalytumėte patirtimi, įgytumėte įžvalgų ir darytumėte įtaką platesnėms politikos darbotvarkėms.

B.2.4 ITALIJA, CESIE

B.2.4.1 Įvadas ir kontekstas

Italijoje lyčių nelygybė politikoje tebėra opi problema, ypač kai kalbama apie moterų atstovavimą sprendimų priėmimo srityje. 2022 m. visoje Italijoje tik 14,4 % merų buvo moterys, o Sicilijoje šis procentas dar mažesnis – tik 7,2 %² merų yra moterys. Tai atspindi platesnius regioninius lyčių atstovavimo skirtumus ir pabrėžia, kad reikia imtis tikslinių priemonių šiam atotrūkiui šalinti.

Lyčių lygybės indekso rezultatai taip pat yra prasti, o **valdžios** srityje, kuri apima politinį atstovavimą, yra didelis atotrūkis. Giliai patriarchalinė šalies visuomenė ir toliau įtvirtina mizoginiją ir seksizmą, o tai dar labiau riboja moterų dalyvavimą politiniame vadovavime ir sprendimų priėmime.

Atsižvelgiant į tai, pagal *FEM-ABLE* projektą parengta *Nacionalinė lyčių lygybės strategija* tampa svarbia priemone šiems klausimams spręsti. Šia strategija siekiama pašalinti giliai įsišaknijusias visuomenines, struktūrines ir kultūrines kliūtis, trukdančias moterims visapusiškai įsitraukti į politinę lyderystę.

Strategija buvo parengta taikant įtraukų ir dalyvaujamąjį metodą, remiantis vietos ir nacionaliniais tyrimais, įskaitant *FEM-ABLE nacionalines ataskaitas*. Šiose ataskaitose buvo nagrinėjama lyčių lygybės padėtis visoje Italijoje, ypatingą dėmesį skiriant politiniam atstovavimui, teisei sistemai ir visuomenės požiūriui. Remiantis šiomis išvadomis, strategija buvo parengta taip, kad būtų sprendžiamos opiausios problemos, trukdančios moterims dalyvauti politikoje. Ji apima ilgalaikius struktūrinius pokyčius, pavyzdžiui, teisės aktų reformas, ir trumpalaikes iniciatyvas, pavyzdžiui, gebėjimų stiprinimo seminarus ir visuomenės informavimo kampanijas.

Strategija grindžiama šešiais pagrindiniais prioritetais: **švietimas, gebėjimų stiprinimas, tinklų kūrimas, įtrauktis ir įvairovė, teisėkūros priemonės, moksliniai tyrimai ir stebėseną**. Šie ramsčiai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad asmenys, nepriklausomai nuo lyties, turėtų lygias galimybes prisidėti prie sprendimų priėmimo ir politinio vadovavimo visoje Italijoje.

Palermo vykstantys renginiai ir seminarai yra neatsiejami nuo šios strategijos **priėmimo** ir sėkmės **skatinimo**. Šiuose susitikimuose buvo sukurtos platformos pagrindinių suinteresuotųjų šalių, įskaitant universitetų studentus, teisininkus ir vietos politinius veikėjus, dialogui, leidžiančios jiems pasidalyti patirtimi ir ieškoti bendrų sprendimų.

B.2.4.2 Veiklos apžvalga

Italijoje, Palermo mieste, Sicilijoje, buvo surengti 4 renginiai, kurių kiekvienas buvo skirtas įtraukti skirtingas suinteresuotųjų šalių grupes ir spręsti svarbiausius klausimus, susijusius su moterų dalyvavimu politikoje ir atstovavimu.

² Europos lyčių lygybės institutas (EIGE). (2022). Lyčių lygybės indeksas 2022 m.: Italija - faktų suvestinė. [Nuoroda](#)

Seminaras "Institucinis susitikimas; darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimas"

Seminaras vyko Palazzo Comitini rūmuose, jame dalyvavo 10 vietos politinių veikėjų. Jų kompetencija ir aktyvus dalyvavimas praturtino diskusijas, kuriose išryškėjo svarbūs klausimai.

Didelė diskusijos dalis buvo skirta **lyčių kvotų** temai, nagrinėjant tiek privalumus, tiek trūkumus. Pasisakantieji už lyčių kvotas teigė, kad tokios priemonės yra būtini teigiami veiksmai, skatinantys moterų dalyvavimą, pripažįstant, kad istoriškai moterys susidurdavo ir tebesusiduria su didesniais iššūkiais ir kliūtimis patekdamos į politinę areną, todėl jos nėra lygiateisės su vyrais. Kita vertus, oponentai išreiškė susirūpinimą dėl meritokratijos, simbolizmo pavojaus ir baimės, kad dėl kvotų moterys gali jaustis nepakankamai įvertintos, tarsi jų pasiekimai nebūtų pripažįstami pagal jų nuopelnus.

Nepaisant formalių dalyvių vaidmenų, seminaro metu vyko **atviros diskusijos, kuriose** išryškėjo reikšmingi nesutarimai ir skirtingi požiūriai į vietinės ir nacionalinės politikos vidinę veiklą. Dalyvių noras dalytis tiek profesiniais požiūriais, tiek asmenine patirtimi suteikė dialogui didelės vertės.

Renginys "Įkvėpti studentus ginti lyčių lygybės strategijas"

Renginys, kuriame dalyvavo 20 politikos mokslų studentų iš Palermo universiteto, buvo ypač vertingas skatinant **kartų dialogą**. Aktyvus dalyvių, nepriklausomai nuo jų vaidmens ar amžiaus, įsitraukimas sukūrė unikalią diskusijų platformą - tai, kas nėra įprasta politinėje arenoje.

Jame buvo taikomi tradiciniai ir neformaliojo mokymosi metodai, įskaitant **interaktyvias viktorinas ir palengvintas diskusijas**, kurios padėjo dalyviams geriau suprasti problemas. Nors nė vienas iš dalyvių neturėjo ankstesnės tokių interaktyvių metodų taikymo patirties, jie buvo imlūs ir entuziastingai vertino naująjį metodą. Diskusijos, kurios užsitęsė ilgiau nei numatyta, atskleidė didelį susidomėjimą tolesniu lyčių dinamikos politikoje, žiniasklaidoje ir švietime sudėtingumo tyrimu.

Jaunesni dalyviai atkreipė dėmesį į tokias svarbias problemas kaip **kultūrinės normos**, kurios neskatina mergaičių siekti karjeros, nesusijusios su **tradiciniais priežiūros vaidmenimis**, ir **nepakankamos investicijos** į mergaičių įgalinimą užimti sprendimų priėmimo pozicijas. Nors ir pripažindami pastaraisiais dešimtmečiais padarytą pažangą, jie pabrėžė, kad reikia toliau dėti pastangas ir siekti pokyčių.

Bendravimas su **mokiniais** buvo labai naudingas, nes jie parodė smalsumą ir didelį norą dalyvauti viešose diskusijose. Jausdamiesi **nepakankamai atstovaujami institucijose**, ypač Italijos politinėje sistemoje, mokiniai išreiškė savigynos ir įgalinimo poreikį.

Jų, kaip pagrindinių universiteto aplinkos suinteresuotųjų šalių, dalyvavimas palengvino šių diskusijų inicijavimą. Bendravimas su suaugusiaisiais, specialistais ir bendraamžiais leido studentams išsakyti nusivylimą ir kartu ieškoti sprendimų.

Vertinimo etapas atskleidė, kad mokiniai buvo labai patenkinti dalyvavimo metodu, jaunų žmonių nuomonės įtraukimu ir galimybe inicijuoti vietines diskusijas. Renginys sėkmingai pasiekė savo tikslus - **skatinti kritinį mąstymą** apie lyčių lygybę, **didinti informuotumą** apie nepakankamą

moterų atstovavimą politinėse sferose ir skatinti įtraukesnį požiūrį į švietimą bei dalyvavimą priimančiam sprendimui.

‘Lyčių lygybė: Renginys: "Lyčių lygybė: praeities apmąstymai, ateities formavimas

Trečiasis FEM-ABLE projekto renginys, vykęs Palermo universitete, buvo skirtas didinti informuotumą ir skatinti apmąstymus apie lyčių lygybę Italijoje, jos praeitį, dabartį ir ateitį. Renginyje, kuriame dalyvavo universitetų studentai ir doktorantai, buvo pabrėžtas **platus politinio įsitraukimo pobūdis**, parodyta, kad aktyvizmas peržengia institucijų ribas ir gali pasireikšti **protestais, pilietiniais judėjimais ir kolektyviniais veiksmais**.

Renginyje, kurį rėmė profesorės Ida Fazio ir Giovanna Fiume, dalyvavo 20 dalyvių iš lyčių studijų ir tvarumo programų. Giovanna Fiume pasidalijo savo, kaip feministės aktyvistės, patirtimi, susiedama asmeninę patirtį su platesnėmis politinėmis struktūromis ir pabrėždama svarbiausius Italijos istorijos momentus, nulėmusius lyčių lygybės judėjimą. **Giovanna Fiume pabrėžė aktyvizmo galią už formalios politikos ribų ir įkvėpė dalyvius į politiką žvelgti kaip į nuolatinės socialines pastangas.**

Pagrindinė renginio dalis buvo **debatai**, kuriuose dalyviai svarstė privalomų lyčių kvotų politinėse institucijose privalumus ir trūkumus. Suskirstyti į dvi grupes, kurių viena pasisakė už, o kita - prieš pasiūlymą, dalyviai argumentavo savo argumentus ir atsitiktine tvarka pasiskirstė vaidmenimis. Kvotų šalininkai pabrėžė jų svarbą užtikrinant subalansuotą atstovavimą ir įveikiant struktūrines kliūtis. Priešingai, oponentai kėlė susirūpinimą dėl meritokratijos, simbolizmo ir atvirkštinės diskriminacijos. Diskusijos privertė dalyvius kritiškai mąstyti apie lyčių kvotų sudėtingumą ir jų platesnes visuomenines pasekmes.

Renginio metu mokiniai galėjo praktiškai išbandyti **debatų techniką**, patobulinti argumentavimo įgūdžius ir geriau suprasti lyčių lygybę politinio atstovavimo srityje. Ši reflekyvi patirtis sustiprino projekto misiją - skatinti aktyvų dalyvavimą sprendžiant lyčių klausimus įvairiuose visuomenės sluoksniuose.

"Pasiūlymo dėl lyčių kvotų svarstymas" Renginys

Ketvirtajame FEM-ABLE projekto renginyje Palermo universiteto Politikos mokslų fakultete bakalauro studijų studentai dalyvavo dinamiškoje sesijoje apie lyčių lygybę politikoje. Per interaktyvius užsiėmimus studentai geriau suprato lyčių lygybės strategijas, pavyzdžiui, lyčių kvotas, ir susiejo jas su platesne socialine ir politine feministinių judėjimų dinamika.

Sesija prasidėjo dalyvaujamąja viktorina apie tarptautinius, ES ir vietos lyčių lygybės klausimus, kurios metu buvo pristatytas FEM-ABLE projektas ir nacionalinė lyčių lygybės strategija. Studentai parodė ypatingą susidomėjimą tokiais išteklių kaip vadovai apie įtraukius kalbos ir vadovavimo kursus moterims, kurių UNIPA šiuo metu neturi, taip **nurodydami galimas tobulintinas sritis savo institucijoje.**

Vėliau vykusioje diskusijoje dėl pasiūlymo leido mokiniams kritiškai vertinti medžiagą. Ši forma, kuri nukrypo nuo tradicinių mokymo metodų, buvo labai gerai įvertinta dėl to, kad buvo naudojamas **neformalusis ugdymas**, skatinantis aktyvų dalyvavimą. Renginys pabrėžė, kaip svarbu integruoti lyčių lygybės aspektą į politinį švietimą ir kurti reflekyvią, dalyvaujančią aplinką, kuri įgalintų būsimus lyderius kovoti su nelygybe ir pasisakyti už pokyčius.

B.2.4.3 Iššūkiai ir sprendimai

Įgyvendinimo proceso metu buvo susidurta su keliais iššūkiais, kuriems reikėjo kūrybiškų ir adaptyvių sprendimų, kad veikla būtų sėkminga. Toliau šiame skyriuje aprašomi šie iššūkiai ir jiems įveikti taikytos strategijos.

Sunku pasiekti politinius veikėjus ir vietos suinteresuotąsias šalis

Įtraukti politinius atstovus iš miesto merijos ir regioninės valdžios buvo sudėtinga dėl jų įtempto grafiko ir riboto susidomėjimo dalyvauti tokio pobūdžio renginiuose. Siekiant įveikti šią kliūtį, buvo taikomas "sniego gniūžtės efekto" metodas, kai pirminiai politinės aplinkos atstovai buvo raginami pakviesti savo kolegas ir kitus įtakingus asmenis. Šis metodas palaipsniui išplėtė dalyvių tinklą ir galiausiai padidino renginio pasiekiamumą ir poveikį. Be to, esamų ryšių ir tinklų panaudojimas padėjo užtikrinti pagrindinių politinių suinteresuotųjų šalių dalyvavimą.

Dalyvių politiniai nesutarimai

Seminarų dalyviai susidūrė su dideliais politiniais nesutarimais pagrindinėmis temomis, susijusiomis su moterų dalyvavimu ir atstovavimu. Tarp ginčytinų klausimų buvo ir tai, ar į "moterų" apibrėžtį reikėtų įtraukti transseksualius asmenis, ir skirtingos nuomonės dėl lyčių kvotų įgyvendinimo. Siekdama suvaldyti šiuos nesutarimus, tarpininkavimo grupė taikė neutralų, įtraukų požiūrį, užtikrindama, kad visi požiūriai būtų pagarbiai išklaustyti ir apsvarstyti. Siekiant šiuos nesutarimus nukreipti į konstruktyvų dialogą, buvo pradėtos struktūruotos diskusijos ir tarpininkaujamos diskusijos, skatinančios gilesnį dalyvių supratimą, nepaisant jų skirtingų nuomonių.

Silpnas dalyvių dalyvavimas ir įsitraukimas

Kai kurie dalyviai nenorėjo aktyviai dalyvauti diskusijose ir dalytis savo nuomone, galbūt dėl formalios temų pobūdžio arba baimės kalbėti viešai. Siekiant išspręsti šią problemą, į renginį buvo įtraukta įvairių dalyvavimo veiklų, kuriomis siekta panaikinti kliūtis ir paskatinti įsitraukti. Siekiant sukurti laisvesnę ir labiau įtraukiančią atmosferą, buvo taikomi neformalūs metodai, pavyzdžiui, interaktyvios viktorinos, mažų grupių diskusijos ir žaidimų elementai. Ši veikla sėkmingai padidino dalyvių aktyvumą, nes palengvino asmenims išreikšti savo nuomonę palankioje aplinkoje.

Menkas vyrų dalyvavimas diskusijose apie lyčių lygybę

Iš dalies dėl to, kad lyčių lygybė suvokiama kaip "moterų problema", trūksta žinių apie jos naudą vyrams ir nepatogu kalbėti apie lyčių vaidmenis. Norint tai išspręsti, renginiai buvo pertvarkyti taip, kad būtų pabrėžta, jog lyčių lygybė naudinga visiems, o kaip kalbėtojai buvo pasitelkti vyrai (pvz., Ninni Terminelli).

B.2.4.4.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

TEMINIS KORTŲ ŽAIDIMAS	
ŠALIS	Sicilija, Italija. Įgyvendina CESIE
APRAŠYMAS	Teminis kortų žaidimas - tai neformali ir bendra veikla, kuria siekiama palengvinti keitimąsi idėjomis ir skatinti bendrus sprendimus politinėje arenoje. Nagrinėjamos temos buvo parinktos iš FEM-ABLE projekto pradžioje atlikto tyrimo etapo ir atspindėtos nacionalinėje ataskaitoje, užtikrinant, kad

	aptariamoms temoms būtų pagrįstos realaus pasaulio rezultatais ir konkrečiomis aplinkybėmis. <i>*Iš pradžių ši veikla buvo sumanyta ant "Gyvatės ir kopėčios" lentos, simbolizuojančios moterų dalyvavimo politikoje pakilimus ir nuosmukius. Tačiau, siekiant geriau suderinti ją su institucine aplinka, kurioje ji būtų įgyvendinama, koncepcija buvo pritaikyta prie labiau formalaus požiūrio, naudojant temines korteles.</i>
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Dalyviai buvo supažindinti su kortelėmis, sudarytomis pagal pagrindines temas, nustatytas tyrimo etape. Šios temos atspindi tiek iššūkius, tiek galimybes, susijusias su moterų dalyvavimu politikoje, kaip pabrėžiama nacionalinėje ataskaitoje. Kortelių kaladė buvo suskirstyta į šias temines grupes, kurių kiekvienoje buvo po vieną kortelę "IŠŠŪKIS" (SFIDA) ir kortelę "GALIMYBĖ" (OPPORTUNITÀ): • Lyčių šališkumas ir stereotipai • Visuomenės nuostatos ir kultūrinės normos • Vaidmenų modeliai • Dvigubi standartai ir kontrolė • Karjeros ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą • Tarpsektoriškumas • Žiniasklaidos įtaka • Sisteminės kliūtys Kiekvienam dalyviui buvo duota po kortelę, kurią jis turėjo aptarti. Dalyvis, turintis kortelę "Iššūkis", pradėjo diskusiją 5 minutes svarstydamas paskirtą temą. Tada vedėjas susiejo diskusiją su atitinkama "Galimybės" kortele, užtikrindamas logišką eigą ir skatindamas dalyvius remtis vienas kito įžvalgomis. Šio interaktyvaus proceso metu vyko dinamiški mainai, kurių metu dalyviai per bendrą dialogą tyrinėjo įvairius moterų politinio dalyvavimo aspektus. Pavyzdžiui, dalyvė galėjo aptarti "iššūkio" kortelę "Visuomenės požiūris ir kultūrinės normos", o po to ją susieti su "galimybės" kortele "Paramos tinklų kūrimas ir lyčių lygybės skatinimas". Šis metodas skatino gilesnius tyrimus ir aktyvias diskusijas.
PASIEKTAS POVEIKIS	- Dalyviai sužino, su kokiomis kliūtimis susiduria moterys, norėdamos patekti į politinę areną. - Jie padeda suprasti, kaip prioritetinės intervencijos sritys yra tarpusavyje susijusios, atskleidžiamą struktūrinį segregacijos pobūdį. - Ši užduotis atskleidžia neformaliųjų metodų integravimo į oficialias institucines struktūras naudą.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS	Vietos politinės arenos specialistai, politikos formuotojai ir moterų dalyvavimo vyriausybiniame ir instituciniame aplinkoje skatintojai. Jų galima lengvai pritaikyti kitoms aplinkybėms ir įgyvendinti su įvairiomis grupėmis, pavyzdžiui, plačiąja visuomene, studentais, pedagogais ir kt.
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Į dvi kaladėles padalytas kortų rinkinys: Iššūkiai ir galimybės ✓ Gyvatės ir kopėčios (neformaliojoje aplinkoje) (žr. pridedamus išteklius)
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Laiko valdymas yra iššūkis, todėl reikia atidžiai vadovauti, kad būtų užtikrintas tinkamas visų temų aptarimas ir visi dalyviai turėtų pakankamai laiko aptarti paskirtą temą.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Darbas su instituciniais suinteresuotaisiais subjektais ir politikos formuotojais nebūtinai sukelia pasipriešinimą neformalioms metodikoms.

	Dalyvių išvedimas iš jų komforto zonos, taikant naujoviškus metodus, skatina vertingas diskusijas ir duoda vertingų rezultatų.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Ši praktika turi didelį pritaikymo potencialą, nes leidžia dalyviams patiems reflektuoti sisteminių dinamiką savo nacionaliniame ar vietiniame kontekste. Metodas yra pritaikomas ir gali būti pritaikytas skirtingoms profesinėms ir kultūrinėms aplinkoms, todėl jį galima taikyti plačiau.

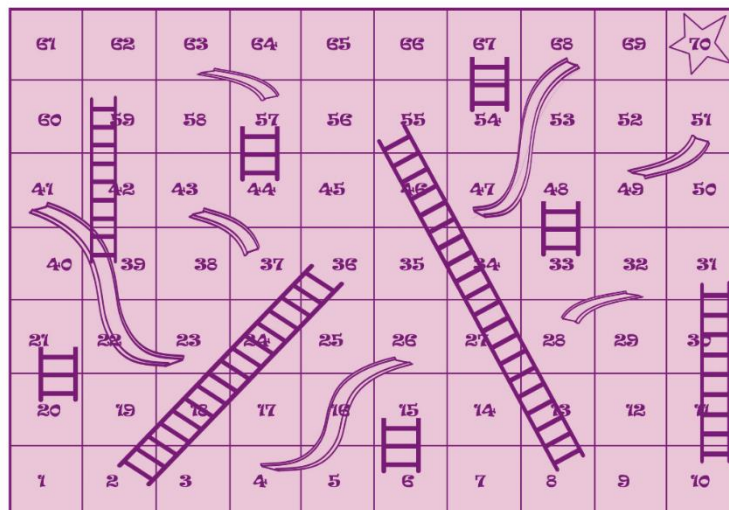
*** Teminio kortų žaidimo išteklių**

(1) Teminės kortelės italų kalba, suskirstytos pagal temines grupes - iššūkis ir galimybė.

BIAS DI GENERE E STEREOTIPI

SFIDE BIAS DI GENERE E STEREOTIPI Pregiudizi e stereotipi radicati che incidono negativamente sull'avanzamento delle donne in politica	OPPORTUNITA' BIAS DI GENERE E STEREOTIPI Implementare un'educazione volta all'uguaglianza di genere nelle scuole, per sfidare le norme culturali e dare empowerment a entrambi i sessi
---	---

(2) Gyvatės ir kopėčios lenta

DISKUSIJOS DĖL LYČIŲ KVOTŲ	
ŠALIS	Sicilija, Italija. Įgyvendina CESIE
APRAŠYMAS	Debatuose dėl šio pasiūlymo daugiausia dėmesio skirta privalomų lyčių kvotų visose Italijos politinėse institucijose įgyvendinimui. Dalyviai buvo suskirstyti į dvi grupes, kurių kiekviena turėjo apginti priešingas pozicijas - už arba prieš kvotas. Debatų tikslas buvo įtraukti universitetų studentus ir mokslininkus į kritines diskusijas apie lyčių lygybę

	politikoje, siūlant interaktyvų būdą nagrinėti šią temą iš skirtingų perspektyvų. Debatų metu dalyviai taip pat galėjo lavinti savo argumentavimo įgūdžius, praktiškai išbandyti, kaip pristatyti ir apginti poziciją, net jei jie asmeniškai jai nepitaria. <i>*Arba, jei dalyvių grupė yra didelė, galima įtraukti trečią grupę, kuri veiktų kaip nešališka žiuri, išklausanči ir vertinanči dvi diskutuojančias grupes. Žiuri vertina argumentų kokybę, taisyklių laikymąsi ir pristatymų efektyvumą.</i>
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Dalyviai supažindinami su debatų formatu ir jiems pateikiama pagrindinė informacija apie lyčių kvotas. Tada grupėms atsitiktine tvarka paskiriami vaidmenys (už arba prieš pasiūlymą) - viena grupė pritaria privalomų lyčių kvotų įvedimui, kita - prieštarauja. <i>*Jeigu atrodo, kad argumento vystymas įstrigo arba mokiniai nėra gerai susipažinę su tema, galite pateikti pasiūlymų su argumentais "už" ir "prieš", pvz:</i> Argumentai "už" - Subalansuotas atstovavimas: Užtikrinamas vienodas visų lyčių atstovų dalyvavimas. - Struktūrinių kliūčių įveikimas: Padeda šalinti sisteminę kliūtį, trukdančią vienodam atstovavimui. - Geresnė politinių sprendimų kokybė: Įvairialypės perspektyvos lemia geresnį sprendimų priėmimą. - Sėkmingi tarptautiniai pavyzdžiai: Pasinaudokite šalių, kuriose lyčių kvotos pasiteisino, modeliais. - Laikinoji priemonė: Pereinamojo laikotarpio priemonė siekiant ilgalaikės lyčių lygybės. Prieš: - Meritokratija ir kompetencija: Kvotos gali nepaisyti nuopelnų, o teikti pirmenybę lyčiai. - Simboliškumo rizika: Kandidatai gali būti laikomi simboliniais ir nevertinami dėl savo įgūdžių. - Atvirkštinė diskriminacija: Kvotos gali būti suvokiamos kaip nesąžiningos kitų grupių atžvilgiu. - Kultūrinė, o ne teisėkūros problema: Lyčių disbalansas yra giliau įsišaknijęs kultūrinėse normose, o ne giminystės santykiuose. - Natūralus atstovavimas: Siūloma, kad atstovavimas turėtų atsirasti organiškai meritokratinėje sistemoje. Kiekvienai grupei skiriama šiek tiek laiko argumentams parengti, remiantis atliktais tyrimais ir savo apmąstymais. Po to joms skiriama 2-5 minutės pristatyti savo argumentus, kurių trukmė kontroliuojama chronometru. Tada kita grupė per tą patį laiką atsako į oponento argumentus. Po to vyksta antrasis raundas, skirtas abiejų pusių argumentams paneigti ir baigiamajai kalbai. Moderatorius užtikrina, kad debatų metu būtų laikomasi taisyklių, abiem pusėms būtų skiriama vienodai laiko kalbėti ir skatinamas konstruktyvus dialogas.

	Dalyviai supažindinami su debatų formatu ir jiems pateikiama pagrindinė informacija apie lyčių kvotas. Tada grupėms atsitiktine tvarka paskiriami vaidmenys (už arba prieš pasiūlymą) - vienas, palaikantis privalomų lyčių kvotų įvedimą, ir vienas, prieštaraujantis šiam pasiūlymui. Kiekvienai grupei skiriama laiko argumentams parengti, remiantis atliktais tyrimais ir asmeniniais apmąstymais. Tuomet joms skiriama 2-5 minutės pristatyti savo argumentus, o jų laikas matuojamas chronometru. Priešinga grupė atsako per tą patį laiką. Po to vyksta antrasis abiejų pusių paneigimų ir baigiamųjų kalbų raundas. Moderatorius užtikrina, kad debatų metu būtų laikomasi taisyklių, abiem pusėms suteikiama vienoda kalbėjimo trukmė ir skatinamas konstruktyvus dialogas. Po debatų žiuri susirenka aptarti šių dalykų: pateiktų argumentų kokybės, kontrargumentų veiksmingumo, bendravimo įgūdžių ir debatų taisyklių laikymosi. Tada žiuri paskelbia laimėjusią grupę ir paaiškina savo sprendimo priežastis. Po to vedėjas skatina dalyvius apmąstyti tai, kas buvo aptarta. Jie kviečiami pasidalyti savo mintimis apie veiklą. Ką sužinota apie dalyvavimą politikoje ir lyčių lygybę? Ar buvo pateikta argumentų, kurie privertė juos persvarstyti savo pradinę poziciją?
PASIEKTAS POVEIKIS	Debatai sustiprino dalyvių kritinio mąstymo ir argumentavimo įgūdžius, o kartu pagilino jų supratimą apie sudėtingas su lyčių kvotomis politikoje susijusias problemas. Be to, debatai skatino įsitraukti į lyčių lygybės klausimus ir suteikė galimybę studentams apmąstyti, kaip politika veikia institucinį atstovavimą. Užsiėmimas skatino geriau suvokti tokios politikos naudą ir galimus trūkumus, todėl dalyviai galėjo kritiškai įvertinti savo pozicijas.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOSI OS ŠALYS	- Palermo universiteto studentai ir doktorantai, ypač iš lyčių studijų ir politikos mokslų programų. - Profesoriai ir akademiniai ekspertai, įskaitant istorikus ir lyčių studijų specialistus. - CESIE, kuri organizavo šį renginį ir jam padėjo.
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Debatų moderatorius ir vedėjai. ✓ Informacinė medžiaga ir tyrimai apie lyčių kvotas ir politinį atstovavimą. ✓ Chronometras.
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Kai kuriems dalyviams buvo sunku apginti poziciją, kuriai jie asmeniškai nepritarė, todėl iš pradžių jie dvejojo diskusijų metu. Efektuvus laiko valdymas diskusijų struktūroje, kad būtų galima išsamiai diskutuoti ir kartu išlaikyti tempą.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Atsitiktinis pozicijų paskirstymas privertė dalyvius mąstyti ne pagal savo komforto zoną, todėl jie turėjo daugiau niuansų apmąstymams šia tema. Norint užtikrinti, kad dalyviai jaustųsi pasitikintys savimi ir pasirengę, būtina iš anksto pateikti aiškias gaires ir išteklius.

	Debatų formatas yra veiksminga priemonė didinti informuotumą ir skatinti įsitraukti į sudėtingus socialinius klausimus, pavyzdžiui, lyčių lygybę politinio atstovavimo srityje.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Debatų apie judėjimą formatą galima lengvai pritaikyti ir kitose švietimo ar profesinėse įstaigose. Jis skatina kritiškus apmąstymus ir skatina įvairias perspektyvas, todėl yra vertingas metodas pagrindiniams visuomenės iššūkiams nagrinėti. Šį modelį galima pritaikyti įvairioms aplinkybėms, parenkant vietos bendruomenei aktualias temas.

B.2.4.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Siekiant užtikrinti veiksmingą lyčių lygybės praktikos ir strategijų sklaidą ir priėmimą, buvo imtasi šių veiksmų:

Sklaida ir komunikacija

Prieš renginius Italijoje buvo sukurtas reklaminis plakatas, kuris buvo platinamas skaitmeniniu ir spausdintiniu būdu. Po renginių buvo pradėta sklaidos kampanija įvairiose žiniasklaidos platformose: "Instagram", "Facebook", organizacijų interneto svetainėse, "LinkedIn" ir kt. Siekiant pasidalyti renginių rezultatais su plačiąja auditorija, buvo paskelbtas pranešimas spaudai, straipsniai ir įrašai socialiniuose tinkluose.

Be to, buvo parengta ši medžiaga, kuri buvo platinama ir naudojama renginių metu;

- FEM-ABLE krepšiai
- FEM-ABLE aplankai
- Suvyniojamas baneris (85x200 cm)
- Knygų skirtukai (15x5 cm)
- Ženkliukai su Bell Hooks citata "*Feministėmis tampama, o ne gimstama*"
- FEM-ABLE politikos priemonių rinkinio ir FEM-ABLE nacionalinės strategijos dokumentų spausdintinės versijos

Šios pastangos gerokai padidino projekto matomumą ir poveikį, skatindamos didesnę įsitraukimą į lyčių lygybės strategijas.

Advokatavimas ir naujas bendradarbiavimas

Projektas sėkmingai įtraukė **politinius suinteresuotuosius subjektus, vietos tinklus ir organizacijas** regione, užmezgant arba stiprinant bendradarbiavimą su šiais subjektais:

- Palermo miesto rotušė
- Bolonetos miesto rotušė
- Ciminna miesto rotušė
- Emily Palermo asociacija
- Pasaulinio mąstymo fondas
- Palermo advokatų asociacijos Lygių galimybių komitetas
- UDI Palermas

- Kovos su mafija komisija

Be to, užmegzti nauji ryšiai su **universitetais**, ypač su atitinkamų sričių mokslininkais ir profesoriais. Projektas taip pat sustiprino partnerystę su universitetų asociacijomis, įskaitant:

- Palermo universitetas (UNIPA)
 - o Politikos mokslų departamentas, UNIPA
 - o Teisės departamentas, UNIPA
 - o Lyčių studijų daktaro laipsnis, UNIPA
 - o Tvarumo ir ekologinio perėjimo centras, UNIPA
 - o Studentų asociacijos, UNIPA; Vivere scienze politiche, Intesa scienze politiche, Intesa giurisprudenza

Šios propagavimo pastangos ir bendradarbiavimas išplėtė projekto aprėptį, sustiprino paramą lyčių lygybės iniciatyvoms ir suteikė naujų nuolatinio dalyvavimo ir poveikio galimybių.

B.2.5 ISPANIJA, La Xixa

B.2.5.1 Įvadas ir kontekstas

Ispanijoje moterys sudaro 44,3 proc. parlamento narių ir 43,3 proc. senatorių, taigi jos ir toliau sėkmingai užima svarbiausius politinius postus³. Atsižvelgiant į abejus rūmus, Ispanija užima šeštąją vietą tarp ES šalių, kuriose 2024 m. bus daugiausiai moterų atstovių - 43,7 % visų atstovių. Ispanija dažnai laikoma greitos politinės pažangos ir pokyčių, susijusių su moterų teisėmis, pavyzdžiu nuo XX a. aštuntojo dešimtmečio iki šių dienų, tačiau būtent jos feminizmo gyvybingumas ir įvairovė palaiko postūmį socialiniams pokyčiams ir moterų atstovavimo vadovaujančiuose postuose bei dalyvavimo visų lygių politikoje didėjimui.

"La Xixa" savo gyvenimus laikome politinėmis arenomis ir kasdienių politinių konfliktų, atspindinčių visuomenės galios struktūrą, scenomis. Dėl šios priežasties manėme, kad Nacionalinę strategiją tikslinga įgyvendinti kartu su aktyvistais, pedagogais ir bendruomenių lyderiais, tiesiogiai susijusiais su pilietiniais judėjimais ir vietos socialinėmis problemomis. Šūkis "Privatu yra politiška" puikiai atspindi mūsų kryžminį požiūrį į tai, ką reiškia politika, ir į tai, kaip svarbu, kad daugiau moterų dalyvautų visuose politikos formavimo, sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo lygmenyse bei pozicijose.

B.2.5.2 Veiklos apžvalga

Veikla - tiek renginiai, tiek seminarai - buvo skirta plačiai ir įvairiai auditorijai, ypač siekiant daryti įtaką įsitikinimams ir elgsenai, pasitelkiant dalyvaujamuosius ir neformalius metodus. Įgyvendinant nacionalinę strategiją siekta ne tik mokyti apie lyčių lygybę politikoje, bet ir didinti informuotumą apie su lytimi susijusias kliūti, trukdančias užimti vadovaujančias ir matomas pareigas politinėje ir viešojoje erdvėje. Dialogo ir diskusijų pradžia per teatrinę veiklą, žodžių ratą ir Forumo teatro spektaklius pasirodė esanti veiksmingas metodas, padedantis įtraukti jaunuosius rinkėjus, suinteresuotąsias šalis, bendruomenių lyderius, pedagogus ir mokslininkus į Nacionalinės strategijos tikslus, paverčiant juos "Moterų ir vyrų lygybės" ambasadoriais.

"Onades de Dones" renginys

Pirmojo renginio metu vyko "La Xixa" teatro trupės "La Xixa Lab" **spektaklio "Onades de Dones"** ("Moterų bangos") inauguracinė repeticija. Spektaklis, kurį kartu su teatro direktore Marina Pallares-Elias sukūrė taikydama "Taip teatro" metodiką, remiasi asmenine ir intymia penkių aktorių patirtimi. "Onades de Dones" nagrinėja moterų vaidmenis viešojoje erdvėje ir jų dalyvavimą priimančias socialinius sprendimus. Po pristatymo vykusioje atviroje diskusijoje dalyviai galėjo apmąstyti moterų atstovavimą visuomenėje ir pasidalyti savo patirtimi. Renginio pabaigoje, atlikus vaizdų teatro metodika paremtą veiklą, dalyviai surinko vertingų atsiliepimų, apibūdindami šią patirtį kaip "įgalinančią", "džiuginančią", "reflektuojančią", "išlaisvinančią" ir "jungiančią".

Pagrindinės nagrinėtos temos buvo susijusios su saugios aplinkos, kurioje moterys lyderės galėtų laisvai išsakyti savo baimes, kliūti ir kolektyviai tobulinti savo gebėjimus spręsti problemas,

³ EIGE statistikos duomenų bazė: galia, 2024 m. (2024 m. trečiojo ketvirčio duomenys). Žiūrėta internete 2024-10-08: [Nuoroda](#)

nesusidurdamos su paternalizmu ir kontrole, stiprinančia apsimetėlių sindromą, būtinybe. Dalyvės manė, kad La Xixa renginyje pasiūlyta platforma atitiko jų paramos poreikį. Tai, kad renginyje dalyvavo ir keletas jaunų vyrų, palengvino diskusijas apie tai, kaip būti geru lyčių lygybės sąjungininku kaip asmeniui, save identifikuojančiam kaip vyrą. Spektaklis taip pat atvėrė diskusiją apie moterų dalyvavimą viešosiose ir politinėse erdvėse, kurios dalyviai dalijosi mintimis, kad reikėtų keisti pačios valdžios būdus, kad ji būtų taikoma žmonėms, darbo komandoms, kolektyvams ir grupėms.

"Forumo teatro spektaklio bendraautorystė: Kaip mes, moterys, dalyvaujame politikoje?" Seminaras

Seminare daugiausia dėmesio buvo skiriama **teatro forumo pjesei** sukurti per keturis užsiėmimus, kurių tikslas - suteikti daugiau galimybių daugiausia moterų grupei, padedant joms įkūnyti savo patirtį ir išreikšti save scenoje. Užsiėmimai buvo vedami įdomiai ir patyriminiu būdu, skatino aktyvų mokymąsi ir diskusijas viso pjėsės kūrimo proceso metu. Pirmuoju užsiėmimu siekta atgaivinti asmenines istorijas viešosiose erdvėse, kartu skatinant kolektyvinį problemų sprendimą. Antrosios sesijos metu daugiausia dėmesio buvo skiriama sąmoningumui, kaip naudoti savo balsą ir kūną kaip įgalinimo priemones. Trečioji sesija pabrėžė kolektyvinių pastangų ir solidarumo svarbą stiprinant grupę. Paskutinėje sesijoje buvo nagrinėjami visuomenės konfliktai, integruojant juos į viešąsias erdves. Seminarus vedė Mamadou Diol ir Ana Bustamante, gerbiami teatro "Forum" ir engiamųjų teatro ekspertai.

Kadangi seminaras vyko po to, kai buvo sukurti 5 mažų grupių Forumo teatro kūriniai, buvo skirtas laikas diskusijoms ir dalijimuisi patirtimi, susijusia su politika, galios dinamika ir moterų užimamomis politinėmis bei vadovaujančiomis pareigomis. Po diskusijų Forumo teatras įsitvirtino kaip pagrindinė politinė priemonė, padedanti mesti iššūkį galios struktūroms ir spaudai. Dalyviai sutarė, kad dėl savo dėmesio tikrovei, o ne fikcijai, teatras yra unikali pasipriešinimo ir sąmoningumo didinimo erdvė. Buvo pabrėžta, kad per kolektyvinę kūrybą galios dinamika tampa matoma, keliamas klausimas, kas turi balsą scenoje ir kas užima erdves kasdieniame gyvenime, vietos bendruomenėse, darbe, meninėje ar politinėje scenoje, taip pat viešojoje erdvėje.

Diskusijose buvo pabrėžiamas susikirtimo aspektas, pripažįstant, kad visų mūsų tapatybės daro įtaką tam, kaip dalyvaujama valdžioje, kaip ja naudojamosi ir kaip jai atstovaujama. Dalyviai priėjo prie išvados, kad kūrybinis procesas, kurį jie patyrė, ne tik suteikia jiems stiprų ryšį su savo balsu ir kūnu, bet ir skatina savikritiką, verčia apmąstyti savo privilegijas, o tai kartu yra įgalinimo ir empatijos priemonė.

Šioje veikloje buvo pabrėžta teatro, kaip erdvės, kurioje galima sukelti kolektyvinę ir individualią krizę (suprantamą kaip pokyčių provokavimą), svarba, mobilizuojant žiūrovus išeiti iš savo komforto zonos ir permąstyti, kaip visuomenėje įgyvendinama ir išgyvenama galia. Forumo teatro funkcija, pasak dalyvių, taip pat yra palengvinti diskusijas ir kolektyvines sprendimų paieškas.

Teatro forumo kūrinys "Un Tema de Genere"

Paskutinis renginys, organizuotas kartu su feminisčių kolektyvu "**Feministes de l'Esquerra de l'Eixample**", vyko 2024 m. rugsėjo 29 d., sekmadienį, nuo 12.00 iki 14.00 val. viešojoje erdvėje, esančioje dviejų judrių pėsčiųjų gatvių sankirtoje. Renginyje buvo pristatytas teatro forumo spektaklis "Un Tema de Genere" ("Lyčių klausimas"), kurį atliko La Xixa teatro trupė "La Xixa Lab".

Spektaklis vyksta per pokalbį dėl padavėjo / padavėjos darbo restorane "La Nébula". Paskutiniai du finalininkai, Monika ir Robertas, turintys labai geras rekomendacijas ir profesinę patirtį, turės pademonstruoti interviu vedėjui geriausius savo įgūdžius, kad galiausiai būtų išrinkti. Konfliktinės situacijos sukėlė diskusiją, kurios metu spektaklio aktoriai ir spektaklio aktorės bandė rasti sprendimus ir išsakyti savo nuomonę. Renginyje dalyvavo daugiau nei 40 spektaklių ir spektaklių, visi jie buvo entuziastingai nusiteikę ir įsitraukę į renginį.

Antroje renginio dalyje buvo pristatytos įvairios Ispanijos nacionalinės strategijos temos. Dalyviai diskutavo apie tai, kaip moterys, esančios valdžioje, kartais gali sustiprinti patriarchalines struktūras, pasirinkdamos agresyvių vadovavimo stilių. Jos ragino kurti alternatyvius vadovavimo modelius, skatinančius bendradarbiavimą, rūpestį ir horizontalias struktūras.

Tokios kliūtys kaip **paternalizmas**, **apsimetėlio sindromas** ir **dvigubi standartai** buvo įvardytos kaip pagrindiniai iššūkiai, nurodant, kad moterų vadovavimo galimybes riboja ir lyčių šališkumas, stereotipai bei darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra. Grupė pabrėžė, kad, siekiant išvengti smurto konfliktų sprendimo metu, reikia palaikančių tinklų ir keisti galios dinamiką.

B.2.5.3 Iššūkiai ir sprendimai

Prezentacijos formatas

Siekiant konkrečiai įgyvendinti Nacionalinės strategijos tikslus, "La Xixa" idėja buvo taikyti interaktyvius ir dalyvaujamuosius metodus, todėl abu renginiai buvo svarbūs ir juos reikėjo toliau koordinuoti ir skleisti. Galiausiai abu renginiai sulaukė numatyto dalyvių skaičiaus, o vaisingas bendradarbiavimas su Esquerra Eixample feministėmis prisidėjo prie antrojo renginio sėkmės, kuri viršijo numatytą auditoriją.

Intervencija į viešąją erdvę

Renginys viešojoje erdvėje reikalauja ypatingo koordinavimo, todėl prie jo organizavimo ir rengimo prisidėjo keli komandos nariai, taip pat puikiai bendradarbiauta su vietos feminisčių kolektyvu.

Darbas su jaunaisiais rinkėjais

Ši tikslinė grupė yra ypač nevienalytė, ją sudaro vieni labai politiškai dalyviai, o kiti - visai nepolitiški, todėl dirbti su jaunaisiais rinkėjais politinė tema gali būti sudėtinga. Kartu tai yra labai svarbus gyvenimo taškas, siekiant didesnio įsitraukimo į politiką ir dalyvavimo joje. Dalyvavimo metodų, teatro ir atvirų diskusijų kūrimas pasirodė esąs galinga priemonė.

Žinių vertinimo klausimyno dalis

Ši klausimyno dalis ne visai atitiko mūsų įgyvendinamus veiksmus, nes buvo skirta paveikti įsitikinimus ir požiūrį didinant informuotumą ir įgalinant bendruomenės suinteresuotąsias šalis, o ne suteikti daugiau formalios informacijos apie lyčių lygybę politikoje, tačiau kartu tai buvo gera įžanga į projektą ir klausimyno paaiškinimas. Nepaisant visų mūsų pastangų, kai kurie dalyviai kritikavo klausimyną, apibūdindami jį kaip "linijinį", "institucinį" arba "netinkamą".

Paaiškėjo, kad *poveikio vertinimas* yra sudėtingas procesas. Norint parengti kokybiškas ataskaitas ir užtikrinti, kad dalyviai užpildytų klausimyną, reikėjo sustiprinti projekto paramos komandą.

FEM-ABLE projekto klausimynas ir metodas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama moterų politiniam atstovavimui, sulaukė kritikos iš dalyvių, kurie norėjo, kad *sąvoka "Moteris" būtų traktuojama labiau tarpsektoriškai ir ne taip dvinaraiškai*, kad nebūtų įsiveliama į esencializmą. Pavyzdžiui, viena dalyvė poveikio vertinimo anketoje kaip galimą patobulinimą parašė

"Suprantu, kad istoriškai dauguma dalykų buvo įtvirtinti remiantis vyro ir moters binariškumu, tačiau būtų įdomu apibrėžti, ką mes vadiname moterimi, nes, kaip nebinarinis asmuo, egzistuoja daug politinių diskursų, kurių feminizmas ir moters apibrėžimas yra išskirtinis ir labai siauras. Integruokite aspektą, kaip šiame kontekste gali būti paveiktos disidentinės lyčių tapatybės."

Siekdami atsakyti į šį poreikį, mes stengėmės pertvarkyti projekto pristatymą, taikydami tarpsektorinį požiūrį, taip pat vartojome įtraukią kalbą.

B.2.5.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

FORUMO TEATRAS VIEŠOJOJE ERDVĖJE	
ŠALIS	Ispanija, Barselona, įgyvendino La Xixa Teatre
APRAŠYMAS	"Forumo teatras viešojoje erdvėje" - tai viešos diskusijos, paremtos konfliktine situacija, kuri atliekama per Forumo teatrą, skatinimas. Ji buvo skirta skatinti kolektyvines diskusijas apie lyčių nelygybės mechanizmus ir paskatinti individualius veiksmus bei gebėjimą spręsti problemas. Spektaklis kuriamas kolektyvinio ir kūrybinio tyrimo metu, remiantis realia patirtimi, įskaitant žiūrovų ir aktorių pasakojimus. Spektaklyje konkrečiai nagrinėjami kasdieniai iššūkiai, su kuriais moterys susiduria dėl patriarchalinės sistemos, pabrėžiant, kaip ši spauda normalizavosi visuomenėje. Aktyviai įtraukdamas žiūrovus į problemų sprendimą, Forumo teatras padeda geriau suprasti socialines problemas ir įgalina dalyvius numatyti alternatyvas.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Išvardykite pagrindinius veiksmus, kurių imtasi įgyvendinant šią praktiką, pavyzdžiui, suinteresuotųjų šalių įtraukimas, renginio planavimas, dalyvių atranka ir vykdymas. Norint įgyvendinti šį renginį, pirmiausia reikia užmegzti ryšį su vietos feminisčių kolektyvu ar grupe, kurios veikla susijusi su diskriminacijos ir (arba) smurto dėl lyties temomis. Kartu pasirinkite vietą jų rajone ir parinkite tinkamą datą, geriausia - savaitgalį, kad renginys būtų geriau pasiekiamas. Tada suderinkite reikiamus žmogiškuosius ir materialinius išteklius, įskaitant menininkus, juokdarį arba tarpininką, techninę pagalbą ir lauko pasirodymui reikalingą įrangą. Spektaklyje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama su lytimi susijusiems klausimams, užtikrinant, kad jie atitiktų vietos patirtį. Spektakliui suvaidinti Forumo teatre būtini bent 3 personažai: Forumo forumo veikėjai: engėjas, veikėjas, kuris vykdo spaudą, engiamasis, veikėjas, kuris patiria tam tikrą spaudą ar konfliktą, ir antraeilis veikėjas, kuris padeda

	sustiprinti istoriją ir gali veikti kaip pasyvus liudininkas, sąjungininkas ar netyčinis bendrininkas. Prieš renginį būtina bendrauti. Norint pasiekti plačią ir įvairią auditoriją, "La Xixa" rekomenduoja reklamuoti renginį per suinteresuotąsias šalis, naudojantis socialine žiniasklaida, naujienlaiškiais ir tiesioginiais kvietimais per "WhatsApp" ar "Telegram". Renginio dieną renginys pradedamas rengti likus 2 valandoms iki pasirodymo, kad ankstyvieji dalyviai galėtų užimti savo vietas, o aptarnaujantis personalas pakviestų praeivius prisijungti prie žiūrovų. Rekomenduojama renginį rengti lauke, nes pasirodymas viešoje erdvėje skatina spontanišką praeivių dalyvavimą, įskaitant asmenis, kurie gali būti nesusipažinę su feministinėmis temomis, politika ar teatru. Tai padeda įtraukti įvairesnių požiūrių ir praturtina diskusiją įtraukiant žmones iš skirtingų sluoksnių, taip pat atsiliepia į visų piliečių kultūrinės teisės ir pilietinį dalyvavimą, padeda visiems jaustis teisėtai. Pradžioje "Joker" pristato save ir menininkus, paaiškina "Forumo teatro" koncepciją ir įtraukia žiūrovus į interaktyvų apšilimo žaidimą. Tada prasideda spektaklis, kuriame atkreipiamas dėmesys į kasdienes diskriminacijos ir smurto dėl lyties atvejus, kurie dažnai lieka nepastebėti. Kai konfliktas spektaklyje pasiekia aukščiausią tašką, Joker sustabdo spektaklį ir pakviečia žiūrovus tapti spektaklio aktoriais ir (arba) aktorėmis, siūlančiais alternatyvius sprendimus vaidinant skirtingus rezultatus. Džokeris vadovauja diskusijai, nustatydamas, kuriuos pasiūlymus nagrinėti. Spektaklio aktorius / aktorė tam tikru spektaklio momentu įsijaučia į pasirinkto veikėjo vaidmenį. Šis dalyvavimo procesas skatina kritiškai apmąstyti vaizduojamas problemas. Kiekviena nauja situacija sukelia naujų diskusijų, o dalyviams sukuriama galimybė susieti ją su savo pačių patirtimi ir pasidalyti jausmais. Renginys baigiamas Jokerio padėka menininkams ir dalyviams, o žiūrovams paliekamos kolektyvinio tyrinėjimo įžvalgos.
PASIEKTAS POVEIKIS	geresni gebėjimai atpažinti ir kovoti su mikroagresija ir diskriminacija per realaus gyvenimo scenarijų repeticijas. Atviruose forumuose išklause įvairių požiūrių į lyčių nelygybę ir geriau suprato šios problemos sudėtingumą. Išnagrinėjo alternatyvius sprendimus, daugiausia dėmesio skirdami nesmurtiniams sprendimams. Iš tarpsektorinės perspektyvos apmąstė patriarchalinių socialinių modelių suformuotą patirtį. Dalyviai, kurie priskyrė save vyrams, geriau suprato, su koku smurtu ir diskriminacija dėl lyties susiduria moterys. Patyrė bendruomeniškumo ir priklausymo jausmą dalydamiesi istorijomis saugioje ir palankioje aplinkoje. ugdė empatiją ir kritinį mąstymą įsijausdami į kitų žmonių padėtį.

DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTO SIOS ŠALYS	- Rajono feminisčių kolektyvas, siekiantis užmegzti ryšį su didesne ir įvairesne auditorija nei įprasti teatro ar vizualiųjų menų lankytojai. Šis bendradarbiavimas taip pat sustiprina legitimaciją rengti pasirodymus rajone. - Bent 3 komikai, pažįstami su teatro forumu ir tiesiogine improvizacija. - Feministinėje veikloje dalyvauja vienas pagalbininkas arba juokdarys.
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Finansiniai ištekliai ✓ Teatro trupės atlyginimai ✓ Žmogiškieji ištekliai: ○ Bent 3 komikai, susipažinę su teatro "Forum" arba teatro trupė, išmananti teatro "Forum" metodą, galinti pristatyti pjesę apie lyčių diskriminaciją. ○ Juokdarys - asmuo, jungiantis žiūrovus su scena, ypač forumo metu. Rekomenduojame, kad šis asmuo būtų įsitraukęs į feministinius klausimus ir temas. ○ Technikas / techninė pagalba ○ Vienas asmuo, kuris koordinuos renginį: nustatys darbotvarkę, surinks visų suinteresuotųjų šalių (komikų, kolektyvo) poreikius, koordinuos paslaugų teikėjų (technikos, savivaldybės ir kt.) veiksmus. ○ Darbuotojai organizuoja erdvę žiūrovams ir scenai. ✓ Materialiniai ištekliai: ○ Kėdės žiūrovams ○ Atribota erdvė, kurioje gali vaidinti aktoriai ir aktorės ○ Vieta, kur komikai gali persirengti, nueiti į tualetą, laikyti asmeninius daiktus. <i>*Kadangi ši pjesė vaidinama viešojoje erdvėje:</i> ○ Garso sistema ir maišymo stalas ○ 1 mikrofona kiekvienam komikui ir juokdariui. ○ 2 mikrofonai žiūrovams. ○ Licencija groti viešojoje erdvėje (priklausomai nuo vietos įstatymų).
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Oro sąlygos: Renginiai lauke dažnai priklauso nuo nenuspėjamų oro sąlygų. Dėl to reikėjo lankstumo, kad prireikus būtų galima koreguoti žiūrovų išsidėstymą ir keisti scenos įrengimą. Suinteresuotųjų šalių veiklos koordinavimas: Įvairių suinteresuotųjų šalių ir paramos teikėjų valdymas buvo sudėtingas logistiniu požiūriu. Kiekviena grupė turėjo skirtingą požiūrį į renginį ir reikalavimus, todėl buvo labai svarbu aiškiai bendrauti ir būti lanksčiam, kad būtų išlaikyti renginio tikslai ir bendra statyba. Pagalbinio personalo prieinamumas: Labai svarbu iš anksto užtikrinti komandų ir pagalbinio personalo užimtumą, ypač atsižvelgiant į tai, kad renginys vyksta savaitgaliais. Tam reikalingas išankstinis koordinavimas,

	nes organizuojant renginį vietoje dažnai tenka atlikti daug vaidmenų, kurių kiekvienas turi konkrečią atsakomybę. Viešosios erdvės ir triukšmo aspektai: Viešojoje erdvėje reikia jautriai reaguoti į aplinkinius rajonus. Reikėjo atidžiai stebėti triukšmo lygį, kad jis nesukeltų didelių trikdžių. Renginio sėkmei buvo labai svarbu užtikrinti pagarbų bendravimą su vietos bendruomene.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Siekiant užmegzti tvirtą ryšį prieš įgyvendinimo etapą, buvo svarbu surengti pirmąjį asmeninį susitikimą su feminisčių kolektyvu. Renginys vyko bendradarbiaujant planavimo ir organizavimo procese, o bendravimas buvo derinamas nuo pirminio informavimo iki galutinio kalbėtojo pačią dieną. Todėl renginys vyko sklandžiai, o jo įgyvendinimo metu buvo teikiama abipusė parama. Spektaklio pristatymas per vietos rajono šventę, bendradarbiaujant su bendruomenėje įsisknijusiu feministiniu kolektyvu, dar labiau įteisino mūsų dalyvavimą. Matomas FEM-ABLE ir kolektyvo simbolių demonstravimas sustiprino renginio profesionalumo, bet kartu ir prieinamumo įvaizdį. Tai dar labiau pabrėžė renginio po atviru dangumi formatas, kuris panaikino bet kokius išankstinius dalyvavimo reikalavimus, todėl renginys tapo ne elitinis, o įtraukus. Taip pat strategiškai svarbu buvo savaitgalį pasirinkti matomą vietą. Aikštė, kurioje vyko mūsų pasirodymas, buvo gerai matoma, esanti dviejų judrių pėsčiųjų gatvių sankryžoje, todėl tai buvo ideali vieta pritraukti sekmadienio praeivius iš apylinkių.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Šią praktiką galima plačiai taikyti ir pritaikyti įvairiose aplinkose ir regionuose. Forumo teatro metodą gali veiksmingai taikyti bet kuris jo mokinys, todėl ši veikla yra prieinama įvairiose realijose. Prisitaikymas prie vietos sąlygų: Kad būtų galima spręsti konkretaus regiono problemas, žaidimo turinys turėtų būti pritaikytas taip, kad atspindėtų tos vietovės moterų patirtį. Taip užtikrinama, kad temos suskambės su žiūrovais, skatinant gilesnį ryšį ir aktualumą. Logistinis lankstumas: Nors ši praktika idealiai tinka lauko sąlygoms, ją galima pritaikyti ir vidaus patalpoms. Uždaroje erdvėje dažnai sumažėja arba visai nebereikia techninės pagalbos, pavyzdžiui, mikrofonų ir garso stiprinimo. Toks uždarų patalpų metodas gali būti ypač naudingas esant nepalankioms oro sąlygoms, nors dėl to gali prireikti didesnių išankstinių komunikacijos pastangų, įskaitant vietoje esančius plakatus ir standus dalyviams informuoti. Įvairi aplinka: Forumo teatras gali būti rodomas įvairiose erdvėse: švietimo įstaigose (mokyklose ir universitetuose), bendruomenių centruose ar viešuose renginiuose. Be to, renginio trukmė labai lanksti - nuo 30 minučių iki 6 valandų, kaip parodė Mamadou Diol praktika Senegale. Emociniai aspektai: Svarbu suvokti, kad paveikus spektaklio pobūdis gali sukelti stiprias emocines reakcijas ir galimus konfliktus tarp dalyvių. Todėl moderatoriai turi į šias diskusijas žvelgti atsižvelgdami į auditoriją ir gerai

	suprasdami jų dinamiką, užtikrindami saugią aplinką visiems dalyviams, kad jie galėtų įsitraukti į prasmingą dialogą.
--	---

B.2.5.5.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Sklaida ir komunikacija

Sklaidos ir komunikacijos strategija apėmė bendradarbiavimą su organizacijomis ir kolektyvais bei įvairius internetinius kanalus.

Renginių ir praktinių seminarų metu **QR kodų plakatas** suteikė galimybę susipažinti su ankstesniais FEM-ABLE rezultatais, o organizuojant renginius ir po praktinių seminarų padėjome sukurti nuorodą į FEM-ABLE svetainę. **Socialinė žiniasklaida, įskaitant "Instagram" ir "WhatsApp" grupes**, buvo naudojama siekiant įtraukti bendruomenę ir suinteresuotąsias šalis, daugiausia dėmesio skiriant moterų atstovavimui ir galios dinamikai. Po kiekvienos įgyvendintos veiklos taip pat bendravome socialinėse medijose, dalijomės Strategijos įgyvendinimo patirtimi. Antrojo renginio metu gatvėje ir aikštėje taip pat buvo iškabinti keli FEM-ABLE plakatai, kurie suteikė puikų projekto matomumą.

Seminaro ir renginių dalyviai buvo aktyviai kviečiami būti nacionalinės strategijos vertės ir tikslų **ambasadoriais**. Siekiant paskatinti susidomėjimą, priemonių rinkiniu taip pat buvo dalijamasi su kitais organizatoriais ir pirmojo renginio dalyviais.

Advokatavimas ir naujas bendradarbiavimas

"La Xixa" požiūris, pagrįstas organizacijos vertybėmis ir kiekvienos FEM-ABLE įgyvendintos veiklos dalyvių atsiliepimais, pabrėžia, kad svarbu ne tik didinti atstovavimą žmonėms, kurie identifikuoja kaip moterys, bet ir skatinti įvairesnes moteris lyderes, atsižvelgiant į rasę, amžių, socialinę klasę, religiją, kilmę, seksualinę orientaciją, išsilavinimo lygį ir t. t. Moterų politinio atstovavimo ir dalyvavimo politiniame gyvenime **susikirtimo** tema buvo pagrindinė viso FEM-ABLE projekto įgyvendinimo Ispanijoje metu.

Vienas iš svarbiausių klausimų, siekiant pašalinti kliūtis moterims užimti vadovaujančias pareigas politikoje, yra permąstyti, **kaip įgyvendinama valdžia**. Įgyvendinamų veiklų metu vykusiose diskusijose šis klausimas buvo akcentuojamas, o dalyviai dalijosi savo norais dėl alternatyvių galios modelių:

"Kad nesame nuginkluoti ir kad horizontalumas yra didelė dovana."

"Labai sunku pakeisti visuomenę, bet mes neturime nustoti bandyti."

"[Jei norime, kad mums sektųsi ir nebūtume seksistai], mums reikia feministinės visuomenės!"

Projektas išryškino poreikį rengti mokymus naudojant teatro technikas, kad būtų sustiprintas moterų atstovavimas ir dalyvavimas politinėje ir viešojoje erdvėje. Siekdamas kovoti su **internalizuotais stereotipais** ir **apsimetėlių sindromu**, bendruomenių lyderės ir aktyvistės išreiškė poreikį rasti savo balsą ir kūno buvimą reiškiant nuomonę, taip pat sukurti saugią erdvę bendroms ir individualioms problemoms spręsti.

Užtarimas per **teatro forumo** spektaklius, rengiamus strategiškai pasirinktose viešosiose erdvėse, sukuria spontaniškas bendruomenes, kuriose dalyviai gali pajusti, reaguoti ir išreikšti savo nuomonę. Šiose erdvėse kvestionuojamos išankstinės idėjos apie reprezentaciją kasdieniame gyvenime ir skatinama aktyvesnė visuomenė.

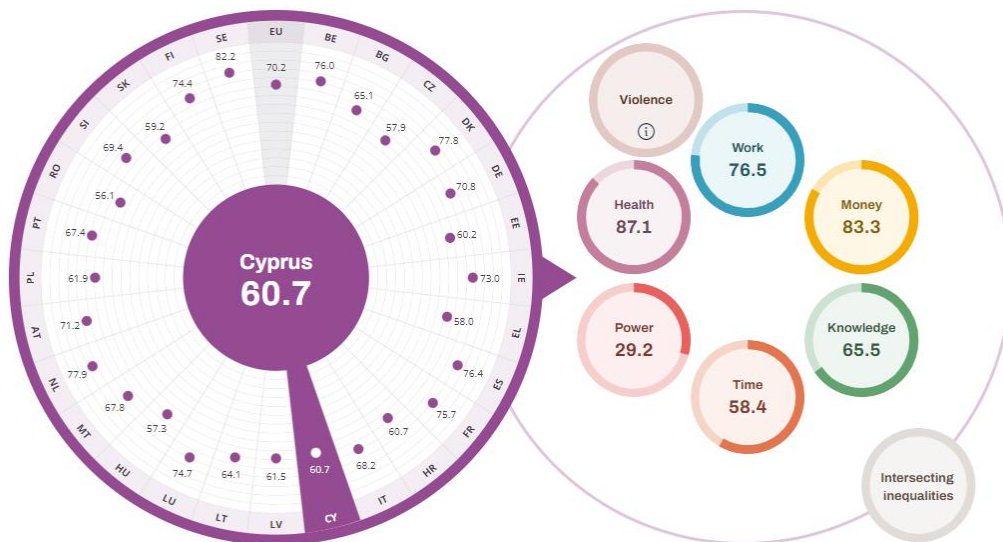
Be to, projekto metu buvo pradėta bendradarbiauti su **feministiniais kolektyvais**, tokiais kaip Esquerra de l'Eixample feministės ir **studentės**, o seminaro dalyvės išreiškė susidomėjimą gauti naujausią informaciją apie FEM-ABLE projekto rezultatus.

B.2.6 KIPRAS, CSI

B.2.6.1 Įvadas ir kontekstas

Kipre lyčių nelygybė politikoje tebėra rimta problema, ypač kai kalbama apie moterų atstovavimą sprendimų priėmimo srityje. 2023 m. Kipras užėmė 21 vietą tarp Europos Sąjungos valstybių narių pagal lyčių lygybę. 2024 m. JT ataskaitoje dėl lyčių lygybės ir darnaus vystymosi tikslų (DVT) Kiprui skirta 39 vietath pasaulyje, pabrėžiant nuolatinę pažangą siekiant 2030 m. tikslų. Be to, 2024 m. Pasaulio ekonomikos forumo ataskaitoje matyti, kad Kipro padėtis pagerėjo: iš 106th vietos jis pakilo į 86th vietą.⁴

Kipras taip pat prastai vertinamas pagal lyčių lygybės indeksą, ypač **valdžios** srityje, kuri apima politinį atstovavimą. Giliai patriarchalinė šalies visuomenė ir toliau stiprina mizoginiją, seksizmą ir lyčių stereotipais pagrįstą diskriminaciją, dar labiau ribojančią moterų dalyvavimą politiniame vadovavime, sprendimų priėmimo vaidmenyse ir politinėje arenoje.

Šiomis aplinkybėmis FEM-ABLE nacionalinė lyčių lygybės strategija, parengta įgyvendinant FEM-ABLE projektą, yra labai svarbi priemonė šiems iššūkiams spręsti. Bendroje strategijoje daugiausia dėmesio skiriama lyčių įtraukties ir lygybės skatinimui politinėje aplinkoje. Strategija siekiama panaikinti giliai įsišaknijusias visuomenines, struktūrines ir kultūrines kliūtis, kurios trukdo moterims visapusiškai dalyvauti politinio vadovavimo veikloje.

Strategija buvo parengta remiantis įtraukiu ir dalyvaujamuoju metodu, remiantis vietos ir nacionaliniais tyrimais, įskaitant FEM-ABLE nacionalines ataskaitas. Šiose ataskaitose buvo analizuojama lyčių lygybė Kipre, daugiausia dėmesio skiriant politiniam atstovavimui, teisei sistemai ir visuomenės požiūriui. Remiantis šiomis įžvalgomis, strategija buvo parengta siekiant pašalinti pagrindines kliūtis, trukdančias moterims dalyvauti politikoje. Ji apima ilgalaikes

⁴ [2023 m. lyčių lygybės indeksas Kipre](#) | Pažanga [siekiant darnaus vystymosi tikslų: 2024 m. lyčių aspekto apžvalga](#) | [Pasaulio ekonomikos forumo 2023-2024 m. metinė ataskaita](#)

struktūrinės reformos, pavyzdžiui, politinių partijų reformos, palankią infrastruktūrą ir visuomenės požiūrį, ir trumpalaikes priemones, pavyzdžiui, gebėjimų stiprinimo seminarus, išsamius mokymus ir visuomenės informavimo kampanijas.

Strategija grindžiama 7 pagrindiniais prioritetais: **aktyvus dalyvavimas, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, subalansuotas atstovavimas žiniasklaidai, švietimas, mokymas, teisės aktų įgyvendinimas, sektini pavyzdžiai**. Šie ramsčiai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad visi asmenys, nepriklausomai nuo jų lyties, turėtų lygias galimybes dalyvauti sprendimų priėmimo ir politinio vadovavimo procesuose visame Kipre.

Renginiai ir seminarai bei praktiniai užsiėmimai, vykstantys Nikosijoje ir Limasolyje, Kipre, atlieka svarbų vaidmenį skatinant šios strategijos priėmimą ir sėkmę. Šiuose susitikimuose buvo sudarytos sąlygos pagrindinių suinteresuotųjų šalių, įskaitant politinius veikėjus, NVO, universitetus, švietimo centrus, mokyklas, buvusius kandidatus į parlamentą, moteris verslininkes, įmonėse dirbančias moteris ir vyrus, vietos įmonių steigėjus ir bendraįkūrėjus, dialogui, kuris leido jiems pasidalyti patirtimi, mintimis ir rūpesčiais bei geriau susipažinti su nacionalinių strategijų svarba.

B.2.6.2 Veiklos apžvalga

Kipre Nikosijos ir Limasolio miestuose buvo surengti du renginiai, kurių kiekvienas buvo skirtas konkrečioms suinteresuotųjų šalių grupėms ir pagrindiniams klausimams, susijusiems su moterų dalyvavimu politikoje ir sąžiningu atstovavimu visuomenei apskritai, spręsti.

Seminaras "Tiesioginė transliacija su kandidatėmis į Europos Parlamento narius"

Interaktyvus praktinis seminaras ir informacinis seminaras vyko Nikosijoje, "Black Lemon Tv" įrašų studijoje, Nikosijoje, Kipre, ir jame dalyvavo 10 pagrindinių suinteresuotųjų šalių, tarp jų - žinomi vietos politikos veikėjai. Jų kompetencija ir aktyvus dalyvavimas sustiprino diskusijas ir išryškino svarbiausius klausimus.

Tiesioginėje tinklalaidės diskusijoje daugiausia dėmesio skirta **nepakankamam moterų atstovavimui** politikoje tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis, taip pat buvo nagrinėjami moterų atstovavimo politinėje arenoje didinimo veiksmai. Pokalbys buvo nagrinėjama šalies ribojanti paramos infrastruktūra ir visuomenės požiūris, kuriam įtaką daro ir kurį įtakoja žiniasklaidos reprezentacija, ir kuris trukdo pažangai, taip pat lyčių kvotų, kaip žingsnio į priekį, veiksmingumas. Galiausiai buvo pripažinta, kad švietimas yra pagrindas ir esminis žingsnis kuriant praktinių veiksmų pagrindą siekiant lyčių lygybės ir vienodo atstovavimo.

Nepaisant formalaus dalyvių, kaip tinklalaidės svečių, vaidmens, renginys skatino **atviras diskusijas**, atskleidžiančias svarbius esminius dalykus ir įvairius požiūrius į nacionalinės ir ES politikos dinamiką. Dalyvių noras pasidalyti tiek profesinėmis įžvalgomis, tiek asmenine patirtimi labai praturtino dialogą ir tinklalaidės įrašą.

"Nacionalinė konferencija, skirta moterų įgalinimui versle ir už jo ribų" Renginys

Renginys, kuriame dalyvavo daugiau nei 250 dalyvių, iš kurių 67 aktyviai dalyvavo FEM-ABLE veikloje, tapo svarbiu įvykiu Kiprui dėl teminės konferencijos srities ir tikslinės grupės. Aktyvus dalyvių, nepriklausomai nuo jų kilmės, užimtumo statuso ar srities, dalyvavimas sukūrė unikalią

platformą diskusijoms ir dalijimuisi informacija apie verslą platesniame politiniame kontekste. Įvairių elementų ir sluoksnių derinys vienoje konferencijoje paprastai nėra būdingas panašaus pobūdžio renginiams.

Nacionalinėje konferencijoje vyko diskusijos ir seminarai, kuriuose daugiausia dėmesio skirta **moterų įgalinimui** įvairiuose sektoriuose, įskaitant verslą ir politiką, taip pat Kipro nacionalinei lyčių lygybės strategijai. Konferencijoje buvo derinami **tradiciniai ir šiuolaikiniai renginiai, sujungiant diskusijas, seminarus, standus ir socialinius eksperimentus** į vieną nacionalinę konferenciją, kurioje pagrindinis dėmesys buvo skiriamas moterų įgalinimui. Šių elementų derinys leido surengti informatyvias ir interaktyvias sesijas, kurios paskatino auditoriją toliau tyrinėti ir suprasti pagrindines temas moterų įgalinimo srityje, pavyzdžiui, verslo ir politikos sektorius.

Renginio metu vyko įdomios diskusijos, kuriose buvo aptariamos **praktinės strategijos ir realūs pavyzdžiai, kuriais** dalijosi pranešėjos iš įvairių verslo ir politikos sričių. Į konferenciją buvo įtrauktos ES perspektyvos ir vietiniai pavyzdžiai bei geroji patirtis, todėl joje buvo pateikta daugybė įžvalgų ir įvairių požiūrių į iššūkius, su kuriais susiduria moterys šiuose sektoriuose.

Pagrindinių suinteresuotųjų šalių iš įvairių sričių dalyvavimas buvo varomoji šių diskusijų inicijavimo jėga. Visų dalyvių ir pranešėjų bendravimas leido konferencijos dalyviams dalytis įžvalgomis, skatinti bendradarbiavimą ir įkvėpti pokyčius.

Šis veiklos ir įvairių patirčių derinys pabrėžia **bendradarbiavimo** ir dalijimosi patirtimi **svarbą** siekiant reikšmingų pokyčių, pabrėžiant, kad **bendromis pastangomis** galima rasti novatoriškų sprendimų, kaip suteikti moterims daugiau galių tiek versle, tiek politikoje, galiausiai remiant Nacionalinėje lyčių lygybės strategijoje išdėstytus tikslus, apie kuriuos buvo kalbama konferencijoje.

Organizatoriai pranešė, kad po konferencijos vertinimo etapo paaiškėjo, jog dalyviai buvo labai patenkinti dalyvaujamuoju požiūriu, interaktyviais elementais, kurie buvo įtraukti į visą renginį, ir įvairiais pranešėjais bei temomis. Renginys, kartu su CSI pagalba informaciniame stende, socialinio eksperimento inicijavimu ir dalyvavimu diskusijoje, sėkmingai pasiekė savo tikslus - **pagerinti informuotumą** apie moterų įgalinimą versle ir politikoje, skatinti aktyvesnį dalyvavimą, suburiant įvairias suinteresuotąsias šalis dialogui ir bendradarbiavimui skatinti.

B.2.6.3 Iššūkiai ir sprendimai

Įgyvendinimo proceso metu iškilo įvairių sunkumų, dėl kurių reikėjo prisitaikyti ir taikyti lanksčius metodus, kad veikla būtų sėkminga. Toliau šiame skirsnyje išsamiai aprašomi šie iššūkiai ir strategijos, taikytos jiems spręsti ir įveikti.

Sunku pasiekti vietos suinteresuotąsias šalis

Įtraukti pagrindinius vietos suinteresuotuosius subjektus ir pagrindinių organizacijų atstovus buvo sudėtinga dėl renginių ir diskusijų gausos priešrinkiminiu laikotarpiu. Siekiant išspręsti šią problemą, buvo įgyvendintas "sniego gniūžtės efektas" ir pradėta ryški sklaidos strategija, kai pirminiai tiesioginiai kontaktai buvo skatinami kviesti kolegas ir kitus suinteresuotus asmenis. Šis metodas palaipsniui išplėtė dalyvių tinklą, padidindamas renginio pasiekiamumą, taigi ir poveikį.

Nesutarimai dėl pateiktų ES pavyzdžių ir veiksmų

Renginių metu dalyviai labai nesutarė dėl pagrindinių ES pavyzdžių, kuriais buvo pasidalinta, ir pristatytų veiksmų, kuriais siekiama pagerinti moterų dalyvavimą ir atstovavimą politikos srityje ir už jos ribų. Buvo išsakytas susirūpinimas dėl to, kaip Europos Sąjunga bendradarbiauja su šalies piliečiais, ir dėl šalies politinių veikėjų vaidmens šiame procese. Taip pat iškilo prieštarų temų dėl aktyvaus vyrų dalyvavimo sprendžiant šiuos klausimus ir dėl to, kaip jie turėtų spręsti tokias temas. Siekdama įveikti šiuos iššūkius, tarpininkavimo komanda laikėsi neutralaus ir įtraukiančio požiūrio, užtikrindama, kad visos nuomonės būtų pagarbiai pripažintos ir į jas atsižvelgta. Struktūrizuotos diskusijos, išsamus pasirengimas ir aiškios nuorodos į projekto metu parengtą Nacionalinę lyčių lygybės strategiją padėjo šiuos nesutarimus paversti konstruktyviais dialogais, skatinančiais gilesnį temos supratimą ir įsitraukimą į ją, nepaisant skirtingų nuomonių.

Mažas dalyvių įsitraukimas

Kai kurie dalyviai nesiryžo dalyvauti apklausoje dėl formalaus temų pobūdžio arba išreiškė didelį nepritarimą ES, todėl nenoriai pildė klausimynus. Siekiant išspręsti šią problemą, renginiuose buvo įrengtos "saugios erdvės" tiek mažų, tiek didelių grupių diskusijoms, taip sukuriant patogesnę aplinką, kurioje dalyviai ir kalbėtojai galėjo keistis nuomonėmis ir gauti atsakymus, nepaisant formalios aplinkos. Siekiant palengvinti klausimynų pildymą, buvo naudojamos skaitmeninės priemonės, pavyzdžiui, planšetiniai kompiuteriai ir QR kodai. Be to, patyrę darbuotojai ir gerai parengti pranešėjai didino dalyvių įsitraukimą, teikdami tikslingą paramą ir skatindami aktyviai įsitraukti ir dalyvauti.

B.2.6.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

Tiesioginė tinklalaidės translaicija	
ŠALIS	Nikosija, Kipras. Įgyvendina CSI
APRAŠYMAS	Tinklalaidės įrašas su gyva auditorija - tai interaktyvus renginys, kuris gali būti ir interaktyvus seminaras, ir informatyvus seminaras, kai tinklalaidės epizodas įrašomas asmeninės auditorijos akivaizdoje. Toks formatas leidžia įsitraukti realiuoju laiku, kai auditorijos nariai gali užduoti klausimus, prisidėti prie diskusijų ir reaguoti į vykstantį pokalbį. Taip sukurama dinamiška atmosfera, kurioje susilieja tinklalaidės intymumas ir gyvo bendravimo energija, o tai dažnai lemia spontanišką, įžvalgų pranešėjų ir dalyvių indėlį.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	Susisieki su pagrindiniais pranešėjais: Nustatykite konkrečias tinklalaidės temas ir suraskite potencialius pranešėjus, kurie yra kompetentingi ir įdomūs tomis temomis. Nustatykite datą: Pasirinkite tinkamą tiesioginio tinklalaidės įrašo datą, kad ji atitiktų pagrindinių pranešėjų ir dalyvių užimtumą. tinklalaidės Įrašų studija: Užtikrinkite įrašų studiją su reikiama garso ir vaizdo įranga, kad būtų užtikrinta aukštos kokybės produkcija. Patikrinkite, ar erdvėje telpa ir pranešėjai, ir gyva auditorija. Renginių sklaida ir komunikacija: Sukurkite atitinkamą vaizdinę medžiagą, reklamuokite renginį socialinėje žiniasklaidoje, siųskite tiesioginius kvietimus pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams, pranešėjams ir potencialiems auditorijos nariams. Aiškiai išdėstykite tinklalaidės temą,

	tikslą ir išsamią informaciją apie dalyvavimą, įskaitant datą, laiką, vietą, trukmę ir tai, ką gali pasiūlyti tiesioginis tinklalaidės. Pabrėžkite auditorijos dalyvavimo svarbą ir paraginkite dalyvius pateikti klausimus tinklalaidės metu. Paruošimas: Koordinuokite veiksmus su pranešėjais, kad paruoštumėte turinį ir diskusijų temas. Iš anksto pasidalykite klausimais su pranešėjais, kad jie galėtų pasirengti. Palaikykite komunikaciją ir įsitikinkite, kad visi pranešėjai yra suderinę temas ir renginio lūkesčius. Tiesioginis įrašymas: Atlikite tiesioginį tinklalaidės įrašą, bendraudami su pranešėjais ir auditorija. Palengvinkite diskusijas ir valdykite auditorijos sąveiką, kad išlaikytumėte dinamišką ir įtraukiančią atmosferą. Tolesni veiksmai po renginio: Po įrašo išsiųskite padėkos laiškus dalyviams ir auditorijos nariams. Dalinkitės tinklalaidės įrašytu atitinkamose platformose, kad jis pasiektų platesnę auditoriją. Atsiliepimų rinkimas: Rinkti dalyvių ir klausytojų atsiliepimus, siekiant įvertinti tinklalaidės sėkmę ir tobulintinas sritis, taip pat informuoti apie būsimus renginius.
PASIEKTAS POVEIKIS	- Pranešėjų dalyvavimas padėjo geriau suprasti kliūtis, su kuriomis moterys susiduria politikoje, pasitelkiant realius pavyzdžius, kuriais buvo dalijamasi neformalioje ir konkrečiai temai skirtose diskusijose, ir galiausiai paskatino kolektyvinį įsipareigojimą skatinti moterų teises ir atstovavimą politinėje srityje bei stiprinti bendruomenės sąmoningumą. - Nagrinėjant aktualius klausimus, susijusius su moterų atstovavimu politikoje, gyvai transliuojamame tinklalaidėje buvo skatinamos prasmingos auditorijos diskusijos, skatinamas aktyvus dalyvavimas ir gilesnis bei aiškesnis lyčių lygybės svarbos politinių sprendimų priėmimo supratimas, nepriklausomai nuo politinės priklausomybės. - Tinklalaidė suteikė galimybę kandidatėms į Europos Parlamento narius moterims pasidalyti savo patirtimi, iššūkiais ir laimėjimais politinėje arenoje, įkvėpdamas ir įgalindamas klausytojus, ypač moteris, įsitraukti.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOS ŠALYS	Politiniai veikėjai, kandidatės į Europos Parlamento narius, universitetų ir mokslinių tyrimų skyrių atstovai, NVO, nepriklausomi mokslinių tyrimų ir švietimo centrai, įvairovė, lygybę ir įtrauktį skatinančios organizacijos, švietimo įstaigos, aktyvistai, buvę kandidatai į Parlamento narius.
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Įrašų studija su erdve gyvai auditorijai ✓ Gerai pasirengę tarpininkai
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Apskritai, norint išlaikyti dinamišką ir interaktyvią aplinką viso renginio metu, labai svarbu buvo išlaikyti pusiausvyrą; iniciatyvos metu nemažas iššūkis buvo laiko valdymas, nes reikėjo suderinti įrašymo procesą su auditorijos indėliu ir įsitraukimu. Reikėjo kruopščiai planuoti, kad visos temos būtų tinkamai aptartos ir kartu liktų pakankamai laiko diskusijoms ir auditorijos dalyvavimui. Be to, labai svarbus buvo veiksmingas tarpininkavimas vedant pokalbį ir užduodant tikslingus klausimus, kurie skatintų gilesnį dalyvių dialogą.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Neformalaus, tačiau informatyvaus renginio organizavimo veiksmingumas gali turėti didesnį poveikį. Diskusijų įrašymas leido dalyviams bet kuriuo metu susipažinti su turiniu, o tai sustiprino pasidalytų įžvalgų vertę. Buvo

	svarbu patikrinti įrašymo procesą, kad būtų užtikrinta kokybė ir prieinamumas. Interaktyvus renginio pobūdis suteikė dalyviams unikalią galimybę mokytis iš pagrindinių veikėjų privačioje aplinkoje, taip skatinant ryšius, kurių gali nepavykti užmegzti tradicinėse oficialiose diskusijose.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Konkrečios teminės srities tiesioginis tinklalaidės įrašas suteikia galimybę įvairių sričių dalyviams gauti daug informacijos vienos sesijos metu. Įtraukiantis diskusijos pobūdis (atvira diskusija) leidžia visapusiškai suprasti temą, kurią galima pritaikyti ir įgyvendinti panašiuose kontekstuose, siekiant įtraukti platesnę auditoriją ir skatinti dalijimąsi žiniomis. Šis metodas yra lankstus ir gali būti pritaikytas įvairioms profesinėms ir kultūrinėms sąlygoms, todėl jį galima taikyti įvairiose srityse.

SOCIALINIS EKSPERIMENTAS	
ŠALIS	Limasolis, Kipras. Įgyvendina CSI Kipras
APRAŠYMAS	Socialinis eksperimentas apie lyčių stereotipus - tai interaktyvus užsiėmimas, kuriuo siekiama paneigti išankstines nuostatas apie lyčių vaidmenis ir lūkesčius. Dalyviams pateikiamos realios asmenybės ar figūros ir prašoma sugretinti biografinę informaciją, remiantis tik fizinėmis savybėmis. Tokia sąranga skatina dalyvius susidurti su savo pirminiais vertinimais. Žiūrovų pasisakymai atskleidžia nesąmoningas išankstines nuostatas ir platesnį visuomenės stereotipų poveikį. Tikslas - paskatinti dalyvius kritiškai mąstyti prieš darant prielaidas, skatinant sąmoningumą ir apmąstymus. Atlikdami šį eksperimentą dalyviai gali geriau suprasti lyčių normų įtaką kasdieniam gyvenimui ir lygybės skatinimo svarbą socialiniame, politiniame ir verslo pasaulyje.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	ID identifikavimas ir eksperimento paaiškinimas: Pasirinkite įvairias realaus gyvenimo tapatybes ar figūras, išskeldami pagrindinius socialinius aspektus, priklausomai nuo to, ką norima pasiekti socialiniu eksperimentu dėl lyčių stereotipų. Pateikite tapatybių ir užnugario bei fono derinį, kad atspindėtumėte įvairius stereotipus. Paruoškite aiškų socialinio eksperimento paaiškinimą, nurodydami jo tikslą ir kaip jis kvestionuos dalyvių suvokimą apie lyčių vaidmenis. Dalyvavimo sutartis: Kreipkitės į asmenis, kurių tapatybės bus naudojamos eksperimente, prašydami jų sutikimo ir paaiškindami, kaip bus naudojama jų informacija. Užtikrinkite, kad jiems patiktų jų dalyvavimas ir eksperimento kontekstas. Biografijų kolekcija: Surinkite biografinę informaciją apie kiekvieną asmenį. Šią informaciją reikėtų laikyti konfidencialia, kol ji nebus atskleista eksperimento metu. Nurodymai dėl fizinės išvaizdos ir dalyvavimo renginyje: Pateikite nurodymus, kaip tapatybės turi atrodyti renginio metu. Tai gali apimti konkrečius drabužius, aksesuarus ar elgesį, padedančius įkūnyti jų vaidmenis. Užtikrinkite, kad tapatybės suprastų savo vaidmenį renginyje ir tai, kaip jos bendraus su auditorija (pvz., jokio žodinio bendravimo su auditorija). Medžiagos perdavimas ID: Paruoškite ir išdalykite pagalbines priemones skirtingiems ID (pvz., kankorėžius ir smeigtukus), kad auditorija galėtų prisegti informacijos dalį, remdamasi savo spėjimais.

	Medžiagos platinimas auditorijai: Renginio metu perskaitykite arba pateikite auditorijos nariams medžiagą, kurioje aprašoma eksperimento struktūra, taisyklės ir dalyvavimo instrukcijos. Joje turėtų būti nurodyta, kaip jie spėlios ir nustatys tapatybes pagal fizinius požymius. Išdalykite auditorijai biografinę informaciją. "Atspėk ir suderink" veikla: Pakvieskite auditorijos narius įsitraukti į spėliojimo žaidimą ir, iš anksto nežinant tikrųjų tapatybių, sugretinti fizinę tapatybių išvaizdą su atitinkamomis biografijomis. Dalyviai turėtų sutelkti dėmesį į savo suvokimą ir prielaidas, pagrįstas tik tuo, ką mato. Atskleiskite teisingą tapatybių informaciją: Po spėjimo užduoties atskleiskite teisingą kiekvienos tapatybės biografinę informaciją. Padėkite aptarti rezultatus, skatindami dalyvius apmąstyti savo prielaidas, šališkumą ir visuomenės stereotipų įtaką jų sprendimams. Apibendrinimas ir diskusija: Baigdami eksperimentą surenkite grupinę diskusiją, kurioje dalyviai galės pasidalyti savo mintimis, įžvalgomis ir jausmais apie šią patirtį. Šis apmąstymas gali pagilinti supratimą apie lyčių normas ir lygybės skatinimo svarbą.
PASIEKTAS POVEIKIS	- Dalyviai sužino apie įvairias kliūtis, su kuriomis susiduria moterys, norėdamos patekti į politinę areną, įskaitant kliūtis, kurias lemia tarpasmeniniai veiksniai ir dvigubi standartai, dažnai trukdantys joms siekti pažangos. - Jie supranta, kaip tarpusavyje susijusios prioritetinės intervencijos sritys, išryškina struktūrinį atskirties pobūdį ir tai, kaip skirtingos tapatybės gali apsunkinti iššūkius, su kuriais susiduria moterys politikoje. - Socialinis eksperimentas sustiprino šališkumo suvokimą, nes veiksmingai atskleidė dalyvių nesąmoningus šališkumus ir stereotipus ir paskatino juos kritiškai apmąstyti savo pirminius vertinimus ir prielaidas dėl lyčių vaidmenų ir lūkesčių.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOS ŠALYS	Moterys, užimančios vadovaujančias pareigas ir vadovaujančias pozicijas, moterų organizacijos, remiančios moterų įgalinimą, vietinės verslininkės, įmonių ir verslo pasaulis, įmonių direktorės, steigėjos ir bendrąjūkėjos.
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ realios asmenybės ar veikėjai, kartu su biografinę informaciją, kuri palengvina atitikmenų paiešką. ✓ Ištekliai ir medžiaga, įskaitant lentas ir smeigtukus arba skaitmenines platformas informacijai rodyti ir auditorijos reakcijoms fiksuoti, taip pat instrukcijos ir gairės, kurių dalyviai turi laikytis eksperimento metu. * (žr. toliau pateiktą pavyzdį) ✓ Fasilitatoriai ir savanoriai, vadovaujantys veiklai ir padedantys auditorijai, užtikrina saugią ir pagarbią aplinką visiems dalyviams.
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Norint užtikrinti įvairias perspektyvas, reikėjo gerai apgalvoto tyrimo ir bendravimo su potencialiais dalyviais, todėl buvo labai svarbu rasti ir užtikrinti įvairias ir reprezentatyvias tapatybes. Buvo svarbu, kad auditorija suprastų eksperimento tikslą ir galimą poveikį, todėl reikėjo aiškios komunikacijos ir įtraukimo strategijos. Laiko apribojimai taip pat buvo iššūkis, nes eksperimentą atliekant per ribotą laiką buvo sunku laiku surengti diskusijas. Labai svarbu buvo užtikrinti pateikiamos informacijos tikslumą ir veiksmingai perteikti numatomą socialinio eksperimento idėją,

	todėl reikėjo kruopštaus pasiruošimo ir apgalvoto požiūrio į veiklos palengvinimą.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Gyvi socialiniai eksperimentai pabrėžia prasmingo dialogo potencialą, leidžiantį mesti iššūkį visuomenės normoms ir skatinti didesnę sąmoningumą bei įtrauktį. Socialiniai eksperimentai rodo, kaip svarbu aktyviai įtraukti visuomenę, kad būtų galima veiksmingai perteikti žinių. Įtraukus dalyvius į diskusijas, jie buvo skatinami apmąstyti savo nesąmoningus išankstinius nusistatymus, prietarus ir stereotipus. Šis įsitraukimas taip pat veikė kaip priemonė, padedanti giliau suprasti nesąmoningus šališkumus ir stereotipus, bet ir paskatino dalyvius kritiškai įvertinti savo suvokimą ir prielaidas apie lyčių vaidmenis.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Tiesioginių socialinių eksperimentų kartojimo potencialas slypi jų pritaikomumo ir prieinamumo įvairiose aplinkose ir auditorijose galimybėse. Šiuos eksperimentus galima įgyvendinti įvairiose aplinkose, kad įvairūs dalyviai galėtų įsitraukti į diskusijas apie socialines normas ir šališkumą. Jie suteikia galimybę asmenims bendradarbiaujant nagrinėti sudėtingus klausimus, todėl lengviau pakartoti jų formatą ir tikslus būsimose iniciatyvose, kuriomis siekiama skatinti sąmoningumą ir įtrauktį. Palengvinant socialinį eksperimentą, automatiškai sukuriamą platforma interaktyviam dialogui, nes žinia perteikiama aiškiai ir paprastai. Socialiniai eksperimentai supaprastina sudėtingus klausimus, todėl galiausiai didėja informuotumas ir įtraukimas.

****Socialiniam eksperimentui naudojami ištekliai: Lenta***

B.2.6.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Siekiant skatinti veiksmingą lyčių lygybės praktikos ir strategijų sklaidą ir priėmimą, buvo įgyvendintos šios iniciatyvos:

Sklaida ir komunikacija

Prieš renginius Kipre buvo sukurti ir išplatinti reklaminiai plakatai ir vaizdinė medžiaga, daugiausia skaitmenine ir spausdinta forma. Po renginių įvairiose žiniasklaidos platformose, įskaitant "Instagram", "Facebook", "YouTube", nacionalinę konferenciją, bendradarbiaujančius partnerius ir rėmėjus, buvo inicijuoti atitinkami pranešimai, vaizdo įrašai ir momentinės nuotraukos, taip skatinant FEM-ABLE projekto sklaidos kampaniją. Taip pat buvo išleisti atitinkami naujienlaiškiai, kad apie renginių rezultatus būtų pranešta platesnei auditorijai.

Be to, buvo parengta ši medžiaga, skirta platinti ir naudoti renginių metu:

- Informatyvios "Flip" knygos spausdintu formatu
- FEM-ABLE rašikliai
- FEM-ABLE lipdukai
- FEM-ABLE lentos plakatai
- CSI lankstinukai
- FEM-ABLE dovanų maišeliai
- Socialinių eksperimentų lentos, smeigtukai ir biografijos
- FEM-ABLE gėlės
- FEM-ABLE balionai

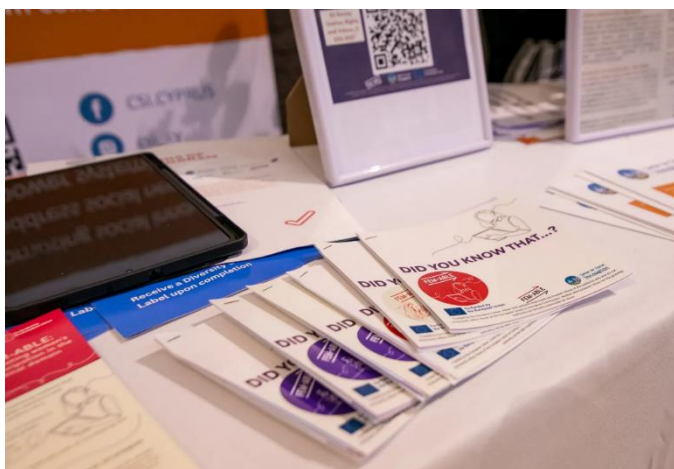
Advokatavimas ir naujas bendradarbiavimas

Į projektą veiksmingai įsitraukė **politinių partijų politiniai veikėjai, politinės suinteresuotosios šalys, vietos tinklai ir organizacijos, nevyriausybinės organizacijos, universitetai, švietimo**

centrai, įmonių ir verslo sektoriai, vietos verslininkės, todėl buvo užmegzti arba sustiprinti partnerystės ryšiai su šiais subjektais:

- DYSI/EPP
- AKEL/kairieji
- Ekologų judėjimas - Piliečių kooperatyvai / Žalieji
- Limasolio universitetas
- AIPFE Kipras
- CARDET Kipras
- KPMG Larnaka (vadovės moterys)
- PWC Nicosia (direktorės moterys)
- Įvairovės chartija Kipras
- "Lucy's detailing garage" (Moterys verslininkės transporto priemonių techninės priežiūros srityje, kurioje dominuoja vyrai)
- KIDIT Kipras (vietos įmonių steigėjos ir bendrąjkūrėjos)
- Unity Growth (vyrų verslas, skatinantis ir aktyviai remiantis moterų įgalinimą)

Renginiai, kuriuose dalyvavo visi minėti politiniai suinteresuotieji subjektai, vietos ir nacionaliniai verslininkai, NVO, organizacijos, institucijos ir politinės partijos, sustiprino esamą ir užmezgė naują bendradarbiavimą, padėdami tvirtą pagrindą vaisingai ir tvariai partnerystei ateityje. Šios propagavimo iniciatyvos ir bendradarbiavimas išplėtė projekto aprėptį, sustiprino paramą lyčių lygybės iniciatyvoms ir sukūrė naujų galimybių toliau dalyvauti ir daryti poveikį.

B.2.7 ŠVEDIJA, RVB

B.2.7.1 Įvadas ir kontekstas

Švedijos padėtis lyčių lygybės reitinguose

Švedija ir toliau pirmauja ES lyčių lygybės srityje. Pagal 2022 m. lyčių lygybės indeksą Švedija užėmė vieną iš pirmaujančių vietų valdžios srityje - jos rezultatas yra 78,7 balo, palyginti su ES vidurkiu (55,0 balo).

Politinėje valdžioje:

- Moterys sudarė 46 proc. visų parlamento narių ir viršijo ES vidurkį (33 proc.).
- 50 proc. ministrų postų užėmė moterys - tai rodo Švedijos įsipareigojimą užtikrinti lyčių pusiausvyrą valdyme.
- Regionų tarybose moterys sudarė 48 proc. atstovų, t. y. gerokai daugiau nei ES vidurkis (29,4 proc.).

Nepaisant šių laimėjimų, kaimo vietovėse išlieka regioniniai skirtumai ir problemos, todėl reikia imtis tikslinių intervencinių priemonių.

FEM-ABLE Švedijos nacionalinė lyčių lygybės strategija

Nacionalinė lyčių lygybės strategija FEM-ABLE remiasi Švedijos pasiekimais ir kartu šalina konkrečias spragas, ypač kaimo valdymo srityje. Strategijoje, parengtoje kaip 3 darbo grupės dalis, integruotos Švedijos nacionalinės ataskaitos įžvalgos, įskaitant tikslinių grupių ir apklausų rekomendacijas.

Pagrindiniai tikslai

- Lyčių lygybės principų įtraukimas į politiką: Užtikrinti, kad vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis būtų įgyvendinama lyčių lygybės politika ir kvotos.
- Padėkite moterims derinti vaidmenis: Įveskite vaikų priežiūros paramą, mentorystės programas ir lanksčias darbo sąlygas moterims, derinančioms asmeninę ir politinę karjerą.
- Didinti informuotumą: Pradėkite kampanijas, kuriomis siekiama paneigti stereotipus ir pabrėžti moterų indėlį į valdymą.
- Stebėkite pažangą: Sukurkite atstovavimo stebėjimo ir intervencijų veiksmingumo vertinimo sistemas.

B.2.7.2 Veiklos apžvalga

2024 m. birželio-lapkričio mėn. Vesterboteno regionas organizavo du asmeninius seminarus ir vieną mišrų renginį, kurie buvo FEM-ABLE projekto 4 darbo grupės dalis. Šia veikla buvo siekiama skleisti informaciją apie Švedijos nacionalinę lyčių lygybės strategiją, didinti informuotumą ir skatinti dialogą dėl įtraukesnės politinės aplinkos kūrimo. Dalyvaujant įvairioms suinteresuotosioms šalims, įskaitant moterų lyderes, politikos formuotojus ir jaunimo šalininkus, veikloje daugiausia dėmesio buvo skiriama kliūtims, trukdančioms moterims dalyvauti politikoje kaimo ir vietos valdyme, įveikti.

Seminaras "Lyčių lygybės iššūkių aptarimas Vasterboteno kaimo vietovėse"

Data: 2024 m. birželio 3 d. nuo 10:00 iki 15:00 val.

Vieta: A Working Lab, Umeo, Švedija

Dalyviai: 8 dalyviai, įskaitant vietos valdžios atstovus, jaunimo lyderius ir pilietinės visuomenės atstovus.

Sesijoje daugiausia dėmesio skirta lyčių lygybės skatinimui kaimo valdyme pagal FEM-ABLE projektą ir Švedijos **nacionalinę lyčių lygybės strategiją**.

Seminaras prasidėjo įvadu į FEM-ABLE iniciatyvą ir pagrindinių duomenų, atskleidžiančių iššūkius, su kuriais susiduria moterys, siekdamos dalyvauti politiniame gyvenime kaimo vietovėse, pristatymu. Rengėjai pabrėžė būtinybę imtis tikslinių veiksmų šioms iššūkiams spręsti.

Dalyviai atvirai dalijosi asmenine patirtimi, susijusia su kliūtimis, su kuriomis jie susiduria vietos valdyme, taip sukurdami saugią ir palankią aplinką dialogui. Interaktyviosiose diskusijose buvo nustatytos tokios sisteminės kliūtys kaip įsišaknijusios kultūrinės normos, kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimas ir mentorystės galimybių trūkumas moterims, atliekančioms vadovaujančius vaidmenis.

Grupių sesijose dalyviai bendradarbiavo kurdami mentorystės programas, pritaikytas unikaliems kaimo vietovių poreikiams. Šiose strategijose buvo pabrėžiamas tvarumas, bendruomenės įtraukimas ir praktiniai paramos moterims lyderėms būdai.

Seminaras buvo paveikus, skatino prasmingus pokalbius ir padėjo rasti įgyvendinamus sprendimus. Vietos lyderiai išreiškė pasiryžimą kurti mentorystės programas, kuriomis siekiama remti ir įgalinti moteris kaimo valdyme.

Seminaras "Mentorystė kaip lyčių lygybės skatinimo priemonė"

Data: 2024 m. birželio 4 d.

Vieta: Darbo laboratorija, Umea, Švedija

Dalyviai: Dalyviai: 6 dalyviai iš vietos politinių partijų ir pilietinių organizacijų

Šiame seminare, remiantis ankstesnėmis diskusijomis, daugiausia dėmesio skirta lyčių lygybės politikos įgyvendinimui vietos lygmeniu. Rengėjai pristatė teisėkūros priemones, Švedijos ir ES gerą patirtį ir įkvėpiančius sėkmingų moterų vadovaujamų valdymo iniciatyvų pavyzdžius. Pratybos mažose grupėse padėjo dalyviams parengti galimų politikos priemonių projektus ir apsibrėžti žingsnius, kaip integruoti lyčių lygybę į sprendimų priėmimo procesą. Sesija skatino bendradarbiavimą ir didino dalyvių pasitikėjimą savo jėgomis propaguojant lyčių lygybės politiką, todėl buvo parengti politikos rekomendacijų projektai ir priimti įsipareigojimai pasidalyti šiomis įžvalgomis su savo organizacijomis.

"Vyrų sąjungininkų įtraukimas į lyčių lygybę" Renginys

Data: 2024 m. lapkričio 26-27 d.

Vieta: Clarion Hotel and Universum, Umeå (su galimybe dalyvauti internetu)

Dalyviai: 47 dalyviai, įskaitant politikos formuotojus, mokslininkus, pilietinės visuomenės narius ir jaunimo lyderius

Renginys prasidėjo FEM-ABLE veiklos ir rezultatų pristatymu bei Švedijos pažangos lyčių lygybės politikoje analize. Pagrindiniai pranešėjai pasidalijo įžvalgomis apie sisteminės kliūtis moterų atstovavimui, įskaitant kultūrinės normas ir struktūrinius iššūkius kaimo vietovėse.

Diskusijose dalyvavo akademinės bendruomenės ir pilietinės visuomenės ekspertai, kurie aptarė tokias temas kaip "Skaitmeninės priemonės lyčių lygybės propagavimui" ir "Vyrų sąjungininkų įtraukimas į lyčių lygybę". Atskirų sesijų metu dalyviai rengė strategijas, kaip tobulinti mentorystės programas, didinti jaunimo įsitraukimą ir išnaudoti technologijas, kad būtų skatinama įtrauktis.

Palengvintose diskusijose daugiausia dėmesio skirta praktiniams veiksams, kaip įveikti kliūtis, o dalyviai dalijosi įsipareigojimais skatinti lyčių lygybės iniciatyvas savo bendruomenėse.

Veiksmingumas ir poveikis

Mišrus renginys išplėtė FEM-ABLE iniciatyvų aprėptį, skatindamas dialogą tarp įvairių suinteresuotųjų šalių. Pagrindiniai rezultatai:

- regioninės mentorystės sistemos, skirtos remti kylančias moteris lyderes, sukūrimas.
- įsipareigojimas integruoti lyčių lygybės temas į jaunimo informavimo programas.
- Rekomendacijos dėl skaitmeninės infrastruktūros gerinimo, siekiant pagerinti kaimo bendruomenių prieinamumą.

B.2.7.3 Iššūkiai ir sprendimai

Toliau aprašomi ***iššūkiai, su kuriais teko susidurti***,

Sunku pasiekti politinius veikėjus ir vietos suinteresuotąsias šalis

Vienas iš pagrindinių iššūkių, su kuriais teko susidurti įgyvendinant seminarus ir renginius Vesterbotene, buvo politinių veikėjų ir vietos suinteresuotųjų šalių įtraukimas. Nepaisant pradinių sunkumų, Vesterboteno regionas pasinaudojo esamais tinklais ir ryšiais, kad įveiktų šią kliūtį. Partnerystė su vietos organizacijomis ir bendruomenių lyderiais padėjo padidinti dalyvių skaičių.

Bendradarbiavimas su moterų grupėmis ir vietos nevyriausybėmis organizacijomis padėjo nustatyti pagrindinius politinius veikėjus ir užmegzti su jais ryšius. Ši partnerystė pabrėžė bendruomenės solidarumo svarbą sprendžiant lyčių lygybės klausimą. Toks požiūris užtikrino prasmingą suinteresuotųjų šalių dialogą, praturtino diskusijas ir suteikė naudingų įžvalgų, kaip siekti lyčių lygybės valdyme.

Sunkumai skatinant dalyvius užpildyti vertinimo formas

Vienas iš iššūkių, su kuriuo teko susidurti renginių metu, buvo sunkumai motyvuojant dalyvius užpildyti vertinimo formas. Nepaisant to, kad buvo pateikti QR kodai su nuorodomis į apklausas po renginio, daugelis dalyvių jų neužpildė arba užpildė tik iš dalies. Tai apribojo galimybę surinkti išsamią informaciją apie renginių poveikį.

Siekiant išspręsti šią problemą, dalyviams buvo išsiųsti tolesni elektroniniai laiškai su apklausos nuorodomis ir aiškus paaiškinimas apie jų atsiliepimų svarbą. Taip pat buvo siūlomi asmeniniai

priminimai ir paskatos, pavyzdžiui, galimybė susipažinti su suvestinėmis ataskaitomis arba dalyvavimo sertifikatai, siekiant paskatinti atsakymus.

Nors po šių pastangų atsakymų rodikliai šiek tiek pagerėjo, šis iššūkis parodė, kad būsimuose renginiuose reikia taikyti įdomesnius ir prieinamesnius vertinimo metodus, pavyzdžiui, įtraukti atsiliepimų teikimo vietas arba supaprastinti apklausos procesą.

Iššūkiai, susiję su dalyvių įtraukimu

Renginyje išryškėjo dalyvių įsitraukimo skirtumai, ypač skatinant aktyvias dalyvių diskusijas ir bendradarbiavimą. Nors asmeninis formatas suteikė galimybių prasmingai bendrauti, visų dalyvių aktyvaus dalyvavimo skatinimas pareikalavo papildomų tarpininkų pastangų.

Vesterboteno regiono darbuotojai taikė tokias strategijas, kaip struktūruotos grupinės diskusijos, tiksliniai klausimai ir interaktyvi veikla, kad paskatintų dalyvavimą. Fasilitatoriai užtikrino, kad būtų išklausyti visi balsai, ir sukūrė įtraukią ir palankią aplinką.

Šiomis pastangomis buvo sėkmingai padidintas dalyvių įsitraukimas ir gauta vertingų įžvalgų bei praktinių rezultatų. Ši patirtis dar kartą patvirtino, kad tiesioginiai renginiai yra labai svarbūs užmezgant ryšius ir skatinant bendradarbiavimą, todėl ir ateityje pirmenybė bus teikiama asmeniniams renginiams, nes jų veiksmingumas yra įrodytas.

Toliau aprašomos **įžvalgos, gautos** įgyvendinant projektą:

Naudokite vietinius tinklus

Bendradarbiavimas su pripažintomis bendruomenės organizacijomis ir vietos suinteresuotosiomis šalimis pasirodė esąs labai svarbus siekiant įtraukti pagrindinius dalyvius ir paskatinti prasmingą dialogą. Šie tinklai padėjo nustatyti svarbias suinteresuotąsias šalis ir užtikrinti jų aktyvų dalyvavimą renginiuose.

Užtikrinti alternatyvius vertinimo metodus

Sudėtinga buvo paskatinti dalyvius užpildyti vertinimo formas. Suteikus tolesnių galimybių, pavyzdžiui, elektroninio pašto priminimus ir supaprastintus grįžtamojo ryšio procesus, sumažinta rizika, kad bus praleista vertingų įžvalgų, ir išsaugota vertinimų po renginio kokybė.

Dėmesys asmeniniam bendravimui

Asmeniniai renginiai įrodė, kad jie stiprūs kuriant pasitikėjimą, skatinant bendradarbiavimą ir palengvinant gilesnes diskusijas. Šis formatas nuolat įrodinėjo, kad jis yra veiksmingiausias siekiant pažangos lyčių lygybės iniciatyvose, todėl ir toliau bus prioritetas vykdant būsimą veiklą.

Vesterboteno regionas, spręsdamas šiuos iššūkius adaptyviais sprendimais, sėkmingai įgyvendino FEM-ABLE projekto veiklas ir pademonstravo lankstumo, bendradarbiavimo ir bendruomenės įtraukimo svarbą siekiant projekto tikslų.

B.2.7.4 Nustatyta geroji įgyvendinimo praktika

VIETOS LYDERYSTĖS ĮGALINIMAS	
ŠALIS	Vasterboteno regionas, Švedija. Įgyvendino RVB
APRAŠYMAS	2024 m. birželio 3 d. Umeo mieste vykusiame seminare "Vietos lyderystės įgalinimas" daugiausia dėmesio skirta lyčių lygybės skatinimui kaimo valdyje. Seminare, kuris buvo sumanytas kaip dalyvaujamasis renginys, dalyvavo politikos formuotojai, jaunimo lyderiai ir pilietinės visuomenės atstovai, kad būtų sprendžiamos sisteminės kliūtys, su kuriomis moterys susiduria dalyvaudamos kaimo politiniame gyvenime. Seminaro tikslas buvo suteikti dalyviams veiksmingų priemonių ir strategijų, kaip skatinti lyčių lygybę vietos lygmeniu. Į renginį įtrauktos diskusijos apie mentorystę, bendruomenės dalyvavimą ir konkrečias kaimo vietovėms būdingas problemas paskatino dalyvius kartu kurti sprendimus, pritaikytus unikaliam Vasterboteno kontekstui.
ĮGYVENDINIMO ETAPAI IR (ARBA) METODAS	(1) PASIRENGIMO RENGINIUI ETAPAI Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas: Nustatyti ir pakviesti politikos formuotojus, jaunimo organizacijų lyderius ir kaimo savivaldybių atstovus. Bendradarbiaukite su vietos akademinėmis institucijomis ir NVO, kad jos suteiktų ekspertų pagalbą. Temos kūrimas: Pasirinkite seminarų temas, pavyzdžiui, "Moterų lyderystės mentorystė" ir "Kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimo poveikio lyčių lygybei problemos sprendimas". Parenkite struktūruotą darbotvarkę, į kurią būtų įtraukti pranešimai, grupinės diskusijos ir strateginiai užsiėmimai. Medžiagos ir ištekliai: Parengti dalomąją medžiagą ir vaizdines priemones, apibendrinančias Švedijos nacionalinę lyčių lygybės strategiją ir jos taikymą kaimo valdyje. Sukurkite dalyvių vadovus, kad palengvintumėte diskusijas ir strategijos kūrimą. Viešinimas ir informavimas: Pasinaudokite socialinės žiniasklaidos kampanijomis ir tikslingu informavimu, kad paskatintumėte kaimo vietovių ir nepakankamai atstovaujamų grupių atstovų dalyvavimą. Prieš renginį išplatinkite apklausas, kad surinktumėte pradinius duomenis apie dalyvių žinias ir lūkesčius. Logistika: Užtikrinkite vietą "A Working Lab" laboratorijoje Umeo mieste, kad visi dalyviai galėtų ja naudotis. Pasirūpinkite gaiviaisiais gėrimais ir apgyvendinimu dalyviams, atvykstantiems iš atokių vietovių. (2) ĮVYKIO VYKDYMAS Atidarymo sesija: Vasterboteno regiono koordinatore supažindina su FEM-ABLE projektu ir Švedijos nacionaline lyčių lygybės strategija. Ekspertų pristatymai: Pagrindinis pranešimas apie kaimo vietovių valdymo iššūkius ir lyčių lygybės galimybes. Duomenimis pagrįstos įžvalgos apie

	kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimo poveikį moterų atstovavimui vietos politikoje. Diskusijos grupėse: Dalyviai buvo suskirstyti į mažesnes grupes, kuriose buvo nagrinėjamos konkrečios kliūtys, trukdančios moterims dalyvauti valdyme. Buvo aptariamos tokios temos kaip kultūrinės normos, mentorystės trūkumas ir ribotos galimybės dalyvauti lyderystės mokymuose. Interaktyvios strategijos kūrimas: Grupės bendradarbiavo kurdamos sprendimus, pavyzdžiui, mentorystės sistemas ir bendruomenės inicijuotas propagavimo kampanijas. Fasilitatoriai vadovavo diskusijoms, kad būtų užtikrintas praktiškai pritaikomas rezultatas. Atsiliepimai ir apmąstymai: Dalyviai dalijosi pagrindiniais įspūdžiais ir svarstė apie galimą aptartų strategijų taikymą.
PASIEKTAS POVEIKIS	- Dalyviai geriau suprato lyčių lygybės politiką ir jos reikšmę kaimo valdymui. - <u>Veiksmingos strategijos:</u> seminario metu buvo rasti apčiuopiami sprendimai, pavyzdžiui, mentorystės programos ir jaunimo įtraukimo iniciatyvos, pritaikytos Västerbotten poreikiams. - <u>Bendruomenės ryšiai:</u> renginys paskatino įvairių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą ir padėjo kurti tinklus būsimoms pastangoms lyčių lygybės srityje.
DALYVAUJANČIOS SUINTERESUOTOS ŠALYS	Västerbotten regiono koordinatoriai Vietos politikos formuotojai ir savivaldybių atstovai Jaunimo lyderiai ir pilietinės visuomenės šalininkai Akademiniai lyčių lygybės ir kaimo vietovių valdymo ekspertai
REIKALINGI IŠTEKLIAI	✓ Vieta: Darbo laboratorija Umeo mieste. ✓ Padėjėjai: Lyčių lygybės ir kaimo vietovių valdymo ekspertai. ✓ Medžiagos: Medžiaga: Pristatymo skaidrės, dalyvių vadovai ir apibendrinamoji dalomoji medžiaga. ✓ Logistika: Logistika: maitinimas, techninė įranga ir transporto priemonės kaimo vietovių dalyviams.
IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS SUSIDURIAMA	Įvairus atstovavimas: Užtikrinti miesto ir kaimo suinteresuotųjų subjektų požiūrių pusiausvyrą, kartu užtikrinant įtrauktį. Grupių įsitraukimas: Skatinti aktyvų dalyvavimą dalyvių, kurie yra skirtingai susipažinę su lyčių lygybės sąvokomis. Sprendimų mastelio keitimas: Užtikrinti, kad parengtas strategijas būtų galima įgyvendinti įvairiose Västerboteno savivaldybėse.
IŠMOKTOS PAMOKOS	Interaktyvūs formatai didina poveikį: Grupinės diskusijos ir bendradarbiavimo veikla buvo labai veiksmingos, nes įtraukė dalyvius ir leido gauti naudingų rezultatų.

	Labai svarbu tikslingai vykdyti informavimo veiklą. Būsimoose renginiuose turėtų būti siekiama įtraukti daugiau vyrų ir asmenų iš nepakankamai atstovaujamų bendruomenių, kad būtų skatinamas įvairiapusis dialogas. Vietiniai pavyzdžiai turi atgarsį. Tai, kad dalyviai naudojo konkrečius Vesterboteno atvejus ir duomenis, padėjo jiems susieti medžiagą ir suvokti jos praktinę reikšmę.
KOPIJAVIMO POTENCIALAS	Seminaro modelį galima pritaikyti visiems kaimo ir miesto regionams, nes jis siūlo struktūrizuotą požiūrį į lyčių lygybę valdyme. Dėl dalyvaujamojo formato ir orientavimosi į mentorystę bei bendruomenės inicijuotus sprendimus jį galima pritaikyti įvairioms vietos aplinkybėms. Ateityje galėtų būti vykdoma tolesnė veikla, skirta stebėti, kaip įgyvendinamos seminaro metu sukurtos strategijos.

B.2.7.5 Rekomendacijos dėl sklaidos ir propagavimo

Sklaida ir komunikacija

Naudokite daugiapakopius sklaidos kanalus

Siekiant kuo didesnio FEM-ABLE projekto poveikio Švedijoje, sklaidos pastangos turėtų būti nukreiptos į Europos, nacionalinio ir vietos lygmens auditoriją. Platų pasiekiamumą gali užtikrinti mišri strategija, kurioje derinami internetiniai ir neinternetiniai kanalai:

- Partnerių tinklai: Projekto rezultatams ir medžiagai platinti pasitelkite Vesterboteno regiono, universitetų ir pilietinės visuomenės organizacijų sukurtus tinklus.
- Socialinės žiniasklaidos platformos: Naudokite socialinę žiniasklaidą, kad dalytumėtės naujienomis, svarbiausiais įvykiais ir mokomuoju turiniu. Taikykite įvairioms demografinėms grupėms pritaikytas kampanijas tokiose platformose kaip "Instagram", "Twitter" ir "LinkedIn".
- Vietos žiniasklaida: Bendradarbiaukite su vietos laikraščiais, radijo stotimis ir bendruomenės biuleteniais, kad pasidalytumėte pagrindinėmis išvadomis ir paskatintumėte visuomenės dalyvavimą.

Naudokite vaizdinę žiniasklaidą ir skaitmeninį turinį

Aukštos kokybės skaitmeninis turinys gali veiksmingai informuoti apie lyčių pusiausvyros politinio atstovavimo svarbą.

- Infografikos ir vaizdo įrašai: Sukurkite vizualiai patrauklią medžiagą, kurioje būtų akcentuojami pagrindiniai projekto rezultatai, pvz., aktyvesnis moterų dalyvavimas politikoje ir sėkmingos mentorystės programos.
- Dalyvių atsiliepimai: Pasidalykite seminaro dalyvių ir suinteresuotųjų šalių pasakojimais, kad suasmenintumėte pranešimą ir įkvėptumėte veikti.
- Interaktyvus turinys: Sukurkite internetines viktorinas arba animaciją, kad jaunesnioji auditorija suprastų lyčių lygybės sąvokas.

Dalyvavimas nacionalinio ir ES lygmens renginiuose

Aktyvus dalyvavimas propagavimo kampanijose, viešuose seminaruose ir apskritojo stalo diskusijose gali padidinti projekto pasiekiamumą:

- propagavimo kampanijos: Prisijunkite prie jau vykdomų nacionalinių lyčių lygybės kampanijų arba kurkite naujas, kuriose būtų akcentuojamos FEM-ABLE išvados.
- ES platformos: pristatyti Švedijos įgyvendinimo rezultatus ES lygmens konferencijose, pasidalyti įgyta patirtimi ir strategijomis, kurios galėtų būti naudingos kitiems regionams.
- Vieši seminarai: Organizuokite seminarus arba prisidėkite prie jų organizavimo, kuriuose politikos formuotojai, mokslininkai ir visuomenė diskutuoja apie lyčių pusiausvyrą užtikrinantį valdymą.

Seminarai ir renginiai

Seminarai suteikia galimybę tiesiogiai dalytis gerąja patirtimi ir stiprinti bendruomenės paramą:

- Tiksliniai kvietimai: Kviesti politinių partijų, pilietinės visuomenės ir švietimo srities suinteresuotuosius subjektus į seminarus, kuriuose pristatomi FEM-ABLE metodai ir išvados.
- Praktinis dėmesys: Naudojant sesijas, nagrinėjamos tokios strategijos kaip mentorystės programų kūrimas ir jaunimo įtraukimas, o dalyviams siūlomi įrankiai, kaip pakartoti sėkmę.
- Tarpsektorinis bendradarbiavimas: Sukurkite seminarus, kurie skatintų įvairių sektorių dalyvių bendradarbiavimą, skatinant vieningą požiūrį į lyčių disbalanso problemą.

Advokatavimas ir naujas bendradarbiavimas

Įtraukti politines partijas į dialogą dėl lyčių pusiausvyros

Bendradarbiauti su politinėmis partijomis, kad į jų praktiką ir politiką būtų įtraukta lyčių pusiausvyra:

- Skatinkite kvotas: Pasisakykite už lyčių kvotas kandidatų atrankos procesuose.
- Dalinkitės sėkmės istorijomis: Pabrėžkite teigiamus lyčių pusiausvyros politikoje rezultatus, pvz., geresnį valdymą ir įvairesnį politikos formavimą.
- Politiniai įsipareigojimai: Skatinti partijas savo darbotvarkėse teikti pirmenybę moterų klausimams ir viešai įsipareigoti remti lyčių lygybę.

Didinti visuomenės informuotumą

Norint paneigti lyčių stereotipus ir pabrėžti subalansuoto politinio atstovavimo vertę, reikia vykdyti tikslines visuomenės informavimo kampanijas:

- Žiniasklaidos kampanijos: Naudokite mokomuosius vaizdo įrašus, infografiką ir interviu su moterimis lyderėmis, kad parodytumėte lyčių lygybės naudą visuomenei.
- Skatinkite rinkėjų paramą: Parengti pranešimus, kuriais rinkėjai būtų raginami per rinkimus paremti moteris kandidates, pabrėžiant jų išskirtinį indėlį į politikos formavimą.
- Pagalba jaunimui: Tikslinė veikla: per mokyklų programas ir socialinės žiniasklaidos iniciatyvas nukreipta į jaunesniąją kartą, kad būtų skatinamas ankstyvas informuotumas apie lyčių lygybę.

Skatinti propagavimo tinklus.

Stiprių advokatų grupių tinklų kūrimas gali sustiprinti pastangas siekti lyčių lygybės:

- Bendradarbiauti su NVO: užmegzti partnerystę su nacionalinio ir ES lygmens organizacijomis, kad būtų galima dalytis ištekliais, strategijomis ir patirtimi.

- Tarpvalstybinis bendradarbiavimas: Sukurti regioninę lyčių lygybės gynėjų koaliciją, kad būtų sustiprintos lobistinės pastangos ir pagerintas dalijimasis ištekliais.
- Vieningas advokatų balsas: Pasinaudokite tinklu, kad galėtumėte kolektyviai šalinti bendras kliūtis lyčių lygybei ir siūlyti vieningus sprendimus.

Bendradarbiaukite su vyriausybe ir politikos formuotojais, kad pasiektumėte ilgalaikių pokyčių.

Advokacijos pastangomis turėtų būti siekiama institucinių pokyčių, kurie užtikrintų ilgalaikę paramą lyčių lygybei:

- Teisėkūros rekomendacijos: Siūlyti konkrečius įstatymus, pvz., privalomas lyčių kvotas ir politiką, kuria būtų šalinamos sisteminės kliūtys moterų dalyvavimui.
- Politiniai dialogai: Organizuoti diskusijas su nacionaliniais politikos formuotojais, kad būtų užtikrinti įsipareigojimai vykdyti lyčių lygybės požiūriu svarbias valdymo reformas.
- Įrodymais pagrįsta advokatūra: Pasinaudokite FEM-ABLE išvadomis, kad įrodytumėte subalansuoto atstovavimo naudą visuomenei ir įtikinamai pagrįstumėte politikos pokyčius.

Derindama šias sklaidos ir propagavimo strategijas, FEM-ABLE gali daryti ilgalaikį poveikį vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, skatindama pažangą siekiant lyčių pusiausvyros Švedijoje ir už jos ribų.

B.3 ATEITIES VEIKSMŲ KRYPTYS

Visame pasaulyje pripažintose ataskaitose ir tiksluose aiškiai nurodoma viena: **lyčių lygybės problemos yra realios, išmatuojamos ir neatidėliotinos, o ne nuomonių ar diskusijų objektas.** Pagrindinių tarptautinių organizacijų, tokių kaip Jungtinės Tautos (JT), Pasaulio ekonomikos forumas (WEF) ir Europos lyčių lygybės institutas (EIGE), duomenys nuolat pabrėžia skirtumus ekonominėje, politinėje ir socialinėje srityse.

Jungtinių Tautų 5-ajame darnaus vystymosi tikslu (DVT) lyčių lygybei skiriamas pagrindinis vaidmuo siekiant pasaulinės pažangos, raginant panaikinti smurtą prieš moteris, nutraukti žalingą praktiką ir užtikrinti visavertį moterų dalyvavimą vadovaujančiuose ir sprendimus priimančiuose vaidmenyse. Tačiau šių tikslų įgyvendinimas tebėra didelis iššūkis.

Pasaulio ekonomikos forumo [2024 m. ataskaitoje apie pasaulinį lyčių atotrūkį](#) apskaičiuota, kad dabartiniu tempu **lyčių atotrūkiui panaikinti prireiks 134 metų**. Ši gąsdinanti statistika rodo, kad reikia nedelsiant imtis ilgalaikių pasaulinių veiksmų. Tuo tarpu EIGE lyčių lygybės indeksas rodo pažangą ES ir atskleidžia nuolatinius skirtumus, ypač valdžios ir ekonominės nepriklausomybės srityse.

Šiose ataskaitose pateikiami svarbūs duomenys ir kriterijai, kurie rodo, kad lyčių nelygybė yra giliai įsišaknijusi mūsų visuomenės struktūrose. Jai spręsti reikia ne tik gerų ketinimų, bet ir tikslingos politikos, struktūrinių reformų ir atkaklios propagandos.

Kas ketina 134 metus laukti tikros lygybės?

Girdėti, kad tikra lygybė gali užtrukti 134 metus, yra daugiau nei nuviliantis - tai nepriimtina. Tai daugiau nei šimtmetis, daugiau nei penkios kartos. Pasiiekti lyčių lygybę, ypač politikoje, reiškia panaikinti šimtmečius galiojusias normas ir sistemas, dėl kurių moterys buvo išstumtos iš sprendimų priėmimo erdvės. Pažanga padaryta, tačiau ji dažnai lėta ir nenuosekli.

Daugelyje šalių kliūčių išlieka. Kai kuriose trūksta teisinės sistemos, remiančios moterų dalyvavimą politikoje, o kitose - kultūriniai prietarai. Tačiau žinome, kad kai moterys dalyvauja politikoje, visuomenė gauna naudos: politika tampa įtraukesnė, o bendruomenės klesti.

Ką galime padaryti, kad paspartintume pokyčius?

Struktūrinės reformos ir lyčių kvotos: Lyčių kvotos yra patikrintas būdas padidinti moterų atstovavimą politikoje. Nors kvotos nėra tobulos, tačiau jos užtikrina, kad moterys ne tik simboliškai dalyvautų, bet ir reikšmingai dalyvautų vadovavime. ES ragina valstybes narsiai imtis šių priemonių, kad būtų užtikrintas subalansuotas atstovavimas.

Švietimas ir ankstyvasis įgalinimas: Pokyčiai prasideda nuo naujos kartos požiūrio formavimo. Turime kurti aplinką, kurioje mergaitės save laikytų būsimomis lyderėmis, o berniukai išmoktų vertinti moterų lyderystę. Lyčių lygybę skatinančios programos mokyklose yra labai svarbios kuriant kultūrą, kuri remia moterų dalyvavimą politikoje.

Atstovavimas žiniasklaidai: Žiniasklaida: tai, kaip moterys lyderės vaizduojamos žiniasklaidoje, daro įtaką visuomenės nuomonei. Teigiami, įgalinantys pasakojimai gali sustiprinti arba sugriauti moterų autoritetą. Mums reikia istorijų, kuriose moterys būtų vaizduojamos kaip stiprios, pajėgios ir įtakingos lyderės, kurioms priklauso užimti valdžios postus.

Semkimos įkvėpimo iš nuostabių moterų

Per visą istoriją ir dabar **ypatingos moterys** tiesė kelią, primindamos mums, kodėl turime ir toliau siekti teisingesnio pasaulio. Jų drąsa, išmintis ir ryžtas įkvepia mus toliau siekti pokyčių ne tik šiandien, bet ir ateities kartoms.

Emmeline Pankhurst kartą pareiškė:

"Esame čia ne dėl to, kad pažeidinėjame įstatymus, bet dėl to, kad stengiamės tapti įstatymų kūrėjais."

Užimkime deramą vietą ir kurkime ateitį, kurioje kiekvienas turės vietą prie stalo.

Angela Davis mums priminė:

"Aš nebesusitaikau su tuo, ko negaliu pakeisti. Keičiu tai, ko negaliu priimti."

Privalome kovoti su kliūtimis ir siekti pasaulio, kuriame lygybė būtų nediskutuotina.

Malala Yousafzai sakė:

"Vienas vaikas, vienas mokytojas, viena knyga, vienas rašiklis gali pakeisti pasaulį."

Jos žodžiuose pabrėžiama, kad švietimas turi transformuojančią galią kuriant lygesnę ir teisingesnę visuomenę.

Jos žodžiai mums primena, kad kova už lygybę - tai kova už teisėtą vietą, kad mūsų balsas būtų išgirstas ir kad reikia kurti ateitį, kurioje kiekvienas turės savo vietą prie stalo. Tikroji lygybė neįvyks laukiant. Ji įvyks, nes mes, kaip ir tie, kurie buvo prieš mus, imsime veiksmų, kad ji taptų realybe.

B.4 IŠVADOS

FEM-ABLE projektas taikė **praktinį, patirtinį požiūrį į lyčių lygybės strategijų skatinimą ir moterų dalyvavimo politikoje didinimą**. Projektas neapsiribojo tradicinėmis paskaitomis, bet akcentavo interaktyvius praktinius seminarus, seminarus ir viešus renginius, skirtus dinamiškai įtraukti dalyvius. Šių strategijų įgyvendinimas įvairiose šalyse praturtino projektą, išryškindamas skirtingų metodikų pritaikomumą ir veiksmingumą.

Nacionaliniuose pavyzdžiuose pasidalinta patirtis rodo, kaip kiekvienos **šalies unikalūs požiūris** padėjo plačiau suprasti lyčių lygybės iššūkius ir jų sprendimo būdus. Taikytų **metodikų įvairovė** - nuo diskusijų ir eksperimentų iki teatro ir podcast'ų - rodo, kad skirtingos strategijos, kuriomis siekiama to paties tikslo, gali būti įgyvendinamos įvairiose kultūrinėse ir socialinėse aplinkose, ir pabrėžia, kaip svarbu pritaikyti metodus prie vietos poreikių ir aplinkos.

Ši geroji praktika rodo, kad lyčių lygybei politinio dalyvavimo srityje pasiekti reikia **daugialypių pastangų: struktūrinių reformų**, pavyzdžiui, pozityvių teisinių priemonių, **švietimo programų**, skirtų naujoms nuostatomis ugdyti, ir **kultūrinių iniciatyvų**, skirtų giliai įsišaknijusiems stereotipams panaikinti. Tik atsižvelgdami į šiuos daugialypius aspektus galime pasiekti ilgalaikių ir reikšmingų pokyčių.

Skatindamas **dialogą, apmąstymus ir veiksmus**, projektas FEM-ABLE pabrėžia, kad nors aplinkybės gali skirtis, **bendras tikslas - suteikti moterims daugiau galių politikoje - išlieka universalus**. Ši įvairovė praturtina kelionę lygybės link ir patvirtina, kad **tikrieji pokyčiai** vyksta bendradarbiaujant, kūrybiškai dirbant ir įsipareigojant kurti teisingesnę ateitį.

FEMABLE partnerystė

B.5. PROJEKTO PARTNERIAI

 UNIVERSIDADE LUSÓFONA	Universidade Lusófona E-MAIL: josepaulo.oliveira@ulusofona.pt WEBSITE: cicant.ulusofona.pt
	Social Innovation Fund (SIF) E-MAIL: info@lpf.lt WEBSITE: www.lpf.lt
	Women Do Business E-MAIL: info@womendobusiness.eu WEBSITE: www.womendobusiness.eu
	CESIE E-MAIL: info@cesie.org WEBSITE: www.cesie.org/en/
	La Xixa Teatre Association E-MAIL: laxixa@laxixateatre.org WEBSITE: www.laxixa.org
	Centre for Social Innovation (CSI) E-MAIL: paschalia.leventi@csicy.com WEBSITE: www.csicy.com
	Region Västerbotten E-MAIL: annica.simonsson@regionvasterbotten.se WEBSITE: www.regionvasterbotten.se

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

